

**NEMZETI TÁRSADALMI
FELZÁRKÓZÁSI STRATÉGIA**

Nyomonkövetési jelentés

2013. június

Tartalomjegyzék

1.	Vezetői összefoglaló	3
2.	Beavatkozási területek szerinti áttekintés	10
I.	Gyermek jól-lét	11
II.	Oktatás	20
III.	Foglalkoztatás	28
IV.	Egészségügy	40
V.	Lakhatás	45
VI.	Bevonás, szemléletformálás, közbiztonság	48
VII.	A megvalósítás koordinációja	63
3.	Az intézkedés-monitoring rendszer kiépítése, működtetése	67
4.	Az intézkedések előrehaladása	68
5.	A Stratégia céljainak és az intézkedési terv beavatkozásainak megfeleltetése	70

1. Vezetői összefoglaló

A rendszerváltozás óta egészen napjainkig nem készült a szegénységből adódó problémák átfogó és hatékony kezelésére alkalmas megoldási javaslat. A szociálisan hátrányos helyzetű társadalmi csoportok problémáinak állami kezelése ez idáig igen kevés eredményt hozott. Az Állami Számvevőszék vizsgálata szerint az előző kormányok az elmúlt tíz évben mintegy 120 milliárd forintot fordítottak társadalmi felzárkózásra, de a vizsgálatok szerint – igazolhatóan – csak közel 10 milliárd forint jutott el az érintettekhez.

A szociális biztonság megteremtése a Kormány egyik legfontosabb kormányzati vállalásai közé tartozik: az elszegényedés veszélyével küzdők segítése nemzeti ügy. A hátrányos élethelyzet generációkon keresztül átörökítése ugyanis az egész társadalom stabilitását veszélyezteti. Csökkenti a társadalmi versenyképességet, a munkanélküliség a gazdasági fejlődést gátolja. A szegénységi kockázatok különösen a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket sújtják. A romák nagy többsége is ehhez az utóbbi csoportozhoz tartozik. A Kormányzat célja, hogy a felzárkózáspolitikát a gyermekszegénységet, romaügyet, hátrányos helyzetű térségeket érintő stratégiák integrálását jelentse. A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia megalkotásával a Kormány nemzetiségtől függetlenül minden olyan ember számára kíván kiutat mutatni, aki szegénységben él.

Meghirdetett felzárkózáspolitikát részeként a magyar Kormány az európai uniós elnöksége alatt készítette el az európai roma keretstratégiát, illetve keret-megállapodást kötött az Országos Roma Önkormányzattal (továbbiakban ORÖ).

A kormányzat a Cigányügyi Egyeztető Tanács létrehozásával a legmagasabb szintre emelte a felzárkózás ügyét. A testület fő feladata a felzárkózási és cigányügyi politika stratégiai irányaira vonatkozó javaslatok kidolgozása, valamint a végrehajtás nyomon követése.

A Kormány a fentiekkel megegyezően, - a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése és a szociális biztonság megteremtése érdekében - az 1430/2011. (XII. 13.) számú határozatával elfogadta a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát (a továbbiakban: NTFS), valamint annak végrehajtásáról a 2012–2014. évekre szóló kormányzati intézkedési tervet. Az NTFS összhangban van az Európa 2020 stratégiához kapcsolódó Nemzeti Reform Program szegénység csökkentését szolgáló céljaival és intézkedéseivel, valamint a Kormány és az Országos Roma Önkormányzat (a továbbiakban: ORÖ) között 2011. május 20-án létrejött keretmegállapodásban foglalt célokkal és a Kormány és az ORÖ között kötött keretmegállapodásban foglalt számszerűsíthető célkitűzések elérése érdekében kidolgozott részletes, a 1338/2011. (X. 14.) Korm. határozatba foglalt intézkedési tervvel.

*A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiáról szóló jelentés mintegy **hatvan olyan felzárkózást szolgáló kormányzati intézkedésről ad számot, amelyek közül több alapvető jelentőségű a szegénység, mélyszegénység kezelése szempontjából. Jelentős nagyságrendben állnak rendelkezésre források a felzárkózási programokra, melyek emberek, családok százazrei számára teremtik meg a boldogulás alapvető feltételeit. A Stratégia elfogadása óta eltelt mintegy másfél év mérlege szerint elmondható, hogy a 61 feladat végrehajtásában előrelépés történt, az **elképzelések összességében eredményesnek bizonyultak**, a programok túlnyomó része terv szerint halad, A társadalmi hátrányok átörökítésének megtörését szolgálja a Biztos Kezdet Gyerekházak hálózata, melyek 18 000 hátrányos helyzetű gyermek számára jelent alapvető segítséget. Az óvodafejlesztések révén***

közel 5 500 új férőhely jön létre; 22 000 hátrányos helyzetű diáknak nyújt támogatást az Útravaló Ösztöndíjprogram és az Arany János Kollégiumi Program. A közfoglalkoztatási programok mintegy háromszázezer ember számára jelentik az első lehetőséget a munkaerőpiachoz való visszakapcsolódáshoz. A lakáskörülményeket segítő komplex programok több mint 4 milliárd forint európai uniós forrás felhasználásával javítják a lakhatás elemi feltételeit.

Helyzetkép

2002 és 2010 között a szocialista kormányok Magyarországon olyan politikát folytattak, ahol az embereknek a tisztességes munka helyett megérte segélyekből élni. Belekényszerítették az embereket a devizahitelekbe, aminek bedőlése után magyar családok 100 ezrei kerültek csőd – vagy csődközeli – helyzetbe. A Bajnai-kormány radikálisan tovább csökkentette a családi támogatásokat, tartóssá vált a szegények leszakadása, tovább mélyült a társadalmi szakadék.

A rendelkezésre álló statisztikák szerint **Magyarországon összesen 3,05 millió ember (2011) él szegénységben vagy társadalmi kirekesztettségben.** Ez a teljes népességhez viszonyítva (31,0 %) magasabb, mint az EU átlaga, és a Magyarországhoz hasonló fejlettségű kelet-közép-európai tagállamok közül is a magasabbak közé tartozik. **A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és fiatalokat, a hátrányos helyzetű térségekben élőket, az alacsony iskolázottságúakat, a munkanélküli/inaktív háztartásfővel élőket, illetve a roma népességet, amelynek többsége – a mintegy 750 ezresre becsülhető roma népességben belül hozzávetőleg 500-600 ezer fő – mélyszegénységben él.** A 2011. évi népszámlálás friss adatokkal szolgál a roma népességről. A korábbi, 2001-es népszámlálás alkalmával 205 720 fő vallotta magát roma nemzetiséghez tartozónak. A legfrisebb adatok szerint ez a szám 315 583 főre, a lakosság 3,2 %-ára emelkedett (ez az adat jobban közelíti a szakirodalomban általánosan elfogadottan becsült 7 százalékos arányt). A nemzetiségi kötődés vállalásának egyik oka, hogy a népszámlálási kérdőív lehetővé tette a kettős (pl. cigány és magyar) identitást is, szemben 2001-es kérdőív „vagy–vagy” megközelítésével). A cigány (roma) nemzetiséghez tartozó személlyel közös háztartásban élők száma 71 686 fő. A nagymértékben cigány (roma) nemzetiséghez tartozók által lakott területen élők száma 247 959 fő. A súlyos anyagi deprivációban élők arányának csökkenése az általános gazdasági teljesítménnyel összefüggésben, a gazdasági növekedés felgyorsulásától várható, míg az alacsony munkaintenzitású háztartásban élők arányának mérséklődése a foglalkoztatási ráta javulásával párhuzamosan következhet be.

Magyarország az Európa 2020 Stratégia szegénységi céljához kapcsolódva a gyermekes családok szegénységi rátájának, a súlyos anyagi nélkülözésben élők számának, valamint az alacsony munkaintenzitású háztartásban élők számának 20-20 %-os csökkentését vállalja 2020-ig; ez – a három indikátor által lefedett népesség közötti átfedések kiszűrésével – 450 ezer fő szegénységből való kiemelésével egyenértékű.

Az NTFS átfogó céljai – szinkronban az Európa 2020 stratégia hazai szegénység csökkentési céljaival – a következők:

- 1. A szegénységben és társadalmi kirekesztettségben élők arányának csökkentése, különös tekintettel a roma népességre.**
- 2. A szegénység, szociális kizáródás újratermelődésének megakadályozása.**

3. A társadalmi gazdasági javakhoz történő egyenlő esélyű hozzáférés javítása, a társadalmi összetartozás erősítése.

Kiemelkedő jelentőségű kérdés az évtizedek óta tapasztalt **alacsony foglalkoztatottság**. Egyértelműen kijelenthető, az elmúlt években nőtt a foglalkoztatottak száma és a Kormány egyik legfontosabb vállalása a jelenlegi munkahelyek megőrzése és az újak létrehozása. Ennek érdekében született meg a Munkahelyvédelmi Akcióterv. A különböző előrejelzések is egyértelműen azt mutatják, hogy hazánkban a foglalkoztatás további bővülése várható az elkövetkező években is.

A TÁRKI Háztartás Monitor 2012-ben elvégzett legfrissebb adatfelvétele megállapításai szerint, **a társadalomban több szempontból is polarizációs folyamat zajlik**. Egyfelől jól láthatóan erősödik a **jövedelem-eloszlás alsó szegmenseinek további elszegényedése, másfelől a háztartások foglalkoztatási/munkaerő-piaci elkülönülése** is: növekedik azoknak a személyeknek az aránya, akik olyan háztartásban élnek, ahol a háztartásfő foglalkoztatott és van más foglalkoztatott is, de nő azon személyek aránya is, akik olyan háztartásban élnek, ahol egyáltalán nincs aktív foglalkoztatott. A foglalkoztatottak háztartásaiban a munkajövedelmek aránya nő, míg a nem foglalkoztatottak háztartásaiban a társadalmi jövedelmek – munkanélküli ellátás, szociális segély, családtámogatások – részesedése emelkedik. A jogosultsági feltételek szigorodásának következményeként az elmúlt években **nőtt a társadalmi jövedelmek célzottsága, s így azok egyre nagyobb arányban koncentrálnak a legszegényebb társadalmi csoportoknál**. Ez mindenféleképpen jelentős és pozitív elmozdulás a rendszerváltás óta tapasztalt segélyezési rendszerben.

A polarizációs folyamatoknak is tulajdonítható az egyes, eleve hátrányos helyzetben lévő társadalmi csoportokkal, így a romákkal szembeni **diszkriminációs tendenciák** erősödése.

Az utóbbi évtizedben tapasztalható az egyre elszegényedő **vidéki térségekből történő egyre intenzívebb elvándorlás**, amely a jelenlegi tendenciák változatlansága esetén Magyarországon valamennyi régió vidéki térségében kedvezőtlen társadalmi helyzetet eredményez: a népesség korösszetétele megváltozik, az aktív korú népesség létszáma folyamatosan csökken, és ezzel egyidejűleg az inaktív népesség aránya növekszik, az iskolázottsági szint csökken, nő a szociális támogatások, szolgáltatások igénybevevőinek aránya. 2010-ben nagyon markánsan jelent meg a Kormány vállalási között a vidéki Magyarország megerősítése, a lokális közszolgáltatások hatékonyabb megszerzése. A járások kiépítésével, a kormányablakok bevezetésével az iskolarendszer állami fenntartása valamint az önkormányzati adóssághozjárás révén a Kormány megteremtette a minőségi helyi közszolgáltatások feltétel rendszerét. Ennek eredményei középtávon bizonyosan láthatóvá válnak a lakosság körében is, amely az elvándorlás megállításának egyik hatékony eszköze lehet.

Az NTFS beavatkozásai

Az NTFS intézkedései azokra a területekre koncentrálnak, melyekben a helyzetkép alapján leginkább szükség van beavatkozásra az említett hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, köztük kiemelten a romák és a mélyszegénységben élők tekintetében. Ilyenek a gyermekszegénység, a minőségi közszolgáltatásokhoz (integrált oktatás, egészségügyi

alapellátás, közösségfejlesztés) való hozzáférés, a munkaerő-piaci integráció, a lakhatási szegregáció, valamint a romákkal szembeni diszkrimináció kérdésköre. A szegénységben élők számának csökkentését a Kormány – az átfogó jelentőségű gazdaság- és társadalompolitikai intézkedések mellett – elsősorban komplex programokkal, valamint a hátrányos helyzetű térségekre fókuszálva integrált területi és esélyegyenlőségi programokkal támogatja.

A szegénység újratermelődésének megakadályozása érdekében az NTFS komplex megközelítést alkalmaz, s a lakhatási szegénység kezelése mellett **a szegénységet tartósan megakadályozó foglalkoztatási programokat, valamint a minőségi munkavállalást lehetővé tevő oktatási-képzési programokat indít.** A szegénység családon belüli átörökítését akadályozzák az oktatási programok, melyek révén csökken az iskolai lemorzsolódás és javulnak a hátrányos helyzetű, köztük a roma fiatalok továbbtanulási esélyei. A Kormány **közel 29 milliárd forint európai uniós forrás felhasználásával az egészségügyi, preventív és egészségfejlesztési programokat indított.** Ezen programok a helyes egészségmagatartásra ösztönöznek, melyek hatását csak fokozzák az egyéb, nem célzott, de az egészségre nagy hatással lévő intézkedések, így a közforgalmú intézmények zárt légterében a dohányzás tiltása, a dohánytermékekhez való hozzáférés és a fogyasztás korlátozása vagy a mindennapos testnevelés felmenő rendszerű bevezetése az általános iskolákban, valamint az egyéb, népegészségügyileg káros élelmiszerekre kivetett különadó. A Kormány emellett **közfoglalkoztatási programot indított, mely révén évente közel háromszázezer embernek biztosít munkalehetőséget.** Ezen belül a romák becsült 15 %-os aránya több mint kétszerese az országosan becsült 7 %-os társadalmi arányuknak. A hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítását célozza meg az, országosan legalább 117 000 embert elérő, aktív munkaerő-piaci eszközökkel (bérjellegű támogatások, képzések,) a nyílt munkaerő-piaci elhelyezkedést elősegítő, illetve a többek között a közfoglalkoztatás képzési lábát is biztosító, legalább 37 000 fő alacsony iskolai végzettségű, képzését és ezáltal alkalmazkodóképességének javítását célzó uniós társfinanszírozású kiemelt projekt. A munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű célcsoportokban való felülreprezentáltságuk okán e programok hatékonyan és nagy számban érik el a roma népességet. A célzott foglalkoztatási támogatások és programok mellett említendő a vállalkozói szféra által is támogatott **Munkahelyvédelmi Akcióterv** intézkedései, melyek elsősorban a legnagyobb foglalkoztatási hátrányokkal bíró fiatalok, a képzettséget nem igénylő munkát végző emberek, a gyermekgondozási szabadságról visszatérők, a tartós álláskeresők, valamint az 55 éven felüliek foglalkoztatását, azaz **300 milliárd forint értékben több mint 1 millió ember alkalmazását támogatják** kiemelt módon. A területi egyenlőtlenségek kiegyenlítődése és a társadalmi felzárkózás szempontjából is rendkívül üdvözlendő a kormányzat által 2013. januárban bejelentett szabad vállalkozási zónák kialakítását célzó döntése.

A Kormány a lakhatási támogatással igyekszik a társadalmi mobilitás feltételeit bővíteni.

A társadalmi gazdasági javakhoz történő egyenlő esélyű hozzáférés javítása, a társadalmi összetartozás erősítése is átfogó, több ágazatot, szakterületet érintő programokon keresztül valósul meg. A közszolgáltatásokhoz való jobb hozzáférést szolgálják a lakóköörülményeket segítő **komplex programok több mint 4 milliárd forint európai uniós forrás felhasználásával,** mely a lakóhelyek felújításán és a szegregált lakókörnyezetek felszámolásán túlmenően a közösségi szolgáltatások elérhetőségét is biztosítják. A közoktatás és a szociális szolgáltatások, valamint a közigazgatás 2013. januárjától megvalósuló központi

irányításának célja az e területeken tapasztalható térségi és minőségi egyenlőtlenségek kiküszöbölése. **A gyermek jól-lét és az oktatás területén a Biztos Kezdet Gyerekházak, az Integrált Pedagógiai Rendszer, a mentorálást is tartalmazó ösztöndíj programok szolgálják az esélyegyenlőség megvalósulását mintegy 75 milliárd forint hazai és európai uniós forrás felhasználásával.**

Ugyancsak az esélyteremtést, a társadalmi összetartozást szolgálják a **diszkrimináció-ellenes intézkedések** is. A kormányzat az elmúlt években **kiemelt figyelmet fordított a rasszizmus, a diszkrimináció ellen való fellépésre.** Ezt számos közelmúltbeli jogszabályi változtatás is alátámasztja. A jelenleg hatályos **antidiszkriminációs törvény** az európai közösségi joggal harmonizáló, egységes, átfogó és részletes antidiszkriminációs rendelkezéseket tartalmaz. A törvény az általános rendelkezéseken túl foglalkozik az egyenlő bánásmód követelményének a különböző területeken (foglalkoztatás, szociális biztonság és egészségügy, lakhatás, oktatás és képzés, áruk forgalma és szolgáltatások igénybevétele) való érvényesítésének részletszabályaival is. A törvény tiltja mind a közvetlen, mind a közvetett diszkriminációt.

Átfogó jelentőségű változás, hogy az **Alaptörvény negyedik módosítása** (Magyarország Alaptörvénye XV. cikk (4) bekezdés). a társadalmi felzárkózás fogalmát alaptörvényi szintre emelte, amely további jogalkotási lépéseket indukál.

A társadalmi összetartozást emellett számos, egyéb szakterületeken meghozott intézkedés is szolgálja, melyek közvetlenül nem részei a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiának. Ilyenek a **vállalati társadalmi felelősségvállalást szolgáló és támogató programok, az önkéntesek foglalkoztatásának egyszerűsítése és az önkéntes programok támogatása, az önkéntesség közoktatásban való elterjesztése, s a közoktatásban 2013. szeptember 1-jétől bevezetésre kerülő hit- és erkölcsoktatás.** Szintén erősíti a társadalmi összetartozást a civil, s benne különösen a nemzetiségi (így a roma) civil szervezetek támogatása, valamint a nemzetiségi kultúra oktatásának és bemutatásának elősegítése. **A 2014. március 15-től hatályba lépő új Polgári Törvénykönyv intézkedései a generációkon átívelő szolidaritást és a családok, mint a társadalom legkisebb és legerősebb közösségei, egységét támogatják.**

Az NTFS intézkedései között a teljesség igénye nélkül kiemelendő több **úttörő kezdeményezés** is. Ilyen a **Biztos Kezdet Gyerekházak hálózata, melyek 13 milliárd forintból több mint 18 000 hátrányos helyzetű gyermek és családja számára nyújtanak komplex segítséget, illetve a Magyarországon 1992 óta működő Szociális Földprogram, mely 2012-ben már 2 657 család megélhetését segíti s 1 401 fő foglalkoztatását valósítja meg. Az Útravaló Ösztöndíjprogramban és az Arany János Kollégiumi Programokban több mint 22 000 hátrányos helyzetű diák vesz részt. A hátrányos helyzetű régiókban megvalósuló óvodafejlesztések révén közel 15 milliárd forint forrás felhasználásával valósul meg közel 5 500 új férőhely létrehozása.**

Az NTFS megvalósulásának nyomonkövetése

Az NTFS intézkedési tervének programszintű nyomonkövetésére önálló program-monitoring rendszer épült ki, a munka támogatására a Társadalmi Felzárkózási és Cigányügyi Tárcaközi Bizottság (TFCTB) kereteiben létrehozták a Monitoring munkacsoportot. A kialakított rendszer célja az intézkedési tervben foglalt intézkedések, programok előrehaladásának rendszeres, egységes szerkezetű, könnyen áttekinthető, a

prioritásokat és végrehajtási kockázatokat tükröző nyomonkövetése és bemutatása. A nyomonkövetési rendszer alapjaként az 1430/2011. (XII. 13.) Korm határozatban szereplő 61 intézkedést áttekintették, és felbontották ún. alintézkedésekre.

A Monitoring munkacsoport tagjai révén működtetett adatgyűjtési rendszerben összegyűjtött információk feldolgozásához, megjelenítéséhez különféle összesítési módszereket, illetve sablon bemutató anyagokat alakítottak ki. Ezek révén egységes szerkezetű, megjelenésű, különböző szakmai, vezetői igényeknek megfelelő, sztenderdizált beszámoló formátumokban tudunk számot adni a programok előrehaladásáról.

Az NTFS intézkedési előrehaladása

	M	T	K	V	Össz.
I. Gyermek jól-lét területét érintő feladatok		7	3		10
II. Az oktatás területét érintő feladatok		5	4	2	11
III. A foglalkoztatással, képzéssel összefüggő feladatok		6	1	1	8
IV. Az egészségügy területére vonatkozó feladatok	1	5			6
V. A lakhatással összefüggő feladatok	1	3			4
VI. A bevonással, szemléletformálással és a közbiztonság javításával kapcsolatos feladatok	3	8	2	2	15
VII. A stratégia megvalósításának koordinációját szolgáló intézkedések		6	1		7
Összesen	5	40	11	5	61

M: Megvalósult; T: Terv szerint halad; K: Késik; V: vezetői intézkedést igényel

Intézkedések a beavatkozások eszközei szerint

	Szabályozási	Tervezés-fin.	Közpolitikai	Infrastruktúra	"Szoft" fejl.	Összesen
I. Gyermek jól-lét területét érintő feladatok	3	2	1	2	2	10
II. Az oktatás területét érintő feladatok	2	5	1	1	2	11
III. A foglalkoztatással, képzéssel összefüggő feladatok	1	1	1	1	4	8
IV. Az egészségügy területére vonatkozó feladatok		2			4	6
V. A lakhatással összefüggő feladatok	2			1	1	4
VI. A bevonással, szemléletformálással és a közbiztonság javításával kapcsolatos feladatok	1	1	11	1	1	15
VII. A stratégia megvalósításának koordinációját szolgáló intézkedések			6		1	7
Összesen	9	11	20	6	15	61

Magyarázat:

Szabályozás: jogszabály-alkotás, módosítás

Tervezési-fin: tervezési - finanszírozási eszközök

Közpolitikai: jogi, szervezési, bürokratikus módszerek

Infrastruktúra: infrastrukturális fejlesztések

"Szoft" fejl.: tájékoztatás, kommunikáció, szolgáltatások szervezése, fejlesztése

Intézkedések ágazatok szerint

	M	T	K	V	Össz.
Fejlesztéspolitika/nyomonkövetési módszertan		2	1		3
Egészségügy	1	5			6
Egyház		1			1
Foglalkoztatás		4	1	1	6
Komplex			1	1	2
Közigazgatás		6			6
Kultúra		2		1	3
Lakhatás	1	3			4
Oktatás	1	7	3	1	12
Rendvédelem	2	5	2	1	10
Sport			1		1
Szociális		5	2		7
Összesen	5	40	12	5	61

M: Megvalósult; T: terv szerint halad; K: Késik; V: vezetői intézkedést igényel

Intézkedések a felhasznált források jellege szerint

	M	T	K	V	Össz.
Hazai finanszírozás	2	8	2	2	14
EU-forrás	2	23	4	2	28
Vegyes (hazai + EU) finanszírozás	1	3	4		8
Nem releváns		5	2	1	8
Nincs adat					3
Összesen	5	39	12	5	61

M: Megvalósult; T: terv szerint halad; K: Késik; V: vezetői intézkedést igényel

A Jelentés a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia már megvalósult intézkedéseit, valamint – alapszabály szerint – a folyamatban lévő intézkedések **2013. március 15-i állapotát** mutatja be, tekintettel arra, hogy az érintett tárcáknak évente március 15-ig kell az intézkedési tervben foglalt feladatok végrehajtásáról tájékoztatót készíteni. A Jelentés elkészítésével egyben összevontan **teljesülnek a Legyen jobb a gyermekeknek! Nemzeti Stratégia és a Roma Integráció Évtizede Program (RIÉP) éves jelentési kötelezettségei** is. A Jelentés megfelel a kormányzati stratégiai irányításról szóló 38/2012. (III. 12.) Korm. rendelet 20.§ – 23.§ rendelkezéseinek.

2. Beavatkozási területek szerinti áttekintés

A következőkben bemutatásra kerülnek az intézkedések a különböző beavatkozási területek szerint. Az egyes intézkedések címében a jobb beazonosíthatóság érdekében a Korm. határozat eredeti szövegét változtatás nélkül közöljük. A gyermek jól-lét területén 10 (eredetileg 11 volt, de egy – az iskolai szociális munka fejlesztése – időközben kikerült az intézkedési tervből), az oktatásban 11, a foglalkoztatás és a hozzá kötődő képzések terén 8, az egészségügyben 6, a lakhatásban 4, a bevonás - szemléletformálás - közbiztonság terén 15, az NTFS megvalósításának koordinációját tekintve 7 intézkedés, tehát összesen 61 nevesített intézkedés valósítja meg a kormányhatározatban szereplő célokat. Több esetben az intézkedések alintézkedésekre bontása is megtörtént az egyes felelősök által. A nevesített intézkedéseken felül számos olyan kormányzati intézkedés is született a jelentés készítésének időpontjáig, melyek hozzájárulnak az NTFS céljai megvalósításához.

I. Gyermek jól-lét

A NTFS intézkedési terve 10, a gyermekek jól-létét szolgáló intézkedést tartalmaz, melyek a Biztos Kezdet Gyerekházak és a hozzájuk kötődő szolgáltatások elterjesztését, a bölcsődei férőhelyek bővítését, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők támogatásainak kiterjesztését, a helyettes szülői hálózat elterjesztését a romák körében, valamint a fiatalok bünelkövetők szocializációjának elterjesztését szolgálják. Az illetékes szakállamtitkárság javaslatára az intézkedési tervből kikerült az iskolai szociális munka rendszerének megalkotása. Az NTFS intézkedési tervében nevesített konkrét intézkedéseken kívül további állami intézkedések is szolgálják e célok megvalósítását.

Az intézkedések előrehaladását a következő táblázat tartalmazza:

Intézkedés kód	Intézkedés rövid cím	Előre-haladás
I.1.	Gyerekházak létesítése	K
I.2.	Gyerekesély programok kiterjesztése	T
I.3.	Bölcsődei férőhely bővítése	T
I.4.	Nyári étkeztetés bővítése, ingyenes étkeztetés kiterjesztése	T
I.5.	RGyK felülvizsgálata	T
I.6.	Szociális szolgáltatások elérhetővé tétele szegregátumokban	K
I.8.	Roma helyettes és nevelő szülők	T
I.9.	Megelőző pártfogás kidolgozása és bevezetése a gyermekvédelemben	K
I.10.	Javítóintézeti tevékenység sztenderdizálása és új férőhelyek létrehozása	T
I.11.	Gyermekszegénység mérésére alkalmas indikátorrendszer	T

M: Megvalósult

T: Terv szerint halad

K: Késik

V: vezetői intézkedést igényel

I.1. A hátrányok korai felismerése, a 0-3 éves korú gyermekek testi, értelmi, érzelmi és szociális fejlődésének segítése és családjaik támogatása érdekében, a fenntarthatóság biztosításával új Biztos Kezdet Gyerekház szolgáltatásokat kell létrehozni az integrált térségi gyermekesély programokat megvalósító leghátrányosabb helyzetű kistérségekben, elsősorban a gettósodó, illetve a szegregátummal rendelkező településeken.

Felelős:

közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

2012. január 1-jétől folyamatosan

Forrás:

TÁMOP 5.2.3/A-11/1. (LHH zsűri által megítélt kör 6 kistérsége 3 400 millió Ft, TÁMOP 5.2.3/A-12/1 nyílt pályázati kör 12 LHH térsége 7 210 millió Ft).

A két komplex kistérségi gyerekesély körön belül a Gyerekházak költsége kb. 1,5 Mrd Ft, de ez nem különül el a projektekből.

Költségvetési törvények (A 2012. évi költségvetési törvény 5. melléklet 11. pont e) alpontja szerint 293 millió Ft. 2013-ban ez az összeg szintén rendelkezésre áll. A további években a Gyerekházak támogatását fenntartható módon tervezzük.

Az intézkedés során létrejövő projektekből komplex módon valósulnak meg a gyermekek és családjaik egészségét szolgáló tevékenységek az egészség előfeltételeinek biztosítása érdekében: alapszolgáltatások, koragyermekkori szolgáltatások, szabadidős és iskolai felzárkózást segítő tevékenységek, telepeken végzett szociális munka, nyári táborok, közösségfejlesztés, illetve a családok számára nyújtott szolgáltatások (gazdálkodási ismeretek, szülői szerepek erősítése, családtervezés). A Gyerekházak létesítése korábban a TÁMOP 5.2.2 és 5.1.1 konstrukciókon belül történt, 2010-től azonban a kistérségi komplex Gyerekesély programok tartalmazzák a Gyerekházakat is. A TÁMOP-5.2.3-A-11/1 2011. évi felhívása alapján 2012 nyarán történtek meg a szerződéskötések, s 2012 őszén kezdte meg további 6 térség a gyerekesély program megvalósítását közel 3 milliárd Ft-ból. Ezekben a projektekből összesen 11 Gyerekház jön létre. A 2012. évi pályázati kör alapján a 12 leghátrányosabb helyzetű (a továbbiakban: LHH) kistérség kapott támogatást közel 6,988 milliárd Ft összeggel, melyből többek között térségenként 3-3 Gyerekház (összesen legalább 36) jön létre. Emellett az LHH TÁMOP 5.1.1. kistérségek projektjei összesen 3 új Gyerekházat tartalmaznak a TÁMOP-5.1.1-11/1/A-2012 (a kiírás teljes kerete: 1 214 millió Ft) és a TÁMOP-5.1.1-11/1/B-2012 (a kiírás teljes kerete: 771,3 millió Ft) kiírásokon belül. A projektek megvalósulása várhatóan 2013. első felében megkezdődik, **s a jelenleg működő 14 Biztos Kezdet Gyerekház mellé további 36 Biztos Kezdet Gyerekház szolgáltatás létesülhet 2013-ban.**

I.1.0.

A Biztos Kezdet Gyerekházak törvényi szintű szabályozása érdekében 2013. január 1-jei hatállyal módosult a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, a szolgáltatás a gyermekjóléti alapellátások között külön került nevesítésre. A Biztos Kezdet Gyerekházak szakmai feladatainak és működési feltételeinek részletes szabályait a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet tartalmazza.

I.2. Ki kell terjeszteni az integrált térségi gyermekesély programokat további leghátrányosabb helyzetű kistérségekre - különösen a gyermekes családok helyzete szempontjából meghatározó mutatókkal (szegénység, kiugróan magas gyerekszám, munkanélküliség stb.) rendelkező területeken.

Felelős:

közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

2012. január 1-jétől folyamatosan

Forrás:

TÁMOP 5.2.1. (1 411 millió Ft),

TÁMOP 5.2.3. (LHH zsűri által megítélt kör 6 kistérsége 3 400 millió Ft, LHH nyílt pályázati kör 7 210 millió Ft.)

A programok célja a gyerekek jól-létének biztosítása és a hátrányos helyzetű családok szegénységi ciklusának megtörése LHH térségekben megvalósuló integrált kistérségi programok keretében. A komplex program legfontosabb területei: szolgáltatások koordinációja, egészségügyi prevenció, Biztos Kezdet Gyerekházak indítása, közösségi, szabadidős és sportprogramok, iskolai felzárkózást segítő programok, iskolai szociális munka, ifjúsági információs pontok, a fiatalok pályaorientációja.

Az intézkedéshez kapcsolódó források a következők szerint módosultak. A TÁMOP 5.2.3. esetében a bírálatot követően: TÁMOP-5.2.3-A-11/1 (LHH zsűri által megítélt kör 6 kistérsége 2 992 103 423 Ft – keret: 3 400 millió Ft volt –), TÁMOP-5.2.3.A-12/1 nyílt pályázati kör 6 987 832 752 Ft (a keret 7 210 millió Ft volt, de 3 pályázó forráshiány miatt nem kaphatott támogatást). A TÁMOP 5.2.1. konstrukció forrása akcióterv módosítás következtében 1,86 milliárd Ft összegre változott.

A program legfontosabb eredményeként a Kormány olyan 10 évre szóló kistérségi szintű gyerek- és ifjúsági stratégiát, valamint annak végrehajtására rövidebb távú cselekvési tervet alakít ki, amelyek alapján a gyerekek felzárkózási esélyeinek növelése tudatosan, a közösség tagjai és a helyi szereplők bevonásával tervezhető. A helyi/térségi programok, valamint a Biztos Kezdet Gyerekházak előkészítését és szakmai, módszertani folyamattámogatását kiemelt projekt segíti (TÁMOP 5.2.1.). **Az intézkedés eredményeképp továbbá a mostani 5-ről várhatóan 23-ra nő a működő integrált kistérségi gyerekesély programok száma.**

Összességében az ország leghátrányosabb helyzetű, cigány emberek által sűrűn lakott kistérségeiben élő gyermekek felzárkózását több mint 13 milliárd Ft uniós forrás segíti, és ezzel legalább 18 ezer gyermek számára teszi lehetővé a felzárkózás lehetőségét olyan helyben hiányzó szolgáltatások biztosításával, amelyek a koragyermekkorai fejlődést, az iskolai hátrányok leküzdését, a szabadidő értelmes eltöltését támogatják. A három hullámban megvalósuló fejlesztés a jelenlegi LHH kistérségek több mint 2/3-át éri el, s immár 23 program keretében 50 helyen lesz elérhető e hiánypótló szolgáltatás.

I.2.0.

I.3. A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű kisgyermek jó minőségű kora gyermekkori szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek növelése és szocializációjuk érdekében feladattervet kell készíteni, annak megfelelően bővíteni kell a bölcsődei és az egyéb napközbeni kisgyermek ellátást szolgáló férőhelyeket a szolgáltatás-, illetve a férőhelyhiányos településeken.

Feladatterv	készítésére:
Felelős:	Határidő:
nemzeti erőforrás miniszter	2012. január 1-jétől folyamatosan
Férőhelyek	bővítésére:
Felelős:	Határidő:
nemzeti erőforrás miniszter	2014. december 31.
nemzetgazdasági miniszter	
nemzeti fejlesztési miniszter	
Forrás:	
Regionális Operatív Programok	

Bölcsődei férőhely kibővítése, feladatterv: A gyermekek életésélyei javításához és a szülés utáni gyermekgondozási szabadságról visszatérők mielőbbi munkába állását segítő szükséges a gyermekek napközbeni ellátásainak bővítése a leginkább hátrányos helyzetű térségekben is. Jelenleg nincs adatgyűjtés arra vonatkozóan, hogy hány hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermek ellátása történik az egyes szolgáltatási formákban. A hátrányos helyzet és halmozottan hátrányos helyzet fogalma 2013. január 1-jei hatálybalépéssel bekerült a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvénybe (a továbbiakban: Gyvt.) a szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények Magyar Egyszerűsítési Programmal összefüggő módosításáról, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2013. évi XXVII. törvénnyel (45. §). Miután meghatározásra kerül a fogalom a Gyvt.-ben, immár lehetséges lesz egy egységes adatgyűjtés mind a köznevelési mind a gyermekjóléti, gyermekvédelmi és szociális intézményekben. Az adatgyűjtésre legkorábban 2013. december végén kerülhet sor az OSAP kérdőív, vagy az ún. KENYSZI (Központi Elektronikus Nyilvántartás a Szolgáltatást Igénybevevőkről) rendszer alkalmazásával. Ennek érdekében szükséges 2013 elején egyeztetések folytatása a Központi Statisztikai Hivatallal (a továbbiakban: KSH), illetve a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatallal (a továbbiakban: NRSZH). A differenciált finanszírozással kapcsolatosan szükséges egyeztetéseket mielőbb le kell folytatni a Nemzetgazdasági Minisztériummal (a továbbiakban: NGM)-, s ki kell dolgozni a finanszírozásra vonatkozó koncepciót. Az alintézkedésre legkorábban forrásfelhasználás 2014-ben várható.

I.3.1.

Bölcsődei férőhelyek bővítése: A finanszírozási rendszer elfogadása és az adatgyűjtés után kezdődhet a bölcsődei férőhelyek bővítése az ország egyik leginkább hátrányos helyzetű, jelentős részben romák által lakott régiójában. **Az alintézkedés keretében 2,2 milliárd Ft-os keretösszegeből részint a meglévő intézmények felújítása, korszerűsítése valósul meg férőhelybővítéssel az Észak-Magyarországi régióban (100 férőhely), másrészt új intézmények nyílnak összesen 400 férőhellyel.** A 2012. november 28-án kiírásra került felhívásra 2013. április végéig lehet pályázatokat benyújtani.

I.3.2.

I.4. A költségvetési törvény előkészítése során meg kell vizsgálni a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők nyári étkeztetésére fordított források bővítésének lehetőségeit. A költségvetési lehetőségek függvényében ki kell terjeszteni a középiskolára is a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók számára az ingyenes étkeztetést

Felelős:

nemzeti erőforrás miniszter

Határidő:

2013. január 1-jétől

Forrás:

költségvetési törvények (A 2012. évi tervezetében:

a bővítés nélkül nyári gyermekétkeztetésre:

5. melléklet 12. pont szerint 2 400 millió Ft

bölcsődei kedvezményes étkezésre:

8. melléklet II. rész 3. pontja szerint 243 millió Ft

kedvezményes óvodai, iskolai, kollégiumi étkeztetésre:

8. melléklet I. rész 4. pont a) alpontja szerint 29 580,4 millió Ft. A további években, fenntartható módon, a költségvetési lehetőségek függvényében.)

A fejlesztési célt két alintézkedés valósítja meg. Egyrészt megvalósul a nyári étkeztetés bővítése, másrészt a középiskolai étkeztetés.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők nyári étkeztetésének bővítése: A 2013. évre vonatkozóan megújított támogatási rendszer szerint kerül szétosztásra a rendelkezésre álló 2,4 milliárd Ft költségvetési forrás, azaz a kérelmet benyújtó település helyzetének, a rászoruló gyermekek számának és a biztosított önerőnek a figyelembe vételével történik meg a támogatási összeg megállapítása. A 2013. évre vonatkozó miniszteri rendelet is a célzottabb támogatást fogja szem előtt tartani, azaz a települések az eddigi gyakorlatnak megfelelően három kategóriába kerülnek besorolásra, s támogatási igényeik mértéke hátrányos helyzetük figyelembe vételével emelkedhet. A támogatás 20 %-át kapcsolódó költségekre is el lehet számolni, továbbá az esetlegesen megmaradt/visszafizetett támogatási összeg is felosztásra fog kerülni előre látható szempontok (önerő, LHH státusz) alapján. A miniszteri rendelet kihirdetése 2013. április hónapban várható. **Az alintézkedés eredményeképp a nyári gyermekétkeztetést biztosító települések száma az eddigi 1 028-ról (LHH 423) várhatóan 1 400-ra (LHH 500) emelkedik. Az étkezésben részt vevő gyerekek száma 110 000-re emelkedik (közülük 45 000 LHH településen él).**

I.4.1.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók ingyenes étkeztetésének kiterjesztése a középiskolára: A költségvetési lehetőségek függvényében ki kell terjeszteni a középiskolára is a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók számára az ingyenes étkeztetést. **A 2013. évben az ingyenes vagy kedvezményes étkezésre jogosultak (bölcsődés, óvodás, általános iskola 1-8 évfolyamain) ellátásához az étkeztetést nyújtó intézményt fenntartók részére biztosított költségvetési előirányzat jelentősen növekedett 29 764,4 millió Ft-ról 44.799,3 millió Ft-ra. A fajlagos összeg 68 000 Ft/fő/évről 102 000 Ft-ra nőtt, így a költségvetési támogatás az ingyenes és kedvezményes étkeztetés biztosításához nagyobb arányban járul hozzá.**

I.4.2.

I.5. A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszerének áttekintése során felül kell vizsgálni a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény intézményét is.

Felelős:

nemzeti erőforrás miniszter

Határidő:

2013. január 1-jétől folyamatosan

Forrás:

Nincs forrásigénye

Az intézkedés keretében megtörténik a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény intézményének felülvizsgálata. A Gyvt. 2012. október 1-jén hatályba lépett módosítása alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzbeli támogatást 2012 novemberétől természetbeni támogatásként kell nyújtani. **A módosítás eredményeként a kedvezményben részesülő közel 600.000 gyermek a korábbi pénzbeli ellátást természetben, tanszer, ruhanemű és készétel vásárlására alkalmas Erzsébet-utalványban kapja, mellyel a támogatás felhasználása célzottabbá vált.** A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény intézményének további részletes felülvizsgálata a Jogszabályok és folyamatok egyszerűsítése (ÁROP-2011-1.2.6/A) projekt keretében történt meg 2012 év folyamán, melynek eredményeként előkészítésre került az eljárás egyszerűsítését célzó javaslatcsomag. A módosítás hatályba lépésének időpontja 2013. április 1. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény szabályozásának felülvizsgálata az alintézkedés első komponense tekintetében 2012 évben lezárult, a második komponens a módosítás hatályba lépésével – várhatóan 2013. április 1. – fog lezárulni.

I.5.0.

I.6. A családsegítő és gyerekjóléti szolgáltatások megerősítésével biztosítani kell a közvetlen hozzáférést a szegregátumokban, gettósodó településeken

Felelős:

nemzeti erőforrás miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter
közigazgatási és igazságügyi miniszter

Határidő:

az elkészített feladatterv ütemezésének megfelelően

Forrás:

TÁMOP 5.3.1B (a B1 alkomponens keretösszege: 1,52 Mrd Ft, a B2 alkomponens keretösszege: 1,4 Mrd Ft)

TÁMOP 5.4.9. (A teljes keret: 3 008 millió Ft - a célokat e keret egy része szolgálja közvetlenül.)

A 3,008 milliárd Ft-os keretösszegű TÁMOP 5.4.9. a szociális alapszolgáltatások funkcióinak kiegészítésére, hatékonyság javítására, a különböző szociális szolgáltatások kapcsolatának erősítésére tárgyú pályázati program alapvető célja a szociális és gyermekjóléti alapellátások fejlesztése, működési hatékonyságának javítása a konvergencia régiókban olyan szolgáltatás, szolgáltatás-koordináció kialakításával, mely a lakosság problémáira komplex megoldást nyújt, a felmerülő igényeknek megfelelően működő, probléma centrikus, rövid reakcióidejű szolgáltatások kialakításával. A pályázat keretében szintén megtörténik a szociális alapszolgáltatások funkcióinak kiegészítése, a hatékonyság javítása, a különböző szociális szolgáltatások kapcsolatának erősítése a 10 000 fős településeken, illetve ezek konzorciumában. A pályázati döntések megszülettek, a szerződéskötések folyamatban vannak, a megvalósítás a 2013-2014 évek egészét felöleli.

I.6.0.

A TÁMOP 5.4.1-12/1 kiemelt programon keresztül történik a **megvalósulás monitorozása**: a hatékony szolgáltatási koordináció, szolgáltatásszervezés és szolgáltatási tartalom fenntartásának vizsgálata, a szociális alapszolgáltatások funkcióinak kiegészítésére, hatékonyság javítására, a különböző szociális szolgáltatások kapcsolatának erősítésére tett

javaslatok kidolgozása. Mivel a TÁMOP 5.4.9. program pályázati döntése csak 2013. márciusában történt meg, így a hozzá kapcsolódó program sem indulhatott el.

I.7. Ki kell dolgozni az iskolai szociális munka rendszerének formáját, valamint be kell vezetni a gyermekjóléti alapszolgáltatások rendszerébe.

Felelős:

nemzeti erőforrás miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

2012. december 31.

Forrás:

TÁMOP 5.4.1. (A teljes keret: 1 640 millió Ft - a célokat e keret egy része szolgálja közvetlenül.)

Az intézkedés kikerült az intézkedési tervből.

I.7.0.

I.8. Roma helyettes szülők és nevelő szülők képzésével biztosítani kell az ellátásra szoruló roma gyermekek megfelelő elhelyezését.

Felelős:

nemzeti erőforrás miniszter
közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

2014. december 31.

Forrás:

TÁMOP 5. prioritás

A konstrukció célja az ellátásra szoruló roma gyermekek és fiatalok megfelelő elhelyezése és az ehhez szükséges képzések megvalósítása. A támogatásról szóló döntés megszületett, az akciótervi nevesítés megtörtént a TÁMOP-5.4.10-12/1 „Szociális képzések modernizációja” projekt kiemelt projektként történő nevesítéséről is szóló 1014/2013. (I. 16.) kormányhatározattal. Jelenleg zajlik a támogatási szerződés aláírásának előkészítése, a megvalósítás várhatóan 2013. II. negyedévében kezdődik meg. 2013. szeptember – december időszakban 30 képzési csoport indul el, s így 2013-ban összesen 450 fő kerül bevonásra a befogadó szülő képzésbe. A helyettes szülői és, nevelőszülői képzésen részt vevők száma a projekt zárásáig, 2015-ig, összesen 2 500 fő.

I.8.0.

I.9. Ki kell dolgozni a megelőző pártfogás rendszerét, és be kell illeszteni a fiatalkorúak pártfogásának intézményét a gyermekvédelem rendszerébe a gyermekkorú és fiatalkorú szabálysértést, bűncselekményt elkövetők szocializációjának és reszocializációjának elősegítése érdekében.

Felelős:

nemzeti erőforrás miniszter
közigazgatási és igazságügyi miniszter

Határidő:

2013. január 1.

Forrás:

nincs forrásigénye

Az elhúzódó büntetőeljárások során a fiatalkorú terheltek nem kapják meg a szükséges segítséget és támogatást a visszaesés megakadályozása, a társadalomba való beilleszkedés érdekében, és a gyermekkorú elkövetőkkel sem történik bűnmegelőzési szempontú foglalkozás a gyermekjóléti alap- és szakellátás részéről. A megelőző pártfogás célja a bűnisméltés megelőzése, és ezen keresztül a további bűnelkövetés megelőzése. A fiatalkorúak esetében alkalmazandó megelőző pártfogás egy következő lépés a bűnmegelőzés

I.9.1.

területén. Egységes álláspont alakult ki az érintett tárcák között, hogy a bűnmegelőzés hatékonyságát fogja emelni, ha a megelőző pártfogást ellátó pártfogó felügyelők a gyermekvédelmi rendszer szereplőivel szorosan együttműködve minél gyorsabb beavatkozásra kapnak felhatalmazást.

A megelőző pártfogás rendszere kidolgozása után azt be kell illeszteni a gyermekvédelem rendszerébe az érintettek szocializációjának és reszocializációjának elősegítése érdekében. Az intézkedés eredményeképp a fiatalok bűnismétlők száma (2011-ben 1 520) 2016-ra várhatóan 1 300 főre csökken, s a jelenlegi közel 14 000 fiatalkori bűnelkövető szám is csökkenésnek indulhat (2016: várhatóan 12 800). A megelőző pártfogás bevezetése plusz feladatként jelentkezik a pártfogó felügyelők tevékenységében és új feladatot jelent a járási gyámhivatal számára.

I.9.2.

I.10. Létre kell hozni a javítóintézetben működő előzetes fogva tartást biztosító és javító intézeti nevelést foganatosító férőhelyeket a Nyugat-dunántúli régióban a fiatalok bűncselekményt elkövetők szocializációjának és reszocializációjának, egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása, elősegítése érdekében. Sztenderdizálni kell az ellátás fejlesztése érdekében a javítóintézeti ellátás tevékenységeit.

Felelős:

nemzeti erőforrás miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

2014. december 31.

Forrás:

TIOP 3. prioritás

A célt két alintézkedés szolgálja.

A javítóintézeti ellátás tevékenység sztenderdizálása alintézkedésben megtörténik a javítóintézeti ellátás szakmai tevékenységeinek sztenderdizálása, a javítóintézeti nevelésre vonatkozó szakirodalmi bibliográfia összegyűjtése, a hazai javítóintézetekben a bűnmegelőzés és bűnismétlés megelőzését szolgáló bevált jó gyakorlatok összegyűjtése és tanulmányban történő bemutatás elemzése, kidolgozásra kerül a szakmai program egyéni szintű lebontásához, megvalósításához és értékeléséhez szükséges tevékenységrendszer. Mindezen módszertani tevékenységeket a TIOP 3.4.3/11/1-2012-0001 (forrás: 2, 248 milliárd Ft) azonosító számú projekt keretében az EMMI Debreceni Javítóintézete végzi. Az akciótervi nevesítés megtörtént a TIOP 3.4.3/11/1-2012-0001 azonosító számú („Javítóintézeti ellátás biztosítása fiúk részére a Dunántúlon” című) és a TÁMOP 5.6.3-12/1-2012-0001 azonosító számú („A fogvatartottak többszakaszos, társadalmi és munkaerő-piaci reintegrációja és az intenzív utógondozás modellje” című) kiemelt projekt akciótervi nevesítéséről és támogatásának jóváhagyásáról szóló 1607/2012. (XII. 17.) Korm. határozattal (a továbbiakban: 1607/2012. (XII. 17.) Korm. határozat), a megvalósítást a projektgazda saját felelősségére megkezdte 2012. december 12-én, míg a támogatási szerződés megkötésére 2013. február 11-én került sor. A projektgazda EMMI Debreceni Javítóintézete a projektet saját felelősségére megkezdte, ezzel is csökkentve az ütemezési határidők csúszásának kockázatát. Az ingatlan biztosítása érdekében a Nagykanizsai Önkormányzat határozata értelmében a szerződés elkészült. A beruházáshoz az engedélyes tervek elkészültek, jogerőre emelkedtek. Az előkészítői szakasz pontos és tervszerű végrehajtása és projekt napi szintű menedzselése eredményeként tarthatónak tűnnek a megvalósíthatósági tanulmányban vállalt céldátumok. A kivitelezés 2013. II. negyedévében megkezdődik. A megvalósítás során egy 4 930 m²-es új javítóintézetben megtörténik legalább 108 új férőhely kialakítása, valamint az intézmény kialakítása és hat hónapon át tartó mentorált működtetése a Dunántúlon.

I.10.

I.11. Be kell vezetni, és folyamatosan karban kell tartani a gyermekszegénység mérésére alkalmas indikátorrendszert.

Felelős:

közigazgatási és igazságügyi miniszter

Határidő:

2012. június 30.

Forrás:

költségvetési törvények (2012. évi tervezetében:

X. fejezet 20/9 Társadalmi felzárkózást segítő programok 900 millió Ft. A további években, fenntartható módon, a költségvetési lehetőségek függvényében.)

A megvalósulást ld. az NTFS monitoring rendszer kialakítása intézkedésnél (VII. fejezet).

I.11.0.

II. Oktatás

Az NTFS 11 oktatási intézkedést tartalmaz, melyek a minőségi oktatáshoz való egyenlő esélyű hozzáférést, a hátrányos helyzetű tanulók iskolai előmenetelének támogatását és a fejlesztési programok nyomonkövetési rendszerének kidolgozását tűzik ki célul. Az NTFS nevesített intézkedésein kívül további állami intézkedések is szolgálják e célokat.

Az intézkedések előrehaladását a következő táblázat tartalmazza:

Intézkedés kód	Intézkedés rövid cím	Előre-haladás
II.1.	Gyermekjóléti szolgáltatások elérhetővé tétele	T
II.2.	IPR felkészítés, kiegészítő illetmény	V
II.3.	Tanodák létrehozása	T
II.4.	Iskolai lemorzsolódás csökkentése	T
II.5.	Roma ösztöndíjak működtetése, értékelése	V
II.6.	Ösztöndíj - IPR összehangolás	K
II.7.	Pedagógus képzési követelmények fejlesztése	T
II.8.	Roma szakkollégiumok működtetése és fejlesztése	K
II.9.	Felsőoktatási mentori szolgáltatás	T
II.10.	Felzárkózási pedagógiai programok	K
II.11.	Sport-terek fejlesztése	K

M: Megvalósult

T: Terv szerint halad

K: Késik

V: vezetői intézkedést igényel

II.1. A hátrányos helyzetű gyerekek 3 éves korban történő óvodai ellátásának kiszélesítése érdekében feladattervet kell készíteni, amely alapján minden olyan településen elérhetőnek kell lennie az óvodai ellátásnak, ahol a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek száma ezt indokolja, illetve azok számára is hozzáférhetővé kell tenni az ellátást, ahol óvodai feladat-ellátási hely nem működtethető.

Felelős:

nemzeti erőforrás miniszter

Határidő:

2012. március 31.

Férőhelyek

Felelős:

nemzeti erőforrás miniszter
nemzetgazdasági miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

bővítésére:

Határidő:

2013. december 31.

Forrás:

Regionális Operatív Programok

A cél két alintézkedésben valósul meg. Az „óvodai ellátás elérhetőségének biztosítására minden olyan településen, ahol a hátrányos helyzetű gyerekek száma ezt indokolja” című alintézkedéssel kapcsolatban a feladatterv, az óvodai férőhely-igény település-szintű összesítése 2011 novemberében elkészült. A feladattervhez kapcsolódó infrastrukturális beruházás, a nevelési intézmények fejlesztése új óvodai csoportszobákkal „Az ellátás hozzáférhetővé tétele azokon a településeken is, ahol óvodai feladat-ellátási hely nem működtethető” című alintézkedésben valósul meg. A meghirdetett pályázatok (DAOP-4.2.1-11, DDOP-3.1.2-12, ÉAOP-4.4.1/B-12, ÉMOP-4.3.1/A-11, KMOP-4.6.1-11, NYDOP 5.3.1./B-12) benyújtása 2013. március 18-ig volt lehetséges. A már támogatott pályázatok és a még elbírálás alatt lévő kiírások céldatai alapján várhatóan 5 439 férőhely létesül 130 pályázat keretében 14,83 milliárd Ft forrásból 2015-ig.

II.1.1.

II.1.2.

II.2. Támogatni kell az óvodai fejlesztő program szerinti foglalkozásban, illetve az alap- és középfokú oktatásban az integrációs és a képesség-kibontakoztató felkészítés megszervezését. Biztosítani kell a rendszerben részt vevő intézményekben dolgozó pedagógusok kiegészítő illetményének biztosítását.

Felelős:

közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter
nemzeti erőforrás miniszter

Határidő:

folyamatos

Forrás:

költségvetési törvények (2012. évi tervezetében: 5. melléklet 11. pont a) és b) alpontja szerint IPR 6 837 millió Ft. A további években fenntartható módon, a költségvetési lehetőségek függvényében.)

Az esélyteremtő támogatások célja, hogy a gyermek iskolai eredményeiben kevésbé legyen meghatározó a család társadalmi-gazdasági státusza, ösztönözze az eredményes, innovatív pedagógiai módszerek alkalmazását, támogassa a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai részvételét és iskolai sikerességét, csökkentse a szegregáció mértékét, erősítse az együttműködést más ágazatokkal és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szüleivel, valamint anyagi támogatással ösztönözze részvevő pedagógusokat. Az oktatási esélyegyenlőséget szolgáló támogatásokról szóló 27/2011. (IX. 14.) KIM rendelet és az oktatási esélyegyenlőséget szolgáló támogatásokról szóló 26/2012. (V. 9.) KIM rendelet alapján a támogatások kifizetésre kerültek 2011-ben és 2012-ben. Az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések és az integrációs rendszerben részt vevő intézmények és az ezen intézményekben dolgozó pedagógusok 2012. évi támogatásáról szóló 30/2012 (IX. 28.) EMMI rendelet alapján a nem állami, nem önkormányzati fenntartású intézményekben tanítók részére 385 millió Ft, az állami és önkormányzati fenntartású intézményekben tanítók részére pedig 3 538 millió Ft került kifizetésre összesen 1 763 intézményben. A 2013 I. félévi támogatások kifizetésére vonatkozó miniszteri rendelet várhatóan 2013 májusában jelenik meg. A 2013. januártól decemberig terjedő időszakra 7,3 milliárd Ft a támogatási igény.

II.2.0.

II.3. A halmozottan hátrányos helyzetű, köztük roma tanulók tanulmányi sikerességének támogatása, továbbá a lemorzsolódás csökkentése vagy az oktatási rendszerből idő előtt kimaradt fiatalok iskolarendszerű képzésbe való visszavezetése érdekében folytatni kell a tanoda és „második esély” típusú programokat.

Felelős:

közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzeti erőforrás miniszter

Határidő:

folyamatos

vidékfejlesztési miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Forrás:

TÁMOP 3.3.9. (7 590 millió Ft)

A TÁMOP 3.3.9 konstrukció tanoda és második esély típusú programjai támogatási kiírásai 2012. III. negyedévében megjelentek a Közép-Magyarországi Régió (a továbbiakban: KMR) és konvergencia régiókban, s külön kiírások történtek a programok támogatására a hátrányos helyzetű kistérségekben. A mintegy 7,5 milliárd forint értékű támogatási szerződések csak 2013-ban kerülnek megkötésre, a projektek megvalósítása ezután kezdődhet meg. A TÁMOP 3.3.9 projekt keretében összesen 125 tanodát támogat a kiíró. **A konstrukció keretében a jelenlegi 60-ról mindösszesen 300-ra nő majd a tanodák száma, s a jelenlegi 3-4 000-rel szemben mintegy 5-6 000 diák tanul majd tanodai és 1 200 diák második esély program keretében.**

II.3.0.

II.4. Célzott programokat kell indítania az iskolai lemorzsolódás csökkentésére (különös tekintettel a sajátos nevelési igényű gyermekekre).

Felelős:

nemzeti erőforrás miniszter
közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

2013. szeptember 30.

Forrás:

TÁMOP 3. prioritás

A feladat teljesítéséhez kapcsolódóan ld. a II. 5. pontban foglalt intézkedéseket.

Megkezdődött továbbá a korai iskolaelhagyás csökkentését célzó nemzeti stratégia kidolgozása, a stratégia megalapozása érdekében a tárca háttérintézménye, az Oktatókutatási és Fejlesztő Intézet, a Tempus Közalapítvány és a Budapesti Corvinus Egyetem a 2012 LLP KA1 Specific Call for proposals EACEA/20/2012 "Implementation of the European strategic objectives in Education and Training (ET 2020)" elnevezésű felhívás keretében pályázatot nyújtott be az EU Bizottsághoz. A projekt fő célja, hogy szakpolitikai ajánlásokat fogalmazzon meg a korai iskolaelhagyáshoz kapcsolódó nemzeti stratégia elkészítéséhez, annak háttérét és alapját képezze. A projekt megvalósítása 2013. márciusában kezdődött.

II.4.0.

A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók iskolai sikerességének elősegítését szolgáló intézkedések keretében elindult a szakszolgálatok fejlesztése TÁMOP-3.4.2-11-B konstrukció (2.300.000.000 Ft), melyet az Educatio Kft. bonyolít. A projekt folyamatosan zajlik, 2014-ben zárul. Célja, hogy feltérképezze mindazon szolgáltatásokat, amelyekben a sajátos nevelési igényű gyermekek részesülnek, illetve hogy az egyes megyékben hogyan találkozik a továbbtanulási, pályaválasztási ellátó rendszer a célcsoporttal.

II.5. Folytatni és lehetőség szerint az oktatás minden szintjén erősíteni kell a hátrányos helyzetű, köztük roma fiatalok iskolai sikerességét előmozdító programokat, ösztöndíj-programokat, azok működtetését. A programok hatékonyságát folyamatosan nyomon kell követni.

Felelős:

közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzeti erőforrás miniszter
nemzetgazdasági miniszter

Határidő:

folyamatos

Forrás:

költségvetési törvények [2012. évi tervezetében:
X. fejezet 20/9/7 Roma ösztöndíjprogramok Útravaló ösztöndíj program 2023,1 millió Ft
X. fejezet 20/9 Társadalmi felzárkózást segítő programok 900 millió Ft
Arany János Programok támogatására
5. melléklet 11. pont c) alpontja szerint 2700 millió Ft. A további években fenntartható módon, a költségvetési lehetőségek függvényében.

Az Útravaló Ösztöndíjprogram keretében az "Út a középiskolába", "Út az érettségihez", "Út a szakmához", összesen 2,09 milliárd Ft-os támogatási összegű alprogramok 2012-es pályázatainak megjelentetése 2012. szeptember-októberében megtörtént, a miniszteri döntések 2013 januárjában megszülettek. A 2013-ra szóló, hasonló keretösszegű pályázatok megjelentetése a tanévhez igazodóan 2013 szeptemberében várható. Az "Út a felsőoktatásba" alprogram esetében a miniszteri döntés 2012 novemberében megtörtént, s a jelentés készítésének időpontjában a 399-ből 393 szerződés megkötése és 365 hallgató első félévi ösztöndíjának utalása is megvalósult.

II.5.1.

Az esélyteremtő- és ösztöndíj-programok hatékonyságának folyamatos nyomonkövetése alintézkedés megvalósítása a tervek szerint halad, s két részből áll. Az Útravaló Ösztöndíjprogramról szóló, a 2011-12-es évek eredményeit összefoglaló jelentés – a köznevelési intézmények új fenntartójának az oktatási esélyegyenlőségi források felhasználására gyakorolt pozitív hatásaival kiegészítve – 2013. január 31-ig elkészült, az elemzés és a jelentés várhatóan 2013 májusában kerül a Kormány elé az Útravaló Ösztöndíjprogramról szóló Korm. rendelet módosításának előterjesztésével együtt.

II.5.2.

Az Arany János Tehetséggondozó Program (AJTP) a hátrányos helyzetű tanulók érettségihez jutását és felsőfokú továbbtanulásuk támogatását célozza egyéni fejlesztéssel, tehetséggondozással. A programban a 2011/2012. tanévben megközelítőleg 3000 diák vett részt, a túljelentkezés 150-170 %-os volt, a diákok 80 %-a nyert felvételt felsőoktatási intézménybe, a lemorzsolódás 10 % volt. Az Arany János Kollégiumi Program a halmozottan hátrányos helyzetű és rászorulóknak minősülő tanulók érettségihez jutását és felsőfokú továbbtanulásuk ösztönzését célozza egyéni fejlesztéssel, pályaaorientációval, szociális támogatással. Az AJKP-ban a 2011/2012. tanévben 890 tanuló vett részt, a lemorzsolódás 10 % volt, s a programban résztvevő évfolyamok tanulmányi átlagai az adott intézmény átlagainál jobbak vagy azoknak megfelelőek voltak. Az Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Program a halmozottan hátrányos helyzetű és rászorulóknak minősülő tanulók szakmához jutását támogató, a lemorzsolódás csökkentését, a szociális hátrányok kompenzálását szolgálja a résztvevő intézmények közti együttműködések elősegítésével, egyéni fejlesztési tervek kialakításával, a tanulók egyéni haladásáról szóló folyamatos visszajelzésekkel, pályaaorientációval. A programban a 2011/2012. tanévben 630 diák vett részt, a lemorzsolódási arány a programban jóval az országos átlag (30 %) alatti, négy

év alatt 13 %. Az Arany János Programok 2011/2012. tanévi megvalósítására vonatkozó monitoring jelentés elkészítése 2012. december 31-ig megtörtént.

II.6. A programok hatékonyságának növelése érdekében össze kell hangolni a hátrányos helyzetű gyermekeket célzó ösztöndíj programokat, az iskolai sikeresség javítását célzó uniós fejlesztéseket és az integrációs pedagógiai rendszert.

Felelős:

közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzeti erőforrás miniszter

Határidő:

2012. szeptember 1

Forrás:

nem releváns

A hatékonyság növelése érdekében össze kell hangolni a hátrányos helyzetű gyermekeket célzó ösztöndíj programokat, az iskolai sikeresség javítását célzó uniós fejlesztéseket és az Integrációs Pedagógiai Rendszert. Az erről szóló munkacsoportülések 2012-ben folyamatosan zajlottak, mindegyiken képviseltette magát a Társadalmi Felzárkózásért Felelős Államtitkárság (a továbbiakban TFÁT) és az Oktatásért Felelős Államtitkárság. Az Útravaló Ösztöndíjprogram állapotáról szóló jelentésben megvizsgáltuk az IPR és az Útravaló Ösztöndíjprogram összehangolásának lehetőségét. A KIK-kel és a közneveléssel egyeztetett, esélyegyenlőségi forrásokat kezelő szakmai és pénzügyi rendszer kiépítésére összeállított javaslat szükséges, amely javaslat egyeztetése jelenleg is zajlik. A javaslat elfogadása a koncepció véglegesítése után lehetséges. Az ORÖ részt vett az Útravaló Ösztöndíjprogram pályázati felhívásainak és jogszabályi háttérének elkészítésében és az uniós programok kidolgozásában.

II.6.0.

Ismételt helyzetfelmérést tervezünk 2013. szeptember 1-ig, melyet a Roma Koordinációs Tanács (a továbbiakban: ROK-T) 2013. október 1-ig megtárgyal. Az egyeztetések eredményeképp várható az európai uniós és hazai fejlesztések olyan módon történő tervezése, hogy azok között átfedések ne legyenek, és egymással szinergiában működjenek.

II.7. A pedagógusok képzési, kimeneti követelményei között, valamint az akkreditált pedagógus-továbbképzések ismeretanyagában szerepeltetni kell olyan - elméleti és hangsúlyosan gyakorlati - ismereteket és kompetenciákat, amelyek elő tudják segíteni a hátrányos helyzetű, köztük roma gyerekek és fiatalok integrált nevelését, személyiségfejlesztését, képességeik, tehetségük kibontakoztatását.

Felelős:

nemzeti erőforrás miniszter
közigazgatási és igazságügyi miniszter

Határidő:

2013. december 31.

Forrás:

nem releváns

Az intézkedés megvalósulását több pályázat szolgálta. Az összesen 20,02 milliárd Ft forrású *Innovatív iskolák fejlesztése* (TÁMOP 3.1.4, határidő 2012. október 18.) kiírásra érkezett pályázatok értékelése lezárult, a projektek 2013-ban indulhatnak el. **A 10 milliárd Ft-os forrású *Pedagógusképzés támogatása* (TÁMOP 3.1.5.) pályázat támogatási szerződése megkötve, a projekt megvalósítása elkezdődött, a konstrukció keretében 1,5 milliárd Ft előleg kifizetésére került sor. A 5 milliárd Ft keretösszeggel meghirdetett *Óvodafejlesztés* (TÁMOP 3.1.11.) kiírás esetében a támogatási szerződések megkötése lezárult, a projektek 2013-ban indulnak meg (a KMR esetében túlpályázás történt, s így az akcióterv módosítását kezdeményeztük). A projektek eredményeképp 300 pedagógus tesz minősítő vizsgát, 3000 pedagógus vesz részt e-tanulás alapú továbbképzésben, 400 tanácsadó kiképzése válik lehetővé, 4000 szakiskolai pedagógus továbbképzése valósul meg, s 450 iskola és 800 óvoda fejlesztése válik lehetővé.**

II.7.0.

II.8. A felsőoktatásban tanuló roma fiatalok tehetséggondozása, tanulmányi sikerességének biztosítása érdekében bővíteni kell a roma szakkollégiumokat, és meg kell teremteni a működés biztonságát garantáló jogszabályi környezetet. A szakkollégiumok bővítése, működtetése:

Felelős:

nemzeti erőforrás miniszter
közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

folyamatos

Forrás:

költségvetési törvények (2012. évi tervezetében:

X. fejezet 20/9 Társadalmi felzárkózást segítő programok 120 millió Ft. A további években, fenntartható módon, a költségvetési lehetőségek függvényében.),

TÁMOP 4.1.1D (1150 millió Ft)

A roma szakkollégiumok bővítése a TÁMOP 4.1.1D (1150 millió Ft) forrásból valósul meg, a pályázatok végrehajtása folyamatban van. A roma szakkollégiumok működésének biztonságát garantáló jogszabályi környezet megteremtése a nemzeti felsőoktatási kiválóságról szóló 24/2013. (II. 5.) Korm. rendelet elfogadásával megtörtént, a működtetés hazai költségvetési forrásból, 120 millió Ft-os támogatással valósult meg 2012-ben.

II.8.

II.9. A felsőoktatásban részt vevő halmozottan hátrányos helyzetű fiatalok beilleszkedésének elősegítése, felzárkózása, felsőoktatási tanulmányaik elvégzésének támogatása érdekében bővíteni kell a felsőoktatási intézmények mentori, koordinátori, tanácsadói szolgáltatásait.

Felelős:

nemzeti erőforrás miniszter
közigazgatási és igazságügyi miniszter

Határidő:

2014. június 30.

Forrás:

TÁMOP 4. prioritás

Az intézkedés megvalósulását a TÁMOP 4.1.1/C „*Regionális és ágazati felsőoktatási együttműködés támogatása, vidéki felsőoktatási integráció elősegítése*” című pályázat szolgálja, mely az ilyen szolgáltatások támogatását teszi lehetővé a felsőoktatási intézmények és a civil szféra partnerségében. A kiírásra 19 pályázat érkezett be összesen 21,958 milliárd Ft igénnyel, ezek elbírálása nyomán 15 nyertes pályázat 16,923 Mrd Ft támogatásban részesült. A szolgáltatások kialakítása (határidő: 2014. június 30.) után **évente várhatóan 1200 hátrányos helyzetű hallgató részesül egyéni szükségletekre alapozott mentor- és tanácsadói, valamint tréning szolgáltatásokban.**

II.9.0.

II.10. Felzárkózást segítő pedagógiai programokat kell kidolgozni, különösen az egész napos iskolák, kollégiumok fejlesztésére, a segítő szakemberek alkalmazására a nevelési-oktatási intézményekben - különös tekintettel a települési szegregátumokra és a hátrányos helyzetű térségekre.

Felelős:

közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzeti erőforrás miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

2012. szeptember 1.

Forrás:

TÁMOP 3.3.8. („A” komponens 3000 millió Ft, „B” komponens 1 100 millió Ft),
TÁMOP 3.3.11. („A” komponens 1 280 millió Ft, „B” komponens 16 860 millió Ft)

Az intézkedés a TÁMOP 3.3.8. („A” komponens 3000 millió Ft, „B” komponens 1100 millió Ft), TÁMOP 3.3.11. pályázat kidolgozásával és megvalósításával valósul meg. A pályázat bírálata folyamatban van, szerződéskötés 2013. májusában várható.

II.10.0.

II.11. Elő kell segíteni a hátrányos helyzetű fiatalok diák- és szabadidősportban való részvételét. Támogatni szükséges a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, valamint a romák aktív sporttevékenységét. Szabadon használható, sportolásra alkalmas terek létrehozásával és meglévő sportlétesítmények, iskolai sportpályák délutáni és hétvégi nyitva tartásának támogatásával kell biztosítani a hétvégi és szünidei sportolási lehetőségeket, a fiatalok szabadidejének hasznos eltöltését.

Felelős:

nemzeti erőforrás miniszter

Határidő:

folyamatos

Forrás:

költségvetési törvények (2012. évi tervezetében:

XX. fejezet 20/23/23 Szabadidősport támogatása,

XX. fejezet 20/23/24 Diák- és hallgatói sport támogatása,

XX. fejezet 20/23/6/8 Fogyatékosok sportjának támogatása. A további években, fenntartható módon, a költségvetési lehetőségek függvényében.)

Az adott LHH kistérségeken belül az alintézkedés céljára legmegfelelőbb helyszínek azonosítása jelenleg is folyik. Előzetes kalkuláció készült a program végrehajtásának várható költségeiről, de ezt a kiválasztott helyszínek részletes igényei szerint még pontosítani kell. Az államtitkárság megkezdte az alintézkedés költségeinek fedezésére igénybe vehető források azonosítását. A megvalósítás a források ismeretében lehetséges. **A kezdeményezés eredményeképp 33 sportlétesítmény nyílik meg a hátrányos helyzetű és roma fiatalok számára.**

II.11.0.

III. Foglalkoztatás

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia intézkedési terve 8 foglalkoztatási intézkedést tartalmaz, melyek a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok foglalkoztatását célozzák a munkavállalók készségfejlesztését és tényleges foglalkoztatását megvalósító programok, valamint közvetve, a munkaadók erre való ösztönzésén keresztül. A foglalkoztatási intézkedések egyben szolgálják a Kormány és az ORÖ között megkötött Keretmegállapodásban foglalt, számszerűsített foglalkoztatási célok megvalósulását is. Az intézkedések előrehaladását a következő táblázat tartalmazza:

Intézkedés kód	Intézkedés rövid cím	Előre-haladás
III.1.	Hátrányos helyzetű csoportok számára képzések és szolgáltatások	K
III.2.	Munkaerő-piaci programok hátrányos helyzetűek számára	T
III.3.	Képzéssel egybekötött közfoglalkoztatás	T
III.4.	Roma nők-program	V
III.5.	Hátrányos helyzetű térségek munkahelyteremtő beruházásai, alacsony képzettségűek foglalkoztatása	T
III.6.	Szociális gazdaság típusú, helyi programok támogatása	T
III.7.	Szakképzés, felnőttképzés fejlesztése	T
III.8.	Alapvető végzettség megszerzése	T

M: Megvalósult

T: Terv szerint halad

K: Késik

V: vezetői intézkedést igényel

III.1. A leghátrányosabb helyzetű csoportok munkaerő-piaci esélyeinek növelése érdekében a foglalkoztathatóságot javító képzések és támogató szolgáltatásokat kell biztosítani.

Felelős:

közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzetgazdasági miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

2012. június 30-tól folyamatosan

Forrás:

TÁMOP 5.3.

Ezen intézkedés megvalósulását a TÁMOP 5.3.8/B „A leghátrányosabb helyzetű csoportok munkaerő-piaci esélyeinek növelése érdekében motiváló képzések és támogató szolgáltatások” című, 7,31 milliárd Ft keretösszegű kiemelt program szolgálja, amelynek a TKKI a projektgazdája. A támogatási szerződést 2012-ben írták alá. A projekt elvárt eredménye a bevont 30.000 fő. 2013. február végéig 4000 fő bevonásának előkészítése történt meg, 4 munkáltatóval (200 fő) készítették elő a képzést és foglalkoztatást. A toborzási folyamatba mások mellett bevonták az ORÖ-t is.

A projekthez szorosan kapcsolódik a TÁMOP 5.3.10 A leghátrányosabb helyzetű csoportok életviteli kompetenciájának fejlesztése kiemelt projekt, melynek támogatási szerződése

III.1.0.

aláírása 2013. márciusában várható. A két kiemelt projekt szinergikus kapcsolódásának alapfilozófiája, hogy nem mondunk le senkiről, aki bizonyos standard normákat nem képes teljesíteni, hanem személyre szabott megoldásokat keresünk a számára. Így a TÁMOP 5.3.8/B kiemelt projektben a kompetenciamérések eredményei alapján képzésbe nem bevont személyek további lehetőséget kapnak. Ezért a TÁMOP 5.3.10 projekt nem norma-orientált, hanem kritérium-orientált eszközökkel éri el az eredményeit. **A tervek szerint a programmal elért személyek száma 13000 fő, képzésben résztvevők száma 6000 fő, a képzést eredményesen elvégzők száma 4500 fő, a képzési és foglalkoztatási programba bevontak száma 1800 fő.**

III.2. A munkaerő-piacon hátrányos helyzetű, köztük roma munkanélküliek, szegregátumokban élők munkaerő-piacra való belépésének elősegítésére munkaerő-piaci programokat kell működtetni.

Felelős:

nemzetgazdasági miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

folyamatos

Forrás:

TÁMOP 1.1.2. (60 000 millió Ft)
TÁMOP 1.1.4. (5 000 millió Ft),
TÁMOP 1.4.1. (4 490 millió Ft),
TÁMOP 1.4.3. (A teljes keret: 4 000 millió Ft - a célokat e keret egy része szolgálja közvetlenül.),
TÁMOP 1.4.6. (4 150 millió Ft),
TÁMOP 5.5.2. (860 millió Ft)

A célnak megfelelő intézkedés elsősorban uniós támogatású programokkal valósul meg, melyek a hátrányos helyzetű emberek foglalkoztathatóságának javítását, sikeres álláskeresését és nyílt munkaerő-piaci elhelyezkedését támogatják az állami, civil és a versenyszféra szereplőin keresztül összesen 121,8 milliárd Ft-tal.

A TÁMOP 1.1.2 *“A hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása (Decentralizált programok a konvergencia régiókban)”* konstrukció hátrányos helyzetű álláskereső munkanélküliek munkaerő-piacra való belépését segíti elő komplex, személyre szabott támogatások és szolgáltatások nyújtásával. A kiemelt projekt 2011. május 1-jével indult meg az ország konvergencia régióiban az NGM és a megyei Kormányhivatalok munkaügyi központjai megvalósításában. A rendelkezésre álló keret 2012 folyamán Kormányhatározattal 106 milliárd Ft-ra emelkedett a rendelkezésre álló keret. Az új kerettel együtt járó, megnövelt indikátorokat tartalmazó szerződés módosítására előreláthatólag 2013 első félévében kerül sor. **A megnövelt keret terhére bevonandó összesen 110 000 fő közül 16.500 roma származású álláskereső bevonását vállalták a munkaügyi központok. Emellett a projekt keretében 57 980 fő kerül képzésbe, és 88 000 fő zárja sikeresen egyéni programját. A tervek szerint a sikeres egyéni programzárást követő 180. napon legalább 32 000 fő áll majd foglalkoztatásban. A megyei munkaügyi központoknak időarányosan sikerül tartaniuk a vállalásokat: a 2013. április végéig bevont 76 648 fő közül 10 885 roma származású álláskereső van. A képzésbe bevont 32 783 fő került bevonásra, míg 23 277-en sikeresen befejezték egyéni programjukat. Azon egyéni programbefejezők közül, akik esetében a zárást követően lehetővé vált a 6 hónapos hatásvizsgálat, 5008 fő állt foglalkoztatásban. A roma bevonási célszámok elérésének biztosítása érdekében megyénként 2-2- fő roma referenst kötelező alkalmazniuk a megyei munkaügyi központoknak és további 40 fő (megyénként 2 fő) roma bevonást támogató roma**

III.2.1.

származású referens 3 hónapos, foglalkoztatási koordinátor munkakörben való munkapasztalat-szerzését is támogattuk 2012. szeptembertől novemberig az OFA nKft. bevonásával.

A *TÁMOP 1.1.4 kiemelt konstrukció* – a TÁMOP 1.1.2 tükörprojektjeként – szintén a hátrányos helyzetű álláskeresők munkaerő-piacra való belépését segíti a KMR-ben, és 2011. május 1-től valósul meg fővárosi és Pest megyei részprojektre bontva a kormányhivatalokba integrált munkaügyi központokban. A projekt 2013. első félévében megvalósult szerződésmódosítása nyomán a Keretmegállapodásban foglaltakhoz képest a megvalósításra rendelkezésre álló forrás 7 milliárd Ft-ra emelkedett, továbbá egy évvel összesen 3 évre nőtt a megvalósításra rendelkezésre álló idő (a projekt zárása: 2014. április 30.). A szerződésmódosításra előreláthatólag 2013. első félévében kerül sor. **A vállalatokat eddig időarányosan sikerül tartani: a 2013. április végéig sikerült bevonni 7025 (cél: 7000) főt, és a képzésbe bevont 4065 (4200) fő közül 2478 (3500) sikeresen elvégezte azt, 1572-en (5950) zárták sikeresen egyéni programjukat. Azon egyéni programbefejezők közül, akik esetében a zárást követően lehetővé vált a 6 hónapos hatásvizsgálat és 290 (2250) fő állt foglalkoztatásban.** A bevonandó romák számára vonatkozóan sem a projekt, sem az intézkedési terv nem tartalmaz számszerűsített elvárást.

A *TÁMOP 1.4.1 Közösségi feladatokhoz kapcsolódó munkaerő-piaci programok támogatása* konstrukció célja nem állami szervezetek közreműködésével olyan helyi kezdeményezések támogatása összesen 1,49 milliárd Ft-tal, amelyekben megvalósul a hátrányos helyzetű álláskeresők felkészítése, alkalmazkodó képességük fejlesztése, valamint átmeneti foglalkoztatása, annak érdekében, hogy később – akár a versenyszféra vállalkozásainál – tartósan is foglalkoztathatóak legyenek. A konstrukcióban a bevont romák száma horizontális szempontként jelenik meg, a projektek megvalósítása folyamatban van.

III.2.2.

A TÁMOP 1.4.3 „*Innovatív, kísérleti foglalkoztatási programok támogatása*” című pályázati kiírás összesen 5,1 milliárd Ft-tal támogatja innovatív foglalkoztatási módszerek kipróbálását. A pályázat egyik fő célja, hogy eddig az érintett célcsoportnál vagy szervezetnél még nem alkalmazott foglalkoztatási, munkaszervezési módszert a pályázó kipróbálja, valamint tevékenységének és eredményeinek pontos rögzítésével a szakpolitika és más szervezet által adaptálható modellt hozzon létre. A pályázat aktív korú, álláskereső vagy inaktív munkanélküliek nyílt munkaerő-piaci elhelyezkedését segíti elő az innovatív foglalkoztatási programokon keresztül. A társadalmi csoportok munkaerő-piaci helyzetének javítása miatt kiemelten fontos a fiatal munkanélküliek, és a megváltozott munkaképességűek nyílt munkaerő-piacon történő foglalkoztatását biztosító, modell értékű programok támogatása. A „zöld munkahelyek” és a munkavégzéshez szükséges digitális eszközök és kompetenciák fejlesztése az EU2020 Stratégia által is beazonosított, fontos kitörési pont, így e területek is támogatásra kerülnek. A pályázókkal a szerződéskötés folyamatban van. A konstrukcióban a bevont romák száma horizontális szempontként jelenik meg.

2012 júniusában jelent meg a TÁMOP 1.4.6/12 „*Tranzitfoglalkoztatás az építőiparban*” című pályázati felhívás 3 milliárd Ft-os keretösszeggel. A cél hátrányos helyzetű emberek munkaerő-piaci elhelyezkedésének elősegítése tranzitfoglalkoztatási programokon keresztül. Szakképzetlen, illetve elavult, nem piacképes szakképzettséggel rendelkező hátrányos helyzetű munkanélkülieket foglalkoztatással összekapcsolt szakképzése. Építőipari, épületkorszerűsítéshez kapcsolódó, illetve a program céljainak megfelelő további szakmákban, foglalkoztatással egybekötött képzés, tranzitfoglalkoztatás útján. A munkanélküli személyek szakmához, munkához, rendszeres munka-jövedelemhez jutása, saját maguk, családjuk és környezetükben élők életkörülményeinek javításával, a nyílt munkaerő-piac és a gazdaság stabil és aktív szereplőivé válásuk segítése a foglalkoztatási program célja. A romák megfelelő mértékű bevonása érdekében kötelező konzorciumi partnerként a bevonni a helyi roma nemzetiségi önkormányzatot. A pályázatok a szerződéskötési szakaszban vannak. A 2012 novemberi benyújtási határidőig 10 pályázat

érkezett be, így 2013 márciusában újabb meghirdetésre került sor a fennmaradt 2 milliárd Ft-os kerettel. A módosított kiírás az első pályázati tapasztalatok alapján, az ORÖ-vel folytatott konzultációk során alakult ki.

III.3. Szakmai képzésekkel egybekötött közfoglalkoztatási programokat kell indítani a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű munkanélküliek, köztük romák munkaerő-piaci integrációja érdekében.

Felelős:

belügyminiszter közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzetgazdasági miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

folyamatos

Forrás:

költségvetési törvények (2012. évi tervezetében:
a Nemzeti Foglalkoztatási Alap közfoglalkoztatás támogatására felhasználható előirányzata. A további években, fenntartható módon, a költségvetési lehetőségek függvényében.),
TÁMOP 2.1.6. (19 800 millió Ft)

Az új típusú közfoglalkoztatás keretében, az **állam maga szervezi a közfoglalkoztatást, felelősen nyújt segítséget és biztosít lehetőséget értékteremtő, a köz számára hasznos tevékenységhez.** A közfoglalkoztatás nem cél, hanem eszköz az elsődleges munkaerőpiacra történő belépéshez, tehát a közfoglalkoztatást átmeneti állapotnak kell tekinteni.

III.3.0.

2012. évben az értéket teremtő, folyamatos munkavégzést lehetővé tevő, az ország minden területén megvalósítható és több célcsoportot is elérő közfoglalkoztatásra irányuló kezdeményezések kerültek támogatásra. **Kiemelt cél volt a szegénységben és társadalmi kirekesztettségben élők, a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak megsegítése,** valamint, a közfoglalkoztatás ideje alatt munkaerő-piaci szolgáltatás és képzés nyújtása annak érdekében, hogy a közfoglalkoztatott a megszerzett gyakorlat birtokában munkát tudjon vállalni az elsődleges munkaerőpiacon.

Az eddigi gyakorlat folytatásaként a forrásokat a 2013. évben is az egyes megyék munkaerő-piaci helyzete alapján allokáltuk, biztosítva ezáltal, hogy **a deprivált térségekbe jusson a legtöbb forrás,** de egyben a lehető legtöbb hátrányos helyzetű álláskereső – döntően foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult, illetve ellátásban nem részesülő számára – biztosított legyen a közfoglalkoztatás.

Lényeges, hogy a térségek számára a forrásokat **az egyéb aktív foglalkoztatáspolitikai eszközökkel összehangoltan kell biztosítani** annak érdekében, hogy az ilyen típusú fejlesztések kiegészítő jelleggel vállaljanak szerepet az elsődleges munkaerő-piaci integráció lehetősége mellett.

Kiemelten kezeltük a tervezés folyamatában **a hátrányos helyzetű munkavállalók minél nagyobb létszámban történő elhelyezését.** Ennek érdekében különös figyelmet fordítunk a roma nemzetiségű álláskeresőkre, a rehabilitációs ellátásban részesülő személyekre, a hajléktalanokra, menekült státuszú személyekre, a büntetés-végrehajtási intézetekből szabadulókra, valamint a szakképzettség nélküli álláskeresőkre.

2012. január 31-én **az ORÖ által roma koordinátorok kerültek kijelölésre,** akiknek feladatai közé tartozik a roma célcsoport felkutatása, elérésének biztosítása, a munkahelyekről történő tájékoztatása. A megyei felelősök nevét és elérhetőségét a megyei munkaügyi központok vezetői megkapták. A roma koordinátorok számon tartják, hogy milyen arányban vesznek részt a közfoglalkoztatási programokban roma álláskereső.

A Kormány és az ORÖ között létrejött keret-megállapodáshoz kapcsolódóan **a 2012. évben legalább 30 ezer fő roma személy közfoglalkoztatásba vonását vállalta a Belügyminisztérium.** A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény 57/A. § (2) bekezdés k) pontja alapján az álláskeresőket adatai között a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat 2013. május 03. napjától tarthatja nyilván a nemzetiséghez való tartozást.

Ezen dátumot megelőző időszakban a roma koordinátorok és a munkaügyi központok becslése alapján 2012. I. félévében 47 629 főre, 2012. II. félévében 7 140 főre, mindösszesen 54 769 főre tehető a közfoglalkoztatásba bevont romák száma.

A közfoglalkoztatási cél elérése érdekében az ORÖ kezdeményezte a Belügyminisztériumnál, hogy a **roma származású álláskeresőket mobilizálása, közfoglalkoztatásba történő bevonása és foglalkoztatása során a bevontak és családtagjaik mentorálása is megtörténhessen.** A 360 fős országos közfoglalkoztatási program keretében a Belügyminisztérium a kezdeményezést támogatta.

Az ORÖ országos közfoglalkoztatási mintaprogramot indított segítő hálózat kiépítése céljából a roma lakosság közfoglalkoztatásba történő minél szélesebb körű bevonása érdekében. A program keretében 2012. május – 2013. március között 360 fő foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult személy, elsődlegesen roma nemzetiségű álláskereső közfoglalkoztatási jogviszony keretében történő foglalkoztatása **valósult** meg. A program támogatási kerete 406 352 229 Ft.

A programban – a fentiekben meghatározott cél megvalósítása érdekében – minden megyében, valamint a fővárosban is **tevékenykedtek** elsődlegesen roma származású segítők. Feladataik közé **tartozott** a közfoglalkoztatásba bevonható roma emberek felkutatása, a bevont emberek munkaképesé válásának segítése, kapcsolattartás a közfoglalkoztatott munkahelyi vezetőjével, az önkormányzatokkal, munkaügyi központok kirendeltségeivel, valamint egyéb szervezetekkel. A közfoglalkoztatási programként működő segítő hálózatban résztvevők fontos **feladata volt**, hogy az általuk „feltérképezett” roma embereket a munkaügyi központok által a közfoglalkoztatási programokra történő közvetítéskor be tudják vonni a közfoglalkoztatásba.

2012-ben 261 ezren vettek részt a közfoglalkoztatásban, mely a versenyszféra mellett szintén hozzájárult a foglalkoztatás bővítéséhez. Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló törvény értelmében a közfoglalkoztatásra fordítható előirányzat mértéke a 2013. évben **153,7798 Mrd forint**, amelyből terveink szerint a 300 ezer főt is eléri a közfoglalkoztatásban résztvevők száma.

A szakmai képzéssel egybekötött közfoglalkoztatás intézkedésekhez tartozó képzések közel 20,02 milliárd Ft összegű TÁMOP 2.1.6. „Újra tanulók” kiemelt projekttel valósulnak meg, melynek egyik célja, hogy az alacsony iskolai végzettségű, illetve szakképzetlen felnőttek számára is lehetővé tegye képzésben való részvételt, ezáltal javuljon a munkaerő-piaci helyzetük, s a közfoglalkoztatás során megszerzett gyakorlat birtokában munkát tudjanak vállalni az elsődleges munkaerő-piacon. A program további célja olyan szakképzettséggel rendelkező munkavállalók képzése, akiknek a szakképzettsége elavulttá vált vagy alapul szolgál olyan egyéb új képesség, végzettség megszerzésére, amely valós munkaerő-piaci igényekre épül. A program kiemelten támogatja a közfoglalkoztatással összefüggő képzéseket. A TKKI megvalósításában háztáji állattartás, háztáji növénytermesztés és tartósítás, háztáji növénytermesztés és állattartás képzések megvalósítására kerül sor. Az elméleti és gyakorlati képzés után a fennmaradó közfoglalkoztatási munkaidő szervezhető a gyakorlat helyén, de más, az önkormányzatnak engedélyezett értékteremtő közfoglalkoztatási tevékenység is végezhető (pl. gyógynövény-termesztés, energianövény-termelés, stb.). Emellett az országos közfoglalkoztatók által igényelt közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó képzések (pl. árvízvédekezés, erdőművelő, fakitermelő, csatorna karbantartó) is indultak. A

kiemelt projektgazda, a Nemzeti Munkaügyi Hivatal, konzorciumban a kormányhivatalokkal, vállalta, hogy a megvalósítás végére a képzésbe bevont 37 000 fő (közülük 31 450-en sikeresen végeznek is) közül a romák száma eléri a 3000 főt. A legfrissebb, 2013. április 30-i adatok szerint a képzésbe bevont személyek száma 14875 (közülük 3100 roma), a sikeresen végzőké 2580. A Start mezőgazdasági mintaprojektek az idei évben folytatódnak, az ehhez tartozó képzések folyamatosak (a képzések időtartama 1,5-2,5 év). Az országos közfoglalkoztatási programok döntő része 2012 végén lezárult, a BM, az országos közfoglalkoztatók és az önkormányzatok igényfelmérése alapján 2013-ban 10 000 fő képzésre kerülhet sor. A Start mezőgazdasági mintaprogramban résztvevők száma 2013-ban az előzetes igények szerint kb. 10 000 fő lehet. A kiemelt program keretében 2013-ban várhatóan kb. 2500 fő részesülhet általános, munkaerő-piaci képzésben.

III.4. A roma nők szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatást nyújtó intézményekben való foglalkoztatásának elősegítésére programokat kell indítani.

Felelős:

közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzeti erőforrás miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

2012. január 31.

Forrás:

TÁMOP 5.3.1.B (a B1 alkomponens keretösszege: 1,52 Mrd Ft, a B2 alkomponens keretösszege: 1,4 Mrd Ft)

Az intézkedés a 2012. június 28-án megjelent TÁMOP 5.3.1.-B-2 „Roma emberek képzésbe ágyazott foglalkoztatása a szociális és gyermekjóléti ellátórendszerben” című pályázattal valósul meg, melynek alapvető célja a társadalmi előítéllettel és munkaerő-piaci diszkriminációval küzdő munkanélküli roma emberek (elsősorban roma nők) társadalmi befogadásának és foglalkoztatásának javítása, a szociális és gyermekjóléti ellátórendszer intézményeiben történő foglalkoztatásuk támogatásával. A megvalósítás alatt lévő pályázat keretében szociális és gyermekjóléti alap-, valamint szociális és gyermekvédelmi szakellátást végző intézmények pályázhatnak roma emberek 12 hónapos bértámogatására. A fejlesztés hatására várhatóan 750 roma ember (elsősorban roma nő) továbbfoglalkoztatással együtt minimum 15 hónapnyi alkalmazása válik lehetővé mintegy 350 intézményben, s így javulnak a roma nők foglalkoztatási mutatói. A pályázat keretösszege 1,4 milliárd Ft. A foglalkoztatást megelőzően az érintettek képzése valósul meg a szociális és gyermekvédelmi területen. A projektet az ORÖ valósítja meg, konzorciumban a TKKI-val. **A 2012 őszén indított projektben 1000 fő támogatott képzése valósul meg 2013. I. negyedévéől, s közülük várhatóan 750 fő sikeresen végez.**

III.4.0.

III.5. A gazdaság-, vállalkozás- és vidékfejlesztési intézkedésekben kiemelten támogatni kell a kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzetű térségek kis- és közepes vállalkozásainak munkahelyteremtő beruházásait és komplex technológia-fejlesztését. Egyes feltételes támogatások kapcsán előnyben kell részesíteni az alacsony iskolai végzettségűek - ezen belül különösen a nők, romák - foglalkoztatását és képzésükben való együttműködést vállaló vállalkozásokat, valamint a magas élők munkai-igényű kezdeményezéseket és atipikus foglalkoztatási formák alkalmazását.

Felelős:

nemzetgazdasági miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter
vidékfejlesztési miniszter

Határidő:

folyamatos

Forrás:

GOP ÚMVP

A kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzetű térségekben a KKV-k munkahelyteremtő beruházásainak támogatása: A Nemzetgazdasági Minisztérium által meghirdetett mikro-, kis- és középvállalkozások munkahelyteremtő beruházásainak támogatását segítő pályázat 2011-ben 95 roma munkavállalót érintett. 2012 során a programban kiemelt hangsúlyt kapott a hátrányos helyzetű kistérségekben megvalósítandó beruházások támogatása és a minél nagyobb számú álláskereső foglalkoztatása. Az új munkahelyenként adható 1,4 millió Ft alaptámogatáson kívül kiegészítő támogatás (300.000 Ft) is igényelhető roma álláskeresők foglalkoztatására. **Az év során 585 vállalkozás kapott összesen 7,3 milliárd Ft vissza nem térítendő támogatást a Nemzeti Foglalkoztatási Alapból**, mely összeg 87 %-a hátrányos helyzetű régiókban megvalósuló beruházásokhoz került megítélésre. **A vállalkozások 4012 új munkahely kialakításához, és ezeken a munkahelyeken 3292 (köztük várhatóan mintegy 200-250 roma) álláskereső legalább 2 év időtartamú foglalkoztatásához nyertek el támogatást. A támogatás egyúttal 6234 munkahely megőrzéséhez is hozzájárult**, mivel a szerződésben vállalt foglalkoztatási kötelezettség a pályázat benyújtása előtti időszak létszámára is vonatkozik. A Nemzetgazdasági Minisztérium a KKV-k munkahelyteremtő beruházásainak támogatására 2013. február hónapban új pályázatot hirdetett meg, mely április 5-én zárult le. A tavalyi 10,5 milliárd Ft összegű igénnyel szemben idén 21,7 milliárd Ft támogatási igényt jeleztek a vállalkozások. Összesen 1 697 pályázat érkezett (több mint duplája a tavalyinak), amelyhez több mint 10 ezer új munkahely vállalása kapcsolódik. Nagyszámú pályázat érkezett a leghátrányosabb helyzetű megyékből (Borsod, Szabolcs, Békés, Bács-Kiskun, Csongrád, Baranya).

III.5.1.

Alacsony iskolai végzettségűek - ezen belül különösen a nők, romák - foglalkoztatását és képzésükben való együttműködést vállaló vállalkozások előnyben részesítése a támogatások feltételeinek kialakításakor: Az intézkedést szolgálja a Munkahelyvédelmi Akcióterv, melyet a munkahelyek megőrzése, a foglalkoztatás bővítése érdekében a Kormány 2012. július 4-én fogadott el. A Munkahelyvédelmi Akcióterv elsődleges célja a munkahelyek megőrzése és a hátrányos helyzetben lévő munkavállalók foglalkoztatásának védelme. Ennek érdekében a foglalkoztatás költségeinek csökkentésén keresztül növeli hátrányos helyzetű, a kevésbé versenyképes munkaerőt alkalmazó munkáltatók versenyképességét. Az Akcióterv a 25 év alatti és 55 év feletti munkavállalók, a pályakezdők, a tartósan munkanélküliek, a GYES/GYED-ről visszatérők és a képzettséget nem igénylő (egyszerű) munkakörben alkalmazottak foglalkoztatását segíti a munkáltatói teher (szociális hozzájárulási adó és szakképzési hozzájárulás) mérséklésével. **Az intézkedés több mint 1 millió ember kedvezményes foglalkoztatását teszi lehetővé.** A Munkahelyvédelmi Akció februári adatszolgáltatása szerint több mint 650 ezer ember foglalkoztatása vált kedvezményessé, ez a szám 40 ezerrel nagyobb, mint januárban volt és a későbbiek során tovább emelkedhet.

III.5.2.

A TÁMOP 2.3.6. *Fiatalok vállalkozóvá válásának támogatása* c. konstrukció közel 7 Mrd Ft keretösszeggel támogatja a fiatalok vállalkozásainak létrejöttét képzéssel, mentorálással és a jóváhagyott üzleti tervvel rendelkező vállalkozások induló költségeinek két lépcsős támogatásával. A pályázatban előírás a roma fiatalok bevonása érdekében a roma érdekvédelmi szervezettel, kiemelten az ORÖ-vel való együttműködés, amely együttműködést az NGM FÁT részéről ösztönzünk.

III.6. A helyi lehetőségekre építve az álláskereső és inaktív foglalkoztatását átmenetileg biztosító, társadalmi integrációjukat támogató szociális földprogramokat és egyéb szociális gazdaság típusú programokat, valamint mikrohitel programokat kell indítani. A programokban résztvevők számára biztosítani kell a megfelelő szakismeretek megszerzésére vonatkozó, valamint a foglalkoztathatóságot javító képzési programokhoz való hozzáférést. A helyi piac védelmét, a helyi termelést, felhasználást és fogyasztást ösztönző komplex programokat kell indítani.

Felelős:

közigazgatási és igazságügyi miniszter
belügyminiszter
vidékfejlesztési miniszter
nemzetgazdasági miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

folyamatos

Forrás:

TÁMOP 5.3.10. (3 300 millió Ft)

A célt összesen négy alintézkedés valósítja meg.

*Az álláskereső és inaktív foglalkoztatását biztosító programok támogatása a **szociális szövetkezetek kialakításával** valósul meg.* A Startmunka mintaprogramok mezőgazdasági és téli és egyéb értékteremtő programelemeiben résztvevők számára a közfoglalkoztatást követően preferált kimeneti lehetőség a szociális szövetkezet alakítása. A szociális szövetkezet, mint a szociális gazdaság része továbblépést biztosíthat a közfoglalkoztatási programokban foglalkoztatottak számára is, akik a közfoglalkoztatásból kikerülve önfoglalkoztatóvá, szövetkezeti taggá vagy szövetkezeti alkalmazottakká válva kiléphetnek a munkaerőpiacra. Az új típusú szociális szövetkezeti működést segítő jogi háttérrel a szociális szövetkezetekkel összefüggésben egyes törvények, továbbá a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2013. évi XLI. törvény, valamint egyéb törvények (illetéktörvény, szociális törvény, személyi jövedelemadóról szóló törvény) módosítása megteremtette. A 2012. év tapasztalatai alapján a kistérségi mintaprogramok mezőgazdasági, illetőleg téli és egyéb értékteremtő projektjei nyújtják a legjobb példát az önálló, önfenntartó települések működésére.

Szociális földprogramok indítása: A program unikum az európai szociálpolitikában, a hazai aktív szociálpolitikai eszközök között a legnagyobb hagyománnyal (1992 óta működik) és legszélesebb kiterjedtséggel és szervezettséggel rendelkezik. A program hasznossága, elfogadottsága és támogatottsága kétségbevonhatatlan. A megvalósítás széles partnerségben, a helyi erők összefogásával történik. Települési önkormányzatok, települési önkormányzatok jogi személyiséggel rendelkező társulásai, önkormányzati részesedéssel működő, közfeladatot ellátó nonprofit gazdasági társaságok, önkormányzat által létrehozott civil szervezetek, alapítványok, települési cigány nemzetiségi önkormányzatok, nemzetiségi önkormányzatok, egyházak, karitatív szervezetek találhatóak a végrehajtásban. A 2012. évi Szociális földprogram (SZOC-FP-12, hazai forrás 170,5 millió Ft) célja a szociálisan hátrányos helyzetű emberek megélhetésének elősegítése, életminőségének javítása, önálló

III.6.1.

III.6.2.

egzisztenciateremtési esélyeinek növelése. Program 2012. júniustól – 2013. június 30-ig tart, a nyertes pályázatok száma 101. Az immár 3 alprojektre potenciálisan pályázók köre kibővült a szociális szövetkezetekkel, s a piacra jutást elősegítő eszköztámogatásra igényelhetek támogatást. Csak a települési nemzetiségi cigány önkormányzatokkal együttműködésben lehetett a pályázatokat benyújtani. **2657 család megélhetését segíti a program, s 1401 fő részesülhet foglalkoztatásban.** A résztvevők közel fele roma származású, egytizedük aktív korú megváltozott munkaképességű. A célcsoport jellemző összetétele: tartósan munkanélküliek, alacsony jövedelmű háztartások, sokgyermekes családok, idősek, megváltozott munkaképességűek, romák. Az idei Szociális földprogram az előkészítés fázisában tart.

A Belügyminisztérium közreműködik a szociális földprogram szakmai kidolgozásában és közfoglalkoztatás keretében a program társfinanszírozásában. A BM által vállalt támogatás fedezi: a közfoglalkoztatási bért és az azt terhelő szociális hozzájárulási adót (50 %), valamint a foglalkoztatásból eredő közvetlen költségek közül azokat, amelyekhez az EMMI nem nyújt támogatást (munkaruha, utazási költség). *Szociális gazdaság típusú programok indítása:* 2013. április 11-én megjelent a TÁMOP 2.4.3. D-3-13/1 *Szociális gazdaság támogatása – Foglalkoztatási szövetkezet létrehozásának támogatása* címmel. A Nemzetgazdasági Minisztérium által megtervezett pályázat 4,995 milliárd forint keretösszeggel rendelkezett a foglalkoztatási szövetkezet hálózatának kialakítására, a leendő szövetkezeti tagok munkaerő-piaci felkészítésének támogatására.

Az Országos Roma Önkormányzat kezdeményezésére az iskolaszövetkezet mellett és ahhoz hasonló céllal létrehozásra kerül egy új szociális szövetkezeti forma, a foglalkoztatási szövetkezet. A foglalkoztatási szövetkezet létrehozása jogi háttérét a szövetkezetekről szóló 2006. évi X. törvényt (Sztv.) módosító 2012. évi XXXVII. törvény teremtette meg. A hatályos szövetkezeti törvény szerint a foglalkoztatási szövetkezet olyan szociális szövetkezet, amelyben a természetes személy tagok száma legalább 500 fő és kötelező legalább egy országos nemzetiségi önkormányzat tagként történő részvétele.

A hatályos Sztv. 8/A. § (2) bekezdése szerint: „A foglalkoztatási szövetkezet a hátrányos helyzetben lévő tagjai számára a munkafeltételek megteremtését elsősorban munkaerő-kölcsönzés, valamint munkaközvetítő tevékenység útján valósítja meg...a saját tagjai tekintetében munkaerő-kölcsönzési tevékenységet láthat el.”

A pályázati konstrukció célja a foglalkoztatási szövetkezet megalapításához és működésének megkezdéséhez szükséges előfeltételek kialakítása, a szervezet-, és képesség-fejlesztést támogatása, mely lehetővé teszi a felkészített célcsoport számára a fenntartható társadalmi vállalkozás megalapítását, és biztosítja a létrehozott foglalkoztatási szövetkezethez tagként történő csatlakozást elősegítő ismeretek megszerzését. Továbbá támogatja a foglalkoztatási szövetkezethez való csatlakozás és szövetkezet alapítás előkészítését, valamint elősegíti, hogy az alakuló foglalkoztatási szövetkezeteknek a tevékenységük megkezdéséhez megfelelő humán erőforrás álljon rendelkezésre, és felkészíti a célcsoportot a szövetkezetben történő együttműködésre, a működő szövetkezethez történő csatlakozásra.

A foglalkoztatási szövetkezet létrehozását előkészítő fejlesztési program eredménye **minimum 1000 hátrányos helyzetű munkanélküli személy képzése, 1800 célcsoporttag szociális gazdaság működésével összefüggő kompetenciafejlesztésben való részesítése, valamint legalább egy foglalkoztatási szövetkezet létrehozása.**

A pályázatot 2013. május 31-ig nyújthatják be, a programot pedig 12-24 hónap alatt valósíthatja meg konzorciumi formában egy országos nemzetiségi önkormányzat. Az ORÖ kezdeményezte a benyújtási határidő hosszabbítását. A szerződéskötés tervezett időpontja 2013. július 31.

Egyéb, agrárgazdasági tevékenység segítésére adott egyedi támogatások: a szerződések előkészítés alatt (6 szervezet mezőgazdasági programjának végrehajtása: 14,5 millió Ft

összegben). A támogatási szerződés megkötésének ideje: 2012. december 20-ig tartott. A programok végrehajtásának időszaka: 2012. november – 2013. június 30 között zajlott.

Mikrohitel programok: A GOP-2011-2.1.1/M és KMOP-2011-1.2.1/M pályázati kiírások célja, hogy **vissza nem térítendő támogatás (keretösszeg: 18 milliárd Ft, illetve 7 milliárd Ft) és kedvezményes hitel (keretösszeg: 20 milliárd Ft, illetve 6 milliárd Ft)** együttes biztosítása révén segítse a mikrovállalkozásokat, hogy kis lépéssel fejlesszék vállalkozásukat technológiai fejlesztésen, korszerűsítésen keresztül. A források igénybevétele 2011. március 1-től 2012. december 31-ig volt lehetséges.

III.6.4.

III.7. Biztosítani kell az átalakuló szakképzés, illetve a felnőttképzés rendszerében a hátrányos helyzetű emberek, elsősorban romák számára a képzéshez való hozzáférést és a piacképes szakma megszerzését.

Felelős:

nemzetgazdasági miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

folyamatos

Forrás:

TÁMOP 2. prioritás

A szakiskola jellemzően a hátrányos helyzetűek továbbtanulási formája, a romák kétharmada szakiskolában tanul tovább. Azon cél elérését, amely elsősorban a szakiskolában történő továbbtanulásra, a szakiskola eredményes elvégzésére irányul jelenleg három alintézkedés: a TÁMOP 2.2.7-A program, a szak- és felnőttképzés átalakítása, valamint a szakiskolai tanulmányi ösztöndíj normatív szabályozásának módosítása segíti.

2012. évben született döntés a TÁMOP 2.2.7-A **Út a szakmaválasztáshoz - Ösztöndíjprogram** a duális szakképzésben való részvétel ösztönzésére hátrányos helyzetű tanulók számára című, a 2013/2014. tanévtől induló, a hátrányos helyzetű, elsősorban a **roma gyermekek felzárkózási esélyeinek növelését**, a szakképzésbe jutás és a megalapozott szakmaválasztás támogatását célzó, 6 Mrd Ft keretű programról. A program ösztöndíj és mentori szolgáltatások biztosításával ösztönzi a tanulókat a szakiskolai/szakközépiskolai képzésbe történő bekapcsolódásra. A programban várhatóan **6000 fő ösztöndíjas** részvételére nyílik lehetőség.

A program keretében a **tanulók** a 7. vagy a 8. évfolyamtól kezdve két tanéven keresztül tanulmányi átlaghoz kötött **ösztöndíjban és mentori támogatásban részesülnek** annak érdekében, hogy az általános iskola eredményes elvégzését követően sikeres, elsősorban szakképző intézménybe felvételt nyerjenek. Az ösztöndíj folyósításának feltétele, hogy a programba kapcsolódást megelőző tanévben a tanuló tanulmányi átlaga az év végi bizonyítványában eléri legalább a 2,51 átlagot, és minden további félév során is, a programban történő részvétel folyamán eléri minimum ezt az értéket. A támogatás további feltétele, hogy a tanóráról igazolatlanul nem hiányzik 20 %-nál többet. Az adható támogatás mértéke **10.000 – 18.000 Ft/hó/diák**, amely a 2013/2014-es tanévben, 2014 nyarán, és a 2014/2015-ös tanévben kerül folyósításra. A mentor minimum egy órában a mentorált tanuló felkészítésével foglalkozik, emellett havonta minimum egy csoportos mentori foglalkozást tart, mindezek mellett igény esetén soron kívüli mentorálást is biztosít, munkája elvégzéséért bruttó 11.500 Ft/diák/hó juttatásban részesül.

A programot a Nemzeti Munkaügyi Hivatal, mint konzorciumvezető az ORÖ, a Budapesti Iparkamara és az OTKA bevonásával valósítja meg. A kiemelt projekt útmutatója 2013. május 8-án jelent meg.

A szakképzési és felnőttképzési rendszer átalakítása keretében az új szakképzésről szóló törvény 2012. január 1-jén lépett hatályba. A még 2001-ben elfogadott felnőttképzési törvény helyett új törvény került elfogadásra, amely várhatóan 2013 szeptemberében lép hatályba. Az új szakképzési törvényben előírt változások fokozatosan lépnek életbe a 2012-2013 években. A szakiskolai képzés zsákutcás jellegének megszüntetése és az átjárhatóság biztosítás érdekében a törvény 2012. szeptember 1-től lehetőséget ad a képzéstípusok közötti váltásra, továbbá a szakiskolai képzés folytatásaként érettségire felkészítő képzésbe való bekapcsolódásra. Az alintézkedés erősíti a tanuló-szerződés intézményét, elősegíti a szakiskolai tanulók képzésének gyakorlati jellegét, amely hozzájárulhat foglalkoztathatóságuk növeléséhez. A szakképzést folytató iskolák hároméves szakiskolai szakképzésre való felkészítésére, azok mielőbbi elindításának ösztönzésére pilot jelleggel a TÁMOP 2.2.5.A és B-12/1 programok keretében 4,5 milliárd Ft áll rendelkezésre a konvergencia régiókban. A pályázatok elbírálása megtörtént, a támogatási igény 2,4 Mrd Ft volt, a megítélt támogatás pedig 2,1 Mrd Ft. A projektek megvalósítása folyamatban van. Az új szakképzési törvényben meghatározott térítésmentes szolgáltatásokra vonatkozó szabályokat első ízben a 2013/2014-es tanévben kell alkalmazni. Az ingyenes képzések finanszírozását az új szakképzési, a nemzeti köznevelésről szóló, valamint a mindenkori költségvetési törvény szerinti állami költségvetési források biztosítják. A pályaaorientációval kapcsolatos rendelkezések 2013. szeptember 1-vel lépnek hatályba, az azokkal kapcsolatos feladatok részletes szabályozását külön kormányrendelet fogja meghatározni. A pályaaorientáció rendszerének tartalmi és módszertani fejlesztését a 2012-2015-ös időszakban a Nemzeti Munkaügyi Hivatal által megvalósított külön kiemelt uniós program is segíti 2,75 milliárd Ft összegben. A támogatási szerződést megkötötték, a projektmegvalósítás 2012. június 1-jén elindult.

A hátrányos helyzetűek szakképzéshez jutását a szakiskolai tanulmányi ösztöndíj is segíti. A szakiskolai tanulmányi ösztöndíjra irányadó szabályokat meghatározó kormányrendelet 2012-ben módosításra került. A módosítás a 2010-ben bevezetésre került szakiskolai tanulmányi ösztöndíj képzésre vonatkozó feltételeit változtatja meg rögzítve, hogy az első, s ezen belül hiány-szakképesítés megszerzésére irányuló képzésben részt vevő tanulók számára nyújtható ez a támogatás. Az új szabályozás tartalmazza, hogy az elégtelen év végi osztályzat esetén kompetenciafejlesztésben kell részesíteni a tanulót. (2013. évi keretösszeg terhére 2013. február 1-től 2013. március végéig a jogosult 3414 tanulóból, 1139 tanuló részesült kompetenciafejlesztésben.) Átmeneti rendelkezéssel szabályozza, hogy a módosítás előtti rendszer szerinti tanulmányi ösztöndíjban részesülők vagy részesíthetők kifutó rendszerben e támogatást továbbra is megkapják. Lehetővé teszi az ösztöndíj szülő (gyám) számára történő utalását is, pontosítja a tanulmányi átlag számításának módját, javító vizsga esetén a számítás időpontját is. A 2013. évi keretösszeg terhére 2013. február 1. és 2013. március 30. között a szakiskolák igénybejelentéseikben 11468 tanulót jelöltek meg, mint a szakiskolai tanulmányi ösztöndíjra jogosultat. A szakiskolák utólagos elszámolása alapján 2013. február 1. és március 30-a között 13547 tanuló részesült szakiskolai tanulmányi ösztöndíjban. A szakiskolai tanulmányi ösztöndíj programra 2013-ban rendelkezésre álló 3,7 Mrd Ft-ból 2013. március végéig 0,9 Mrd Ft került felhasználásra. A szakiskolai tanulmányi ösztöndíjról szóló 328/2009. (XII. 29.) Korm. rendelet alapján a szakiskolai tanulmányi ösztöndíj-program 2013-ban is folytatódik.

III.7.2.

III.8. Programokat kell indítani annak érdekében, hogy az alacsony iskolai végzettségű, illetve szakképzetlen felnőttek, a középfokú végzettséggel vagy versenyképes szakmával nem rendelkező, az iskolarendszertől lemorzsolódott, tanköteles koron túli fiatalok, a szakképzésben való részvétel feltételeként megszerezhessék az alapfokú végzettséget, illetve a munkaerő-piaci igényeknek megfelelő szakképzettséget szerezzenek. A program során nyomon kell követni a résztvevő roma felnőttek számarányát.

Felelős:

nemzetgazdasági miniszter

Határidő:

folyamatos

Forrás:

TÁMOP 2.1.6. (19 800 millió Ft)

Az intézkedés korábban már ismertetett (ld. III.3.) TÁMOP 2.1.6. „Újra tanulok” kiemelt projektben valósul meg, melynek célja, hogy az alacsony iskolai végzettségű, illetve szakképzetlen felnőttek számára lehetővé tegye, hogy képzésben vegyenek részt, és ez által javuljon a munkaerő-piaci helyzetük.

III.8.0.

IV. Egészségügy

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia intézkedési terve 6 egészségügyi intézkedést tartalmaz, amelyek az egészségi állapotban megmutatkozó egyenlőtlenségek csökkentését, a betegségek megelőzését és gyógyítását célozzák meg a hatékony egészségfejlesztés, egészségvédelem eszközeivel és a betegellátás fejlesztésével. A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia intézkedési tervében nevesített intézkedéseken kívül további állami intézkedések is szolgálják a célok megvalósítását.

Az intézkedések előrehaladását a következő táblázat tartalmazza:

Intézkedés kód	Intézkedés rövid cím	Előre-haladás
IV.1.	Koragyermekkorai szűrővizsgálatok módszertani és infrastrukturális fejlesztése	T
IV.2.	Gyermekkorai mentális problémák kezelése, szolgáltatásfejlesztés	T
IV.3.	Gyermek-egészségügyi ismeretek hh szülőknek	T
IV.4.	Egészségfejlesztési ismeretek és szűrések hátrányos helyzetű térségekben	T
IV.5.	Betöltetlen egészségügyi állások betöltése	M
IV.6.	Közoktatásban egészségfejlesztési programok	T

M: Megvalósult

T: Terv szerint halad

K: Késik

V: vezetői intézkedést igényel IV: vezetői intézkedést igényel

IV.1. Programot kell indítani a területi különbségekből fakadó hátrányok csökkentése céljával, a koragyermekkorai fejlődés megalapozása érdekében bővíteni kell a korai felismerés, szűrés kapacitásait a fejlődési szűrővizsgálatok módszertani fejlesztésével.

Felelős:

nemzeti erőforrás miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

2012. január 1-jétől folyamatos

Forrás:

TÁMOP 6.1.4. (tervezése folyamatban)

A közel 2,5 milliárd Ft támogatású TÁMOP 6.1.4. kora gyermekkorai program *koragyermekkorai fejlődési szűrővizsgálatok módszertani fejlesztése* alintézkedése átfogó célja különösen a speciális támogatást igénylő 0-7 éves korú gyermekek egészséges életkezdetének és sikeres iskolakezdésének támogatása a gyermekek fejlődésének nyomon követésével, a bennük rejlő készségek kibontakoztatásával, a fejlődési rizikótényezők feltárásával, valamint az eltérő fejlődést mutató gyermekek kiszűrésével, melyhez új, egységes, hazai szűrőeljárást fejleszt ki. A projekt azoknak a problémáknak az enyhítésére törekszik, amelyek a jelenlegi intézményrendszer hiányosságaiból fakadnak, illetve olyan újszerű, kísérleti jellegű fejlesztéseket tervez, melyek javítják a jelenlegi szolgáltatások minőségét. Célja egységes, korszerű ismeretek és módszerek kidolgozása, kipróbálása és átadása a gyermek-egészségügyi alapellátás szakemberei (védőnő, házi gyermekorvos, vegyes praxist ellátó házi orvos) számára a munkájuk hatékonyságának növelése érdekében, valamint a szülők számára támogatást nyújtása gyermekük fejlődésének kibontakoztatásához és a felmerülő nevelési problémák megoldásához, szülői kompetenciáik megerősítéséhez. A projekt és az

IV.1.1.

alintézkedés is 2012. október 1-én indult el. 2015 végéig várható eredményei: 6 kifejlesztett bio-pszicho-szociális szemléletű módszertani útmutató az egészségügyi alapellátást végzők számára, valamint 8 elfogadásra benyújtott szakmai irányelv.

Koragyermekkorai program kiírás másik alintézkedése a *korai felismerést és a szűrőkapacitás bővítését* valósítja meg a gyermek alapellátásban dolgozók ismeretének, szemléletének és gyakorlati tudásának elősegítésével alap- (védőnőknél graduális, orvosoknál posztgraduális) és továbbképzések keretében. A módszertani szakemberek által kifejlesztett anyagok tananyag-modulok formájában kerülnek átadásra a képző intézmények részére. Különösen figyel a projekt a munkába visszatérő vagy újrakezdő – pl. GYES-ről visszatérő, hosszabb kórházi munka után körzetben dolgozó – kollégák tudása felfrissítésére, az oktató szakemberek minősítési rendszerének kidolgozására, valamint a képző intézmények együttműködési lehetőségeinek kialakítására, elképzeléseik összehangolására. Tekintettel a 2012 őszi kezdés óta eltelt rövid időre konkrétan nem azonosítható be eredmény. A 2013. évben megvalósuló tananyagfejlesztések után a képzésekben várhatóan 250 oktató védőnő és az általuk képzett 4830 szakember vesz részt 2014. I. félévétől, akik 90 %-a sikeresen el is végzi azt.

IV.1.2.

IV.2. Az iskolai eredményességet nagymértékben akadályozó gyermek- és serdülőkori mentális problémák kezelésére célzott, az egész ország egész területét lefedő szolgáltatásokat kell kialakítani.

Felelős:

nemzeti erőforrás miniszter

Határidő:

2013. december 31.

Forrás:

költségvetési törvények (A költségvetési lehetőségek függvényében legkorábban 2013-tól XX. fejezet 20/22/2 Egészségügyi ellátási és fejlesztési feladatok. A további években, fenntartható módon, a költségvetési lehetőségek függvényében.)

Az intézkedés célja a gyermek- és serdülőkori mentális problémák kezelésére célzott szolgáltatások (gyermek-addiktológia és gyermek-pszichiátria) létrehozása, valamint az ezek működéséhez szükséges jogszabály-alkotás. A 2013. végi határidős intézkedés megvalósítása során módosult az egészségügyi szolgáltatások nyújtásához szükséges szakmai minimumfeltételekről szóló 60/2003. (X. 20.) ESZCSM rendelet és az egészségügyi szolgáltatók és működési engedélyük nyilvántartásáról, valamint az egészségügyi szakmai jegyzékről szóló 2/2004. (XI. 17.) EüM rendelet. Sor került a gyermek- és ifjúság addiktológiai ellátások számára szakmakód és szakmai minimumfeltétel kialakítására, a gyermek- és ifjúságpszichiátria esetében a személyi és tárgyi feltételek revíziójára. A jogszabály módosításokon túlmenően a miniszter tájékoztatójában a 2012. évre vonatkozóan hiányszakmának minősítette a gyermekpszichiátriát. Az Országos Addiktológiai Centrum, az Egészségügyi Szakmai Kollégium érintett tagozatai és az Országos Egészségbiztosítási Pénztár bevonásával továbbá megkezdődött a szükséglet alapú kapacitásbecslés és ennek alapján új gyermek-addiktológiai férőhelyek (38) és megerősített gyermek-pszichiátriai ellátóhelyek (3) kialakítása.

IV.2.0.

A gyermek-addiktológia esetében az infrastrukturális beruházások a DAOP-4.1.2/B-11 és a KDOP-5.2.1/C-11 keretében történnek együttesen 596,3 millió Ft támogatással). A gyermek-pszichiátria esetében az infrastrukturális beruházások forrása a DDOP-3.1.3/C-11 és a NYDOP-5.2.1/C-11 keretében megvalósuló projektek összesen 365 millió Ft támogatással. Vizsgáljuk az ellátórendszer további fejlesztésére a forrásteremtés lehetőségét (központi költségvetés, EU 2014-2020. tervezési időszak). Az iskolapszichológusok foglalkoztatásának fedezete a központi költségvetés.

IV.3. A hátrányos helyzetű szülők számára is elérhető formában biztosítani kell a gyermekek egészségügyi helyzetének javítása érdekében a korszerű gyermek-egészségügyi ismeretek átadását tájékoztatással, oktatással, szemléletváltoztatás elősegítésével.

Felelős:

nemzeti erőforrás miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

2012. december 31.

Forrás:

TÁMOP 6.1.4.

A TÁMOP 6.1.4. projekt keretében megvalósuló intézkedés célja a gyermekek egészségügyi helyzetének javítása érdekében a hátrányos helyzetű szülők számára is elérhető formában biztosítani a korszerű gyermek-egészségügyi ismereteket tájékoztatással (internetes információs felület, 15 ismeretterjesztő kiadvány, információs csomagok és plakátok), oktatással, a szemléletváltoztatás elősegítésével. A projekt, így az intézkedés is 2012. október 1-én kezdődött el, az azóta eltelt rövid idő alatt korai lenne eredményekről beszámolni. A projekt kapcsolódik a TÁMOP 3.1.1. „21. századi közoktatás – fejlesztés, koordináció”, a TÁMOP 5.2.1. „Gyerekesély program országos kiterjesztésének szakmai-módszertani megalapozása és a program kísérése” és a TÁMOP 5.4.1. „A szociális szolgáltatások modernizációja, központi és területi stratégiai tervezési kapacitások megerősítése, szociálpolitikai döntések megalapozása” projektekhez.

IV.3.0.

IV.4. Népegészségügyi és egészségfejlesztési kampányok támogatásával a legfontosabb egészségfejlesztéssel kapcsolatos üzeneteket el kell juttatni a hátrányos helyzetű lakosság részére. A leghátrányosabb helyzetű kistérségekben található településeken a roma személyek bevonásával programokat kell indítani a népegészségügyi szűréseken való részvétel ösztönzésére, különös tekintettel a szegregált lakókörnyezetben élőkre.

Felelős:

nemzeti erőforrás miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

folyamatos

Forrás:

TÁMOP 6.1.2., TÁMOP 6.1.2./LHH (A teljes keret 6.1.2: 10 660 millió Ft, 6.1.2/LHH: 3 168 millió Ft - a célokat e keretek egy része szolgálja közvetlenül),
TÁMOP 6.1.3. (A teljes keret: „A” komponens 1000 millió

A cél két alintézkedés keretében valósul meg.

A legfontosabb egészségfejlesztéssel kapcsolatos üzenetek eljuttatása a hátrányos helyzetű emberek részére keretében megjelent a TÁMOP 6.1.3/B/12/1 Népegészségügyi kommunikáció fejlesztése című, 1,85 milliárd Ft-os keretösszegű kiemelt projekt kiírása. A pályázat benyújtásra került, elbírálása folyamatban van. **A projekt keretében 2013-tól az újonnan megalakuló Egészségkommunikációs Központ lebonyolításában 300 országos és 700 helyi kommunikációs akció valósul meg.** A TÁMOP 6.1.2/11/LHH/B *Egészségre nevelő és szemléletformáló életmódprogramok a leghátrányosabb helyzetű kistérségekben* konstrukció keretösszege 2,182 milliárd Ft, célja egészségfejlesztési irodák létrehozására az LHH és a konvergencia régió kistérségeiben (TÁMOP 6.1.2/11/LHH/B és TÁMOP 6.1.2/11/3). A 2012. július 31-ig beadás ellenére még mindig folyamatban van a beérkezett pályázatok értékelése. Ennek gyorsítása érdekében történik a pályázatok értékelőinek szakmai felkészítése, valamint folyamatos egyeztetések az EMMI fejlesztéspolitikával

IV.4.1.

foglalkozó szervezeti egységei és az NFÜ illetékes irányító hatósága között. 2013-ban vélhetően elindulhatnak a projektek.

A népegészségügyi szűréseken való részvétel ösztönzésére programok indítása az LHH településeken és szegregátumokban alintézkedés megvalósítása során az „Egészségre nevelő és szemléletformáló életmódprogramok a leghátrányosabb helyzetű kistérségekben” című TÁMOP 6.1.2/11/LHH/A számú pályázati kiírásra (keretösszeg 1,033 milliárd Ft) beérkezett pályázatok megvalósítása folyamatban van. A konstrukció keretében szintér-specifikus egészségtervek kidolgozása történik. A védőnői méhnyakszűrést és háziorvosi vastagbélvizet támogató TÁMOP 6.1.3/A kiemelt projekt (keretösszeg 1 milliárd Ft) előkészítése folyamatban van, a pályázati felhívás várhatóan 2013. első félévében jelenik meg.

IV.4.2.

IV.5. Az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés javítása érdekében ösztönző, támogató programokkal csökkenteni kell a tartósan betöltetlen körzetek számát. Meg kell erősíteni a csecsemő- és gyermekszakorvosi, valamint a védőnői ellátást, kiemelt figyelemmel a hátrányos helyzetű térségekre. Ennek megalapozása érdekében feladattervet kell készíteni.

Felelős:

nemzeti erőforrás miniszter

Határidő:

2012. június 30. a feladatterv elkészítésére
2014. december 31. a kapacitások fejlesztésére

Forrás:

költségvetési törvények (A költségvetési lehetőségek függvényében legkorábban 2013-tól XX. fejezet 16. cím Országos Tisztiorvosi Hivatal és intézményei. A további években, fenntartható módon, a költségvetési lehetőségek függvényében.)

Elkészült a feladatterv a tartósan betöltetlen körzeti orvosi, a csecsemő- és gyermekszakorvosi, valamint a védőnői ellátás megoldására, a tartósan betöltetlen körzetek ismeretében – melyek elsősorban a leghátrányosabb helyzetű térségekben vannak. Megtörtént a helyzetfelmérés, a beavatkozási pontok megjelölése az OEP adatbázisa alapján, valamint a lehetséges irányok és forgatókönyvek azonosítása, a prioritások meghatározása, a beavatkozási alternatívák kidolgozása, részletezése és a célok kibontása. Mindezek eredményeképp módosult a Praxis I, Praxis II és létrejött a Praxisváltás program, módosításra került a vonatkozó Korm. rendelet, s így az alintézkedés határidőre, 2012. június 30-ára megvalósult.

IV.5.1.

A feladatterv alapján – 2014. december 31-i határidővel – folyamatban van a csecsemő- és gyermekszakorvosi, valamint a védőnői ellátás megerősítése a betöltetlen körzetekben. Az alintézkedés három programmal valósul meg. A *Praxis I. Programban* az Országos Alapellátási Intézet (OALI) a tartósan betöltetlen háziorvosi körzetek ellátását vállalja megfelelő feltételekkel rendelkező, háziorvosi szakvizsgával még nem rendelkező orvosok közalkalmazottként történő alkalmazásával. A program 2006-ban indult, s eddig több mint 80 orvos lépett a programba. A körzetek finanszírozása az egészségügyi szolgáltatások Egészségbiztosítási Alapból történő finanszírozásának részletes szabályairól szóló 43/1999. (III. 3.) Korm. rendelet alapján az országos havi átlagfinanszírozás 140 %-ával történik az OALI-n mint a praxisok működtetőjén keresztül úgy, hogy a finanszírozás egy részét az önkormányzatoknak adja át a rendelők fenntartására. Az orvosok egyéni képzési terv szerint szerzik meg a szakvizsgájukat. Az eddig belépett orvosok közül 30-an dolgoznak olyan körzetben, mely tartósan betöltetlen volt LHH-s kistérségben. A *Praxis II. Programban* a

IV.5.2.

felsorolt klinikai szakképesítéssel rendelkező orvosok jogosulttá válnak háziiorvosi tevékenység végzésére. A háziiorvosi tevékenységet területi ellátási kötelezettséggel rendelkező felnőtt vagy vegyes típusú háziiorvosi körzetben lehet végezni. Az orvosnak a jogszabályok szerint a tevékenység megkezdését követően öt év áll a rendelkezésére, hogy a képzési tervét teljesítse, és ezt követően sikeres szakvizsgát tegyen háziiorvostanból. Eddig 105 orvos lépett be a rendszerbe, 23 orvos dolgozik LHH-s kistérségekben, s közülük nyolcan tartósan betöltetlen körzeteket töltöttek be. Mindkét praxis program 2013-ban is fut, finanszírozásuk az egészségügyi alap háziiorvosi kasszájából történik. A *Praxisváltás Program* keretében az egészségügyért felelős államtitkár egyedi döntése alapján egyszeri vissza nem térítendő támogatással segíti a Kormány a fiatal pályakezdő háziiorvosok pályára állítását, valamint az idős kollégák nyugdíjba vonulását. Az OALI vállalta a program lebonyolítását, vagyis a praxisjog vásárlását, és eszközfejlesztését segítő pályázat kiírását. A pályázók 300 millió Ft keretösszeghez juthattak, a rendelkezésre álló keretből 215 millió Ft került kiosztásra, pályázónként legfeljebb 4 millió Ft, jelenleg a pénzügyi elszámolás történik. Összesen 78 pályázat érkezett. **Az OALI a 2012 év folyamán 136 db praxisengedélyt regisztrált felnőtt és vegyes háziiorvosi körzetek tekintetében, s ezek közül 67 volt köthető valamelyik praxisprogramhoz.** A program 2012-ben lezárult, de a háziiorvosok generációváltásához a program változatlan formában történő fenntartása elengedhetetlen.

IV.6. A Teljeskörű Egészségfejlesztés kiépítésének érdekében programokat kell indítani a közoktatási intézményekben, különös tekintettel a hátrányos helyzetű társadalmi csoportokat veszélyeztető egészségügyi rizikófaktorokra, problémákra, így a szenvedélybetegségek megelőzésére is.

Felelős:	Határidő:
nemzeti erőforrás miniszter nemzeti fejlesztési miniszter	2013. szeptember 1.

Forrás:
TÁMOP 6.1.2. (A teljes keret: 10 660 millió Ft - a célokat e keret egy része szolgálja közvetlenül.), TÁMOP 3. prioritás keretében közoktatás fejlesztési források

A Teljeskörű Egészségfejlesztés kiépítésének érdekében programokat kell indítani a közoktatási intézményekben, különös tekintettel a hátrányos helyzetű társadalmi csoportokat veszélyeztető egészségügyi rizikófaktorokra, problémákra, így a szenvedélybetegségek megelőzésére is. A komplex egészségfejlesztési és mozgás programokat és az iskolai egészségfejlesztés teljeskörűségét szolgáló programok pályázati felhívásainak (TÁMOP 6.1.2, keretösszeg 3,2, ill. 1,8 milliárd Ft) előkészítése elhúzódik.

2013-ban „Az innovatív iskolák fejlesztése” című, TÁMOP 3.1.4 számú pályázati felhívás keretében támogatott projektek megvalósítása megkezdődik. Még ebben az évben sor kerül a TÁMOP 6.1.2 újabb pályázati felhívásainak megjelenésére, döntéshozatalra, majd a megvalósítás megkezdésére.

IV.6.0.

V. Lakhatás

Az NTFS intézkedési terve 4 lakhatással összefüggő konkrét intézkedést tartalmaz, melyek a lakáscélú állami támogatások a minőségi oktatás és a szabadidő hasznos eltöltésének, egyenlő esélyű hozzáférését, a hátrányos helyzetű tanulók iskolai előmenetelének támogatását és a fejlesztési programok nyomkövetési rendszerének kidolgozását tűzik ki célul. A nevesített intézkedéseken kívül további állami intézkedések is szolgálják e célok megvalósítását.

Az intézkedések előrehaladását a következő táblázat tartalmazza:

Intézkedés kód	Intézkedés rövid cím	Előrehaladás
V.1.	Lakáscélú támogatások felülvizsgálata	M
V.2.	Városfejlesztési programok	T
V.3.	Komplex telepprogramok	T
V.4.	Bérlakások kialakításának szabályozása	T

M: Megvalósult

T: Terv szerint halad

K: Késik

V: vezetői intézkedést igényel

V.1. A szociális bérlakás és lakhatási támogatások átalakításával elő kell segíteni az egészséges, biztonságos, szegregációmentes lakhatást. A lakásvesztés kockázatának, a családok lakásfenntartási terheinek csökkentése érdekében felül kell vizsgálni a lakáscélú állami támogatások rendszerét.

Felelős:

nemzetgazdasági miniszter
nemzeti erőforrás miniszter

Határidő:

2012. december 31.

Forrás:

nem releváns

Az intézkedés keretében megtörtént a lakáscélú állami támogatások rendszerének felülvizsgálata. A lakhatási támogatásra való jogosultság egy fogyasztási egységre jutó jövedelemhatárának az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 250 %-ára emelésével **jelentősen bővült a támogatottak köre (2011. azonos időszakához képest több mint 80 %-kal, mintegy 420.000-re)**. A lakásfenntartási költségek jövedelmen belüli arányára vonatkozó előírás eltörlése szintén hozzájárult a támogatotti kör kibővítéséhez. Emellett a vagyonvizsgálat bevezetése megteremtette annak lehetőségét, hogy a támogatásban a leginkább rászoruló, az öngondoskodásra legkevésbé képes háztartások részesülhessenek. A támogatás természetbeni formában történő nyújtásának erősítése révén biztosítottá vált annak célhoz kötött, „rendeltetésszerű” felhasználása, s a támogatás megállapításának eljárása is egyszerűbbé vált. 2012-ben az adatok alapján lakásfenntartási támogatás jogcímén 20,1 milliárd Ft központi költségvetési forrás került kifizetésre.

V.1.0.

V.2. Programokat kell indítani a szegregálódott, kiterjedtsége miatt nem felszámolható, alacsony infrastruktúrájú városi lakótelepek, településrészek lakásállományának és lakókörnyezetének rehabilitációjára, valamint az ott élők foglalkoztatási és társadalmi integrációjának elősegítésére.

Felelős:

nemzeti fejlesztési miniszter
nemzetgazdasági miniszter
belügyminiszter
nemzeti erőforrás miniszter

Határidő:

folyamatos

Forrás:

Regionális Operatív Programok

Az intézkedés egyik célterülete az ipari technológiával épült lakótelepek, ahol a cél elkerülni a gettósodást. A másik célterület a nagyobb kiterjedésű, városi szövetbe ágyazott, hagyományos építésű, vegyes lakosság összetételű, leromlott városrészek, ahol a cél a további szegregációs folyamatok megállítása, tehát a heterogénebb, integrációra alkalmasabb környezet és társadalom kialakítása. A célok megvalósulását szolgáló pályázatok: 2012. augusztus 10-én megjelent a DAOP-5.1.1.-12, az ÉAOP-5.1.1./A-12 és az ÉMOP-3.1.1.-12 „szociális célú városrehabilitáció” című pályázati felhívás összesen 5,016 milliárd Ft-os keretösszeggel. A KMOP-5.1.1/B-12 „Szociális célú városrehabilitációs témájú kiemelt projektjavaslataihoz” című kiemelt projekt felhívás összege 7510 millió Ft, a KDOP-3.1.1/D2-12 „Megyei jogú városainak városrehabilitációs témájú kiemelt projektjavaslataihoz” című kiemelt projekt felhívás keretösszege 4 620 millió Ft. 2012. december 21-én jelent meg a „Lakhatási integrációt modellező szociális célú településrehabilitációs kísérleti projektek megvalósítása” című, DDOP-4.1.2/B-12 (360 millió Ft), ÉAOP-5.1.1/C-12 (500 millió Ft), ÉMOP-3.1.1/B-12 (500 millió Ft). 2013. január 2-án jelent meg a NYDOP-3.1.1/B2-12 “Nyugat-Dunántúli Operatív Program Megyei jogú városainak városrehabilitációs témájú kiemelt projektjavaslataihoz” című kiemelt projekt felhívás 1650 millió Ft-os keretösszeggel. **Összesen tehát közel 21 milliárd Ft uniós forrás szolgálja az alacsony infrastruktúrájú városi telepek rehabilitációját, valamint az ott élők foglalkoztatási és társadalmi integrációjának elősegítését.**

V.2.0.

V.3. A telepeken, telepszerű lakókörnyezetben élők társadalmi felzárkózásának érdekében komplex - a szociális, közösségi, oktatási, egészségügyi, foglalkoztatási és lakhatási feltételek javítását célzó - programokat kell végrehajtani.

Felelős:

közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter
nemzetgazdasági miniszter
nemzeti erőforrás miniszter

Határidő:

2012. március 31-től folyamatosan

Forrás:

TÁMOP 5.3.6. (4 680 millió Ft),
TIOP 3.2.3. (A teljes keret: 10 400 millió Ft - a célokat e keret egy része szolgálja közvetlenül.)

A *Komplex telep programok* (TÁMOP 5.3.6.) keretében megvalósuló projektek a hátrányok felszámolása, enyhítése érdekében szociális, közösség-fejlesztési, oktatási, egészségügyi, képzési és foglalkoztatási elemeket tartalmaznak. Az egyéni és a közösségi fejlesztéseken keresztül a településrészen élő teljes lakosság bevonásra kerül. **A konstrukció keretében**

V.3.0.

2012-ben 21 pályázó összesen 2,9 milliárd Ft értékben kapott támogatást az első körben (a megvalósítás jelenleg is zajlik), a második körre összesen 62 pályázat érkezett be, jelenleg ezek értékelése történik.

A TÁMOP 5.3.6 telep program lakhatási elemének támogatására készült a TIOP 3.2.3/A. „A Lakhatási beruházások támogatása” című pályázati kiírás (forrás: 1,5 milliárd Ft), melynek keretében a szociális bérlakások kialakításán túl az egyéb lakókörnyezethez kapcsolódó beruházások (pl. park, játszótér) is elérhetővé válnak a településrészen élő valamennyi lakos számára. **A programokba várhatóan 1800 főt vonunk be, akik 60 %-a, 1080 fő képzésben is részt vesz.** A TIOP 3.2.3.A esetében várhatóan 2013 II. negyedévében megjelenik a pályázati kiírás, az év második részében beérkeznek a pályázatok, s döntésre is sor kerül.

A programokhoz kapcsolódóan a telepszerű lakhatás kezelésére az ÁROP 1.1.19. projekt keretében várhatóan 2013. augusztus végéig elkészül a *lakhatási stratégia*.

V.4. Szükséges meghatározni programok hazai elindításához a szociális bérlakások kialakítására vonatkozó keretfeltételeket.

Felelős:

nemzeti fejlesztési miniszter
közigazgatási és igazságügyi miniszter
belügyminiszter
nemzeti erőforrás miniszter

Határidő:

2012. május 31.

Forrás:

nem releváns

Az intézkedés eredeti határideje 2012. május 31. volt, de megvalósulása csak az V.3. intézkedésben is szereplő, az ÁROP 1.1.19. projekt keretében 2013. augusztus végéig elkészülő a komplex telepprogramhoz kapcsolódó *lakhatási stratégia* megalkotásával várható.

V.4.0.

VI. Bevonás, szemléletformálás, közbiztonság

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia intézkedési terve 15, az érintettek bevonására, a társadalom szemléletformálására és a közbiztonság javítására szolgáló intézkedést tartalmaz, melyek az érintettek önérvényesítő képzését, a roma kultúra támogatását, az esélyegyenlőség horizontális célként történő elterjesztését, a romák rendvédelmi munkába történő bevonását, a romák elleni diszkrimináció és az ellenük elkövetett speciális bűncselekmények visszaszorítását, valamint az áldozatsegítést szolgálják. A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia intézkedési tervében nevesített konkrét intézkedéseken kívül további állami intézkedések is szolgálják a célokat.

Az intézkedések előrehaladását a következő táblázat tartalmazza:

Intézkedés kód	Intézkedés rövid cím	Előre-haladás
VI.1.	Képzések roma önkormányzatoknak	K
VI.2.	Antidiszkriminációs médiakampányok	M
VI.3.	Roma kultúra támogatása	T
VI.4.	Egyházi roma programok	T
VI.5.	Világsátor	V
VI.6.	Kulturális felzárkózási programok	T
VI.7.	Helyi esélyegyenlőségi programok pályázatokban	T
VI.8.	Romák a rend-, és honvédelemben	T
VI.9.	Közbiztonsági tervek	T
VI.10.	Helyi bűnmegelőzési programok	M
VI.11.	Uzsora, emberkereskedelem visszaszorítása	T
VI.12.	Jogkövető magatartás segítése	K
VI.13.	Roma önkéntesek az áldozatsegítésben	M
VI.14.	Áldozatsegítés-képzések	V
VI.15.	Áldozatsegítés az interneten	T

M: Megvalósult

T: Terv szerint halad

K: Késik

V: vezetői intézkedést igényel

VI.1. A cigány kisebbségi önkormányzatok számára képzéseket kell indítani a felzárkózási programokban való sikeres és eredményes részvétel érdekében.**Felelős:**

közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

2012. december 31.

Forrás:

ÁROP 2.2.15. (1 000 millió Ft)

A megvalósítás több szakterületet érint.

Az NTFS céljaira is figyelemmel a 2011 decemberében elfogadott 2011. évi CLXXIX. nemzetiségek jogairól szóló új törvény a korábbiakhoz képest pontosítja a helyi nemzetiségi önkormányzatok kötelező és önként vállalható közfeladatait. Fontos változás, hogy a törvény beemeli a helyi közösség érdekképviselőjét, együttdöntési jogosítványokkal rendelkező nemzetiségi önkormányzatok hangsúlyosabb szerepvállalását a társadalmi felzárkózás és az esélyegyenlőséget segítő programok (a szociális, ifjúsági, kulturális igazgatás és a közfoglalkoztatás területén, valamint a település-üzemeltetési és településrendezési feladatok) elkészítésében, elfogadásában és végrehajtásában.

A törvény lehetővé teszi az önkormányzatok társulását, gazdálkodó szervek alapítását, feladatok átvételét más (pl.: települési) önkormányzatoktól.

Az állam az Njtv. értelmében az általános működési támogatáson felül – feladatfinanszírozás keretében - támogatást nyújt a nemzetiségi önkormányzatok részére kulturális autonómia fejlesztéséhez, közfeladataik ellátásához és projektjeik megvalósításához.

A nemzetiségi célú előirányzatokból nyújtott támogatások feltételrendszeréről és elszámolásának rendjéről szóló 28/2012. (III. 6.) Korm. rendelet módosításmegtorént, 2013. január 1-jén pedig hatályba lépett a nemzetiségi célú előirányzatokból nyújtott támogatások feltételrendszeréről és elszámolásának rendjéről szóló 428/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet. A választási eljárásról szóló törvény nemzetiségeket érintő része is megalkotásra (OGY T/8405 (XI. 26.)) került.

A helyi roma nemzetiségi önkormányzatok részére szervezett képzése a megyei kormányhivatalok keretében a tárca szakterületének együttműködésével megvalósuló folyamatos feladat, melynek során a helyi és területi önkormányzatok számára előadást tartanak, illetve körlevelek formájában tájékoztatják az önkormányzatokat az aktuális feladatokról. Cél nemzetiségi önkormányzatonként legalább 1 roma képviselő képzésben való részvétele; eddig mintegy 1500 roma képviselő vett részt a 40 megyei rendezvényen.

A Működési és feladatvállaláshoz kötődő támogatás a roma önkormányzatok működését és feladatvállalását segíti. 2012-ben 1148 működő roma önkormányzat volt, melyből 995 kapott feladatalapú támogatást is. Ezen célokra összesen 617,9 millió Ft került kifizetésre.

A Közhasznú munkaerő-kölcsönző hálózat (a Munka Törvénykönyve szabályai szerinti munkaerő-kölcsönzés) az ÁROP 2.2.15 „Roma felzárkózás módszertani támogatása” című, az ORÖ által 1 milliárd Ft-ból megvalósított kiemelt projekt keretén belül jön létre. Cél a roma nemzetiségi önkormányzatokon keresztül a településeken élő roma emberek munkaerő-piaci integrációjának elősegítése. A fővárosban és 19 megyében 2-2 fővel kialakításra kerülő hálózat előkészületi munkálatai megkezdődtek, a képzési tematika elkészült, a kiválasztás folyamatban van.

A *Roma Oktatási Integrációs Hálózat létrehozása* is az ÁROP 2.2.15 kiemelt projekt keretén belül valósul meg. Célja a kisgyermekkorai szolgáltatások és a szakképzési intézmények szakmai-pedagógiai-módszertani támogatása, a közoktatási-köznevelési intézmények szakmai pedagógiai, szakpedagógiai támogatása, szolgáltatás-koordináció a területi, intézményi, minőségi különbségek felszámolása érdekében, valamint részvétel a Roma Oktatási Integrációs Hálózat által támogatott Integrált Pedagógiai Rendszer (IPR 11) átdolgozásában. 2012-ben az ORÖ fenntartásába került 3 db közoktatási-köznevelési intézmény, amelyek általános és szakiskolai képzést folytatnak. Az intézmények Jász-Nagykun-Szolnok és Nógrád megyében található (Tiszapüspöki, Solnok, Szirák). A hálózat létrehozásával kapcsolatos előkészületek folyamatban vannak (kiválasztás, képzési tematika kialakítása).

A *Közigazgatási képzési hálózat létrehozása* szintén az ÁROP 2.2.15 kiemelt projekt keretén belül valósul meg. A projekt e modulja célul tűzi ki az önkormányzati képviselők közigazgatási ismereteinek bővítését, melynek keretében szakmai képzésben és mentorálásban vesznek részt. Az ORÖ Hivatala területi pontokat hoz létre a további szakmai támogatás érdekében. 2012-ben a hálózat előkészületei megkezdődtek, a képzési tematika elkészült, a résztvevők kiválasztása folyamatban van.

Adatbázis létrehozása: A nemzetiségi önkormányzatokra vonatkozó adatbázis létrehozása is az ÁROP 2.2.15 projekt keretén belül valósult meg, célja a Kormány-ORÖ megállapodásban előírt, ill. az azt alátámasztó adattípusok gyűjtése, rendszerezése, feldolgozása, publikálása, javaslatok kidolgozása a társadalmi felzárkózással összefüggő statisztikai rendszerek fejlesztésére, az ezzel összefüggő ágazati normatív támogatások és a projekthalapon megvalósuló fejlesztések hatékonyságának, hatásosságának és eredményességének mérése.

Össességében az ÁROP 2.2.15 kiemelt projektben megvalósuló tevékenységek késésben vannak, az eredeti határidő 2013. október 31. A késés oka, hogy a kiemelt projekt támogatói szerződése 5 hónapos csúszással kötött meg. A projektgazda szerződésmódosítást nyújtott be annak érdekében, hogy a projekt 5 hónappal kerüljön meghosszabbításra.

VI.2. Támogatni kell a hátrányos helyzetű emberek, különösen a mélyszegénységben élők és a romák médiában történő, sztereotípiákat mellőző ábrázolását.

Felelős:

közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

folyamatos

Forrás:

TÁMOP 5.5.4. (1,5 Mrd Ft)

Az Európai Bizottság Magyarországi Képviselője, az Európai Parlament Tájékoztatási Irodája és a Külügyminisztérium együttműködésében az Európai Bizottság finanszírozásában az ún. Igazgatási Partnerség (Management Partnership) keretében 2012 márciusától októberig **10 fiatal roma újságíró** vett részt abban a programban, melynek során a Független Média Központ segítségével az Európai Unióról és a társadalmi integrációról bővítették ismereteiket, s közben fél évig mértékadó országos médiumokban folytattak szakmai gyakorlatot. A projekt eredményeként az újságíróknak közel 200 cikke/beszámolója jelent meg a hazai sajtóban.

Emellett országos szerkesztőségekben dolgoztak, csaknem kétszáz cikket, rádiós és televíziós anyagot készítettek, s megismerhették az Európa Parlamentben zajló munkákat. A képzést követően a résztvevők közül egy-egy fő a Magyar Televíziónál, a hír24-nél, a HVG-nél és a TFFÁT sajtóirodájában kapott munkát.

Az Európai Szociális Alap társfinanszírozásának segítségével (TÁMOP 5.5.5. (911 millió Ft)) az Egyenlő Bánásmód Hatóság által vezetett kiemelt program keretében kialakításra került 20 megyei ügyfélszolgálati iroda, akkreditált érzékenyítő és az egyenlőbánásmód napi gyakorlatát bemutató képzéseken 1289 fő vett részt, akik közül tanúsítványt 1275-en kaptak. Emellett számottevő volt a 20 ügyfélszolgálati iroda ügyfélforgalma, 5583 ügyfelet, és 441 panaszbeadványt kezelt a munkatársak. Az EBH honlapján elérhető az e témakörben folytatott hét kutatás részletes eredménye is. Az egyenlőbánásmód ügyének népszerűsítése érdekében 2013. februárban nagyszabású kampányt indított az EBH, 400 óráspalakát, 200 citylight poszter, 1931 BKV hirdetés, és 684 alkalommal megjelenő tv spot, valamint riportfilmek, interjúk készítésével.

A kiemelt program tevékenysége szorosan kapcsolódik a társadalmi felzárkózási folyamat sikeres és hatékony megvalósításához.

VI.3. Támogatni kell a már működő roma kulturális intézmények és szervezetek működését, fejlesztését, illetve létrehozását és biztosítani kell azok folyamatos működésének feltételeit.

Felelős:

közigazgatási és igazságügyi miniszter

Határidő:

folyamatos

Forrás:

költségvetési törvények (2012. évi tervezetében:

X. fejezet 20/4/3 Nemzetpolitikai tevékenység támogatása,

X. fejezet 20/7 Országos nemzetiségi önkormányzatok és média támogatása,

X. fejezet 20/8 Országos nemzetiségi önkormányzatok által fenntartott intézmények támogatása - a célokat e keretek egy része szolgálja közvetlenül. A további években, fenntartható módon, a költségvetési lehetőségek függvényében.)

A fenti feladat 2012. évi forrásaként megjelölt X. fejezet 20/4/3 a „nemzetpolitikai” azaz a „határontúli” feladatokhoz rendelt; a hazai nemzetiségpolitikai feladatokra rendelt forrásokat a 2012. évi költségvetés Nemzetiségi támogatások (X/20/6) sora tartalmazza.

2012-ben az ORÖ 4 országos intézményt működtetett 78,6 millió Ft költségvetési támogatásból. 2013-ban az ORÖ és intézményei költségvetési támogatása nem változik.

A Roma kulturális kezdeményezések támogatása hazai költségvetésből biztosított pályázati keretből valósult meg. **118,3 millió Ft támogatásból 159 romákat érintő program** (többségében kulturális program és tábor) támogatása valósult meg.

A Roma civil szervezetek működési támogatása keretében **76 roma civil szervezet részesült 44,7 millió Ft pályázati támogatásban** hazai költségvetési forrásból. A 2013. évi pályázatok beadási határideje 2013. január 10. volt, azok lebonyolítása az EMET keretein belül valósul meg.

2013-ban a nemzetiségi támogatások előirányzat teljes keretösszege 100 millió Ft-tal csökkent. A meghirdetett pályázatok szerint a nemzetiségi civil szervezetek támogatási kerete 110 millió Ft, míg a nemzetiségi kulturális kezdeményezések keretösszege 85 millió Ft.

VI.3.0.

VI.4. Támogatni kell az egyházakat a roma közösségek körében végzett missziós és pasztorációs tevékenységükben, különösen az erkölcsi értékrendet megalapozó és szemléletformáló programjaik beindításában és működtetésében.

Felelős:

közigazgatási és igazságügyi miniszter

Határidő:

folyamatos

Forrás:

költségvetési törvények (2012. évi tervezetében:

X. fejezet 20/5/5/2 Egyházi szórványprogramok támogatása,

X. fejezet 20/5/5/3 Hátrányos helyzetű kistelepülések felzárkózása egyházi komplex programjainak támogatása (Testi és lelki kenyér)

- a célokat e keretek egy része szolgálja közvetlenül. A további években, fenntartható módon, a költségvetési lehetőségek függvényében.)

Az „Egyházi szórványprogramok támogatására” és „A hátrányos helyzetű kistelepülések felzárkózását segítő egyházi komplex programok 2012” kiírásokra érkezett egyedi kérelmek elbírálása, az államtitkári döntés, 2012. június végével megszületett, a projektek megvalósítása, szakmai és pénzügyi elszámolása 2013. I. félév végéig történik meg. A programok támogatására 2012-ben összesen 63 millió Ft költségvetési forrás volt igénybe vehető. 2013-ban az egyházi célú központi költségvetési hozzájárulások keretén belül ismét államtitkári döntés alapján lesznek támogatási lehetőségek.

VI.4.0.

VI.5. A roma kultúra széles körű, méltó bemutatása érdekében, befogadó-tér funkcióra alkalmas, oktatási, képzési feladatokat is felvállaló európai színvonalú roma multifunkcionális központot kell létrehozni.

Felelős:

közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

2014. június 30.

Forrás:

TIOP 1.2.

Tekintettel a helyszínt biztosító önkormányzat visszalépésére, a Központ új helyszínének meghatározása érdekében folynak tárgyalások. Módosítani szükséges az 1496/2011. (XII. 27.) Korm. határozatot a kedvezményezett körének és a megjelentetés időpontjának tekintetében, s az új helyszín és a kedvezményezett változása miatt újra le kell folytatni a pályáztatási eljárást.

VI.5.0.

VI.6. A kulturális intézmények bázisán az egész életen át tartó tanulást és a társadalmi felzárkózást erősítő, (alap) kompetencia- és készségfejlesztő, tehetséggondozó, digitális írástudást fejlesztő programokat, szakköröket, foglalkozásokat kell szervezni, különös tekintettel a mélyszegénységben, illetve a leghátrányosabb helyzetű térségekben élőkre.

Felelős:

közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzeti erőforrás miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

2014. június 30.

Forrás:

TÁMOP 3. prioritás

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 2012. évi módosításakor a **közgyűjtemények alapfeladatai bővítésre kerültek**, a hozzáférés lehetőségeinek kiterjesztésével biztosítva a **nevelési és oktatási intézmények tevékenységeinek hosszú távú támogatását**. 2013. szeptember 1-jén hatályba lépő új **Nemzeti Alaptanterv a kompetenciafejlesztés területein teremtett új**

lehetőségeket az iskolán kívüli non-formális és informális képzés fejlesztésére. A közgyűjtemények bevonása az oktatásba olyan új ismeretszerzési lehetőség, amely a megszokott frontális tanítás - tanulás - számonkérés módszer helyett, az érdeklődés alapú, interaktív, tapasztalatra, tevékenységre épülő, problémafelvető, gyakorlatorientált módszerek alkalmazási lehetőségét nyújtja. A közgyűjteményi foglalkozások során alkalmazott **tanulási módszerek**, illetve a diákok életkori sajátosságait, életkörülményeit és a tananyag kapcsolódási pontjait figyelembe vevő **könyvtár- és múzeumpedagógiai foglalkozási formák jó terepei a kulturális sokféleség, a másság megismerésének, segítséget jelenthetnek a fogyatékkal élő elfogadásában és a toleranciára nevelésben.** Az integrációra nemcsak tantervi kereteken belül van mód, hanem délutáni foglalkozások, szakkörök, táborok, projekthetek formájában is. Ezekkel a foglalkozásokkal egyrészt az egész napos iskola megvalósítása segíthető elő, másrészt a **közgyűjtemények teret adhatnak a kulturális felzárkózási programoknak is.**

A könyvtárak, a muzeális intézmények és a levéltárak számára egyaránt kiemelt feladattá vált az információközvetítés az élethosszig tartó tanulás elvárás-rendszerének történő megfelelés. A közgyűjtemények hiteles, **alternatív oktatási helyszínen** túl a digitalizáció következtében **egyenlő esélyű hozzáférést biztosító, felzárkózást segítő virtuális tereket**, valamint az **új tartalommal töltődő innovatív közösségi helyeket** is jelentik. **Deklarált cél, hogy a település közigazgatási területén lévő muzeális intézmények, könyvtárak a helyi közművelődési tevékenység legkülönbözőbb formáinak:** a kultúrák közötti kapcsolatok kiépítésének, a szabadidő kulturális célú eltöltésének és egyéb művelődést segítő lehetőségeknek, az iskolarendszeren kívüli, öntevékeny, önképző tanfolyamok, életminőséget és életesélyt javító tanulási, felnőttoktatási lehetőségeknek **is a színtereivé válnak.**

A kulturális terület nagyszabású fejlesztéssel szolgálja a felzárkózási lehetőségek kialakítását a rászoruló településeken az önkormányzat nyilvános könyvtári ellátási kötelezettsége, a település közigazgatási területén lévő muzeális intézmény közművelődési tevékenységének támogatása alapján. **2013-ban minden megyében bevezetésre került** az ötezer lakosnál kisebb népességű települések nyilvános könyvtári ellátása keretében **a megyei könyvtár által működtetett Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer** (a továbbiakban: KSZR), amelynek az a célja, hogy elősegítse a felzárkózást a kulturális alapszolgáltatásnak tekinthető korszerű könyvtári szolgáltatások igénybevételi lehetőségének biztosításával. A KSZR működtetését és a hozzá szükséges forrást a Kormány biztosítja. A támogatás felhasználásáról, szabályairól megjelent a települési önkormányzatok könyvtári, közművelődési és múzeumi feladataihoz nyújtott támogatások részletes szabályairól szóló 13/2013. (II.14.) EMMI rendelet, amelynek keretében támogatást élvezhetnek **a megyei hatókörű városi múzeumok, támogatásra kerülnek a megyeszékhely megyei jogú városok közművelődése, valamint a települési önkormányzatok muzeális intézményi feladatai.**

Megkezdődött a kistélepülési korszerű nyilvános könyvtári ellátásának megszervezése. Különösen nagy előrelépést jelent ez a felzárkózásra szoruló kistélepülések lakosai számára, ahol még ma is a lakosság fele látogatja a könyvtárakat, megfelelő friss olvasnivaló és korszerű informatikai eszközök hiányában azonban nem volt lehetőség a felzárkózást erősítő alapkompentencia- és készségfejlesztő, tehetséggondozó, digitális írástudást fejlesztő programok, foglalkozások szervezésére. A kistélepülési nyilvános könyvtári szolgáltató helyeken a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működésének szakmai szabályait tartalmazó – hamarosan megjelenő – miniszteri rendelet határozza meg a helyben igénybe vehető könyvtári szolgáltatásokat és az ezeket lehetővé tevő, a megyei könyvtártól megállapodás alapján igénybe vehető szolgáltatásokat. A KSZR előírt követelményeinek teljesítésére öt éves időszak áll a kistélepülések rendelkezésére. Ez alatt ki kell alakítani a foglalkozások tartására alkalmas könyvtári környezetet, a megfelelő informatikai eszközöket és kommunikációs lehetőségeket. A nyilvános könyvtári szolgáltatások lehetővé teszik a

kistelepüléseken élők számára a információs műveltség alapjainak, az információkeresés ismereteinek, a munkavállaláshoz szükséges alapvető kompetenciák elsajátítását.

A KSZR-ben résztvevő kistelepülések könyvtári szolgáltató helyein az olvasnivalók mellett az információk hozzáférhetősége és a közösségi rendezvények megtartása révén a helyi felzárkózási lehetőségek széleskörűen bővülnek, kiemelten támogatandók a hátrányos helyzetű gyermekek, fiatalok és családok életminőségét javító programok

Uniós forrásokból támogatott fejlesztések:

A könyvtárak, muzeális intézmények és levéltárak az uniós forrású pályázati célrendszerében is kiemelt figyelmet kapott a hátrányos helyzetű régiók lakosságának kulturális ellátásának fejlesztése.

A TÁMOP 324 Tudásdepó - Expressz programban az egész életen át tartó tanuláshoz és tudásátadáshoz kapcsolódóan az olvasáskultúra fejlesztésében, a digitális írástudás oktatásában, a szövegértés fejlesztéséhez kapcsolódó foglalkozássorozatokban valamint a könyvtárhasználatot népszerűsítő programokon kiemelten (pontozás, beadási határidő) kezeltük azokat a pályázati projekteket, amelyek a leghátrányosabb helyzetű térségekből érkeztek. A kompetenciafejlesztő projektek megvalósításának sikere és eredményessége azt mutatja, hogy könyvtári szolgáltatásokat széles körben tettük hozzáférhetővé és az ingyenes tanulási és képzési programok révén a társadalom széles köréhez tudtunk eljutni. A teljes keretösszeg: 8,97 milliárd Ft

A TIOP 1.2.3. könyvtári infrastruktúrafejlesztő pályázat keretében elindult Magyarország első könyvtárbusza (100 millió Ft-os beruházás) Baranya megyében, amely mára 28, főként romák lakta településen nyújt korszerű könyvtári szolgáltatásokat. A program megvalósítása sikeres és folyamatosan nő könyvtárhasználók szám az ellátott településeken. A teljes keretösszeg: 5,27 milliárd Ft

A TÁMOP 3.2.8. Múzeumok Mindenkinek program keretében gyerekcsoportok számára váltak ingyenesen elérhetővé múzeumpedagógia foglalkozások országsszerte. A fejlesztés célja: a múzeumok formális oktatásba történő bekapcsolása, szerepének megerősítése érdekében elengedhetetlen a múzeumok múzeumpedagógiai gyakorlatának „iskolabarát” elvű újrafogalmazása, disszeminációja, különös tekintettel az oktatási igényekre. Hasonlóan alapvető fontosságú a közoktatás és az egész életen át tartó tanulás szereplői felé való nyitás és együttműködés. Így a múzeumok az oktatási-képzési hasznosulás szempontjából hatékonyabbá válhatnak. A teljes keretösszeg: 1,49 milliárd Ft.

Emellett, 15,72 milliárd Ft keretösszeggel valósult meg a **„Nevelési-oktatási intézmények tanórai, tanórán kívüli és szabadidős tevékenységeinek támogatása” (2010) valamint a „Kulturális intézmények részvétele a tanórán kívüli nevelési feladatok ellátásában” (2012) című kulturális intézmények számára meghirdetett pályázat.** A pályázat fő célja, hogy a könyvtárak, muzeális intézmények, levéltárak, közművelődési intézmények és művészeti intézmények és szervezetek szélesebb körben kapcsolódjanak be a formális oktatásba és szerepük erősödjön meg a kulturális tudás átadásában. Úgy gondoljuk, hogy a kulturális intézmények és szervezetek programkínálatukkal gazdagítani tudják az óvodai, tanórai és tanórán kívüli nevelést, a szabadidős foglalkozások nyújtását, és így hosszútávon együttműködés alakulhat ki a nevelési-oktatási és a kulturális intézmények között, helyi és országos szinten egyaránt. Fontosnak tartottuk a pályázat elkészítésében a hátrányos helyzetű lakosság támogatását, ezért a pontozásban és a pályázati ablak megnyitásában előnyhöz és minőségi közszolgáltatásokhoz, programokhoz juttattuk a szegénységben és mélyszegénységben élőket is.

VI.6.0.

VI.7. Meg kell erősíteni a helyi esélyegyenlőségi programok szerepét. A program készítésére kötelezett önkormányzatok tisztviselői körében képzési programot kell indítani a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésére. Meg kell vizsgálni annak lehetőségét, hogy a fejlesztési forrásokra kiírt pályázatok elbírálásánál hogyan lehet egységesen a helyi esélyegyenlőségi programok végrehajtásának bemutatását figyelembe venni a támogatások elbírálásában.

Felelős:

közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

2012. december 31.

Forrás:

ÁROP 1.1.16. (800 millió Ft)

A helyi esélyegyenlőségi programok szerepének megerősítése érdekében kidolgozásra került a helyi esélyegyenlőségi programokkal kapcsolatos részletes szabályozás (ld. 2012. évi LXXXVI. tv. a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet). Az önkormányzatok tisztviselői körében képzések valósulnak meg a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésére a TKKI által korábban képzésben részesült 50 mentor és mentorasszisztens munkatárs segítségével a 2013. december 15-ig tartó, 800 millió Ft-ból megvalósuló ÁROP 1.1.16. kiemelt pályázat keretében. Jelenleg a mentorhálózat képzése és a tananyagfejlesztés, akkreditáció történik. A program eredményeképp 2013-ban várhatóan 1000 helyi esélyegyenlőségi program kerül elkészítésre, míg további 2000 előkészítés alatt lesz.

A Területfejlesztési Információs Rendszer (TeIR) keretein belül a tervek elkészítését támogató adatlekérdező felületet alakítottunk ki.

VI.7.0.

VI.8. Elő kell segíteni a roma fiatalok elhelyezkedését a rendvédelmi szervek és a honvédség állományában. Mentorprogramokkal, ösztöndíjakkal kell segíteni a roma fiatalokat a szükséges végzettség megszerzésében és a munkahelyi beilleszkedésben.

Felelős:

belügyminiszter
honvédelmi miniszter

Határidő:

folyamatos

Forrás:

költségvetési törvények (a 2012. évi tervezetében:

XIII. fejezet 1/1 Honvédelmi Minisztérium igazgatása

- a célokat e keret egy része szolgálja közvetlenül. A további években, fenntartható módon, a költségvetési lehetőségek függvényében.)

Az álláspályázatok, képzési lehetőségek kiírásakor a BM nagy gondot fordít arra, hogy az információ eljusson a cigány fiatalokhoz is. Ehhez igénybe veszi a roma nemzetiségi önkormányzatok, civil szervezetek segítségét. A tárca romaügyi referense országos szintű fórumokon, konferenciákon, munkaértekezleteken tájékoztatja a roma fiatalokat a rendészeti szervek által kiírt aktuális pályázatokról és rendszeres kapcsolatot tart cigány nemzetiségi önkormányzatokkal, alapítványokkal, a roma médiával. A megyei katasztrófavédelmi igazgatóságok 15 alkalommal, közel 300 fő részvételével szerveztek nyílt napot roma fiatalok számára, valamint megjelentek lakossági tájékoztatókon, pályaválasztási kiállításokon, képzési és állásbörzéken. A büntetés-végrehajtási szervezetnél lévő romaügyi referens

VI.8.0.

rendszeresen tart pályaeorientációs előadásokat azokban az oktatási intézményekben, ahol a roma fiatalok aránya kiemelkedően magas. Az ORÖ kezdeményezésére 2011-ben 81 roma fiatal alkalmassági vizsgálatára került sor, s a felvételi eljárásban 32 fő bizonyult alkalmasnak rendvédelmi szerveknél való alkalmazásra. 14 személy egy speciális OKJ-s képzést követően a 2012. év folyamán hivatásos állományba került „járőrtárs” beosztásban. 17 fő közalkalmazotti beosztást, 1 fő munkavállalói beosztást kapott. A program a BM és a rendőrség költségvetése terhére valósult meg.

A romák folyamatos rendvédelmi szerepvállalását biztosítandó kidolgozásra került a roma fiatalok rendészeti szakközépiskolákba történő bejutásának kedvezményes feltételrendszere. Az ORFK támogatási rendszert működtet a rendőri munkát hivatásként választó roma származású fiatalok pályaválasztásának megkönnyítésére, melynek alapjait az ORÖ-vel 1999-ben kötött együttműködési megállapodás tartalmazza. A feladat végrehajtása a 6/2011. (V. 23.) ORFK utasítással módosított 1/2010. (OT 1.) ORFK utasítás alapján történik. A 2011/2012-es tanévben 47 fő középiskolás tanuló és 2 fő felsőfokú tanulmányokat folytató fiatallal volt szerződése a rendőrségnek. A 2012/2013-as tanévre 24 fő roma származású középiskolással kötöttek új szerződést, így jelenleg – leszámítva az időközben középiskolai tanulmányaikat befejezőket – 40 fő középiskolással, valamint a két fő felsőfokú tanulmányokat folytató diákkal van szerződéses kapcsolat. A rendőrség roma ösztöndíjas programjában részt vevők 5 többletpontban részesülnek, mely a 2013 szeptemberében induló évfolyamra jelentkezők esetében már beszámításra kerül. A feladat teljesítésével kapcsolatban jogalkotási feladat nem merült fel.

Szintén a pályaeorientációt és a rendvédelmi szerepvállalást szolgálta az a kezdeményezés, melyben a cigány származású középiskolások számára a BM által 2004 óta, évente megrendezett országos pályára irányító tábor mellett, 2012 nyarán a Miskolci Rendészeti Szakközépiskola is szervezett 5 napos pályára irányító tábort 16 roma fiatal részvételével. A tájékoztató, felvilágosító fórumokon és pályaeorientációs előadások során a BM ösztönzi a középiskolákat, hogy a rendvédelmi fakultációs képzés bevezetését fontolják meg különösen azért, mivel az érettségi tárgynak is választható rendészeti tárgyakból történő sikeres vizsga megkönnyíti a roma fiatalok felvételét a középfokú rendvédelmi képzésbe. A BM romaügyi referense a roma fiatalok beilleszkedését segíti és kiemelten foglalkozik egyéni panaszokkal. Az oktatási intézményekben és a munkáltatóknál romaügyi referensek/mentorok kerültek kijelölésre hasonló feladatokkal.

VI.8.0.

A Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága kétféle támogatási rendszert dolgozott ki. Pályázatot hirdetett felsőoktatási intézmények nappali tagozatán jogi, igazgatási, társadalom- és gazdaságtudományi, műszaki vagy informatikai képzési területen tanuló roma származású fiatalok számára (a 2012/2013-as tanévben 1 fő részére). Emellett pályázatot hirdetett a középfokú oktatási intézmények első, második vagy harmadik évfolyamán tanuló roma származású fiatalok számára is (a 2012/2013-as tanévben 3 fő). Támogatási szerződés azonban egy esetben sem jött létre, a pályázat alacsony ismertsége és a rövid határidő miatt. Az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság Oktatási Központja két támogatási formát hirdetett meg. Egyrészt ösztöndíjrendszert hozott létre, melyre a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Katasztrófavédelmi Intézetében tanulmányokat folytató, roma származású fiatalok jelentkezhetnek, másrészt pályázatot hirdettek az egységes rendvédelmi moduláris szakképzésben részt vevő, roma származású fiatalok tanulmányai eredményes befejezésének elősegítésére és a katasztrófavédelmi pálya választásának ösztönzésére. Mindkét pályázatot 2012. szeptember 25-ig lehetett benyújtani. Támogatási szerződés egyik pályázatnál sem jött létre, mivel a pályázatok megismertetésébe nem vonták be megfelelően a roma nemzetiségi önkormányzatokat, a felsőfokú képzésről nem adtak elég széles körben tájékoztatást, valamint a pályázatra adott határidő itt is rövid volt.

A Belügyminisztérium a jövőbeni pályázatok eredményessége érdekében az alábbi intézkedéseket határozta meg:

- a pályaaorientációs tevékenység hatékonyságát fokozni kell (pályaválasztási tanácsadás az általános iskolák és a katasztrófavédelmi tárgyú képzést folytató közép fokú intézmények roma tanulói számára, nyílt napok, versenyek, vetélkedők, táborok szervezése)
- a hivatásos katasztrófavédelmi pálya iránt érdeklődő roma fiatalokat széles körben kell tájékoztatni a katasztrófavédelmi felsőoktatásba és a szakképzésbe történő jelentkezés feltételeiről, az előmeneteli lehetőségekről.

A szervezetbe való beilleszkedés és munkavégzés kapcsán a roma kollégák személyes tapasztalatainak megismerése céljából a BM kérdőívet készítette. A kérdőív május hónapban a Belügyminisztériumban és a belügyi szerveknél közzétételre került. A beérkezett válaszok kiértékelése folyamatban van.

VI.9. A városi és vidéki lakosság közbiztonsága és a közösségek konfliktusmentes együttélése érdekében helyzetfelmérésen alapuló konkrét, településekre - szükség szerint bel- és külterületekre, tanyavédelmi területekre - bontott, az eszközrendszert bemutató és a végrehajtás ellenőrzésére is kiterjedő vagyon- és közbiztonsági terveket kell készíteni, elsősorban a közösségek békéjét veszélyeztető ismétlődő elkövetések és atrocitások, valamint az életellenes bűncselekmények megelőzése érdekében. A közbiztonsági tervekben ki kell használni a rendőrség, a polgárőrség, a cigány kisebbségi önkormányzatok és a civil szervezetek együttműködésében rejlő lehetőségeket.

Felelős:

belügyminiszter
közigazgatási és igazságügyi miniszter

Határidő:

folyamatos

Forrás:

nem releváns

A Kormányprogram részét képezte, hogy a közbiztonság és a biztonságérzet növelése érdekében minden településen állandó rendőri jelenlét lesz. Idén ez a vállalás is végleg teljesül. A helyi, a területi és az országos értékelés alapján elkészült az országos vagyon- és közbiztonsági terv, amely 2012. július 5-én jóváhagyásra és a területi szervek részére megküldésre került. **A dokumentum alapján – a helyi adottságok és a helyben élő lakosság véleményének kérdőíves úton történő figyelembevételével – a területi és helyi szintű vagyon- és közbiztonsági tervek határidőre (2012. október 31.) elkészültek.** Megállapítható, hogy az objektív bűnügyi statisztikai adatok és a szubjektív vélemények között nincs jelentős eltérés. A bűnügyileg kevésbé érintett településeken elégedettek a rendőri jelenléttel mind a nappali, mind az éjszakai időszakban, a frekvenciáltabb részeken a közbiztonság javítása és megerősítése érdekében igénylik a jelenlét fokozását. A lakosság a szűkebb környezetében előforduló bűncselekményekkel kapcsolatban a vagyon elleni cselekmények előfordulását tartja jellemzőnek, míg a városokban a nem megfelelő közlekedési morált. Azon kitöltők, akik már voltak bűncselekmény sértettjei kritikusan ítélik meg a rendőri jelenlét hiányát és megelégedettségük is megoszlik a jogsértések megelőzésére, felderítésére vonatkozóan. A települések vonatkozásában a kijelölt roma és rendőri kapcsolattartók a helyi közösségek konfliktusmentes együttélése érdekében a közrendvédelmi állomány tagjait közösségi mediációs képzéseken készítik fel a konfliktushelyzetek kezelésére.

A közrend, közbiztonság erősítése érdekében a körzeti megbízotti székhelyek felülvizsgálata és a felmerülő igényeknek megfelelően az új székhelyek kialakítása, a betöltetlen körzeti megbízotti státuszok feltöltése megtörtént. Az újonnan kinevezettek beiskolázása folyamatos.

VI.9.0.

Ehhez az is kellett, hogy 2010 óta több, mint 3500 rendőr szerelt fel, akik ténylegesen az utcán teljesítenek szolgálatot. Az állomány további bővítése várható.

A megerősítő erőként vezényelt Készenléti Rendőrség szolgálatellátását úgy szervezik, hogy a helyi rendőri erőkkel együtt közös járőrpareket alkossanak. A szolgálati csoportokhoz lehetőség szerint helyismerettel és a lakossági kapcsolattartásban jártas körzeti megbízottat is beosztanak.

A megyei (budapesti) rendőr-főkapitányságok által felterjesztett jelentésekben foglaltak alapján megállapítható, hogy az Országos Vagyon és Közbiztonsági Tervben foglalt feladatokat területi és helyi szinten egyaránt végrehajtották.

VI.10. Az etnikai konfliktusokkal nagymértékben terhelt településeken konfliktuskezelő, mediációs, közösségfejlesztő, valamint közösségi bűnmegelőzési és rehabilitációs programokat kell indítani a rend tartós helyreállítása és a közösségek konfliktusmentes együttélése érdekében.

Felelős:

belügyminiszter
közigazgatási és igazságügyi miniszter

Határidő:

folyamatos

Forrás:

XIV. fejezet 20/1/6 Bűnmegelőzéssel összefüggő kiadások 24,8 millió Ft, a továbbiakban a költségvetési törvények forrásainak függvényében.)

A megyei (budapesti) rendőr-főkapitányságokon a konfliktuskezelési gyakorlattal rendelkező civil szakemberek körében helyzetfelmérés készült. A konfliktuskezelő, mediációs, közösségfejlesztő, valamint közösségi bűnmegelőzési és rehabilitációs programok megvalósítása érdekében a rendészeti állomány képzésére ütemtervet alakítottak ki, a képzések folyamatosan zajlanak a *Békefenntartás helyi közösségekben* projekt folytatásával. A Veszprém Megyei Rendőr-főkapitányság által elnyert TÁMOP 5.6.1.C-11/2-2011-008. „Az áldozattá válás megelőzését és az áldozatsegítést szolgáló Veszprém megyei komplex rendszer működtetése a társadalmi kohézió erősítésével” című pályázat keretén belül 2012. október hónapban elindult az idős célcsoport felmérése. Ezt követően megkezdődtek a mediációs és agresszióhelyettesítő tréningek, valamint a mediatori képzések. A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Rendőr-főkapitányságon kiemelt jelentőséget kap a TÁMOP 5.6.1.C-11/2. „*Áldozatsegítő kapacitás fejlesztése Jász-Nagykun-Szolnok megyében*” elnevezésű pályázat megvalósítása, amelynek keretében 600 fő részvételével 30 órás kommunikációs tréninget szerveznek. Az említett 600 fő a rendőrség hivatásos állományának tagja, rajtuk kívül további 50 fő civil önkéntes felkészítésére kerül sor hasonló tematika szerint. A program szakmaspecifikus, akkreditált kommunikációs tréningek megvalósítását célozta meg az áldozatsegítésben dolgozó rendőri és civil szakemberek részére.

VI.10.0.

VI.11. Célzott rendvédelmi intézkedésekkel kell fellépni az uzsora, valamint az emberkereskedelem és a prostitúcióra kényszerítés jelenségének hatékony visszaszorítása érdekében.

Felelős:

belügyminiszter

Határidő:

folyamatos

Forrás:

nem releváns

Kormányzati előterjesztés nyomán az Országgyűlés 2011-ben rendkívül szigorú szankciókat fogadott el az uzsorabűncselekmények visszaszorítása érdekében. A települési önkormányzatok a nemzetiségi önkormányzatok kapcsolattartóival közösen felmérték az uzsora bűncselekmények és az ezekhez szorosan kapcsolódó büntetendő cselekmények tekintetében a bűnügyi fertőzöttséget, a megállapított tendenciákat folyamatosan figyelemmel kísérik. Az értékelő elemző munka során a legfertőzöttebb megyék (Borsod-Abaúj-Zemplén, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Jász-Nagykun-Szolnok, Hajdú-Bihar, illetve Baranya) eljáró szervei beszámoltak a nyomozások állásáról, a büntetőeljárások lefolytatását elősegítő, illetve akadályozó tényezőkről. A rendelkezésre álló adatok szerint az elmúlt évben uzsorás, vagy azzal összefüggő deliktumok miatt a rendőrség nyomozó hatóságai összesen 327 eljárást fejeztek be. A befejezett ügyek közül 169 esetben bűncselekmény vagy bizonyíték hiányában történő megszüntetéssel, 105 ügyben vádemelési javaslattal, 46 esetben feljelentés-elutasítással, 7 ügyben pedig egyéb befejezéssel (áttétel, egyesítés, felfüggesztés) zárult az eljárás. Jelenleg 94 nyomozás vagy feljelentés-kiegészítés van folyamatban uzsorás tevékenység miatt, a legtöbb Borsod-Abaúj-Zemplén (18), Szabolcs-Szatmár-Bereg (14) és Jász-Nagykun-Szolnok megyében (12). A folyamatban lévő eljárásokban 106 ismert elkövető került a nyomozó hatóságok látókörébe. Az ismert elkövetők közül 28 fő előzetes letartóztatás, 3 terhelt pedig lakhelyelhagyási tilalom hatálya alatt áll, mindezeket túl uzsorás tevékenység miatt 11 titkos információgyűjtés is folyamatban van. Az uzsora-bűncselekmények visszaszorításával kapcsolatosan bizakodásra ad okot, hogy újabb cselekmények felderítése és a megindított büntetőeljárások száma csökkenő tendenciát mutat (a jelenleg folyamatban lévő nyomozások számánál több mint kétszer annyi, 193 nyomozás folyt 2012. év elején).

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvényben (a továbbiakban: Btk.) újrafogalmazásra, átalakításra kerültek többek között egyes "a nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekmények" fejezetben található tényállások, így a kerítés (200. §), a prostitúció elősegítése (201. §, korábban üzletszerű kéjelgés elősegítése), illetve új tényállások kerültek beiktatásra, így a gyermekprostitúció kihasználása (203. §). Ezen kívül "az emberi szabadság elleni bűncselekmények" fejezetében az emberkereskedelem (192. §) tényállása kiegészítésre került a kizsákmányolás, mint minősítő körülmény esetével, valamint e fogalom a tényálláson belül definiálásra is került (ez jelentős előrelépés, hiszen a nemzetközi joggyakorlatban a kizsákmányolás képezi az alapját az emberkereskedelmi tényállásoknak). Továbbá új elemként bekerült a Btk-ba a kényszermunka tényállása (193. §), amely bár nem a prostitúciós bűncselekményekhez kapcsolódik, de a nyugat-európai emberkereskedelem fogalom (trafficking in human beings) szerves és elengedhetetlen része és eddig ez a tényállás egyáltalán nem szerepelt a magyar Btk-ban. A BM előterjesztést készítette továbbá a Kormány felé az Európa Tanács Emberkereskedelem Elleni Fellépéséről szóló Egyezményének kihirdetésére, amelynek célja az Európa Tanács 197. számú, az Emberkereskedelem Elleni Fellépéséről szóló Egyezménye kötelező hatályának elismerése és az Egyezmény kihirdetése. Az ÁROP 1.1.19. pályázat keretében a BM 2013. május 31. határidővel vállalta az emberkereskedelem elleni

VI.11.0.

irányelvhez és az Emberkereskedelem Felszámolását Célzó Európai Stratégiához kapcsolódó, valamint az emberkereskedelem elleni küzdelemről szóló 2008-2012. közötti stratégiát felváltó 4 éves szakpolitikai stratégia elkészítését. A stratégiát a Kormány 2013. május 29-i ülésén elfogadta.

VI.12. Elő kell segíteni a fiatalok jogkövető magatartási kultúrájának kialakulását, ezért kiemelten támogatni kell az áldozattá és elkövetővé válásuk megelőzésére irányuló törekvéseket, programokat. Ennek érdekében modellprogramok kidolgozása, megvalósítás és értékelése szükséges. A tapasztalatok levonása, a programok tökéletesítése után a modellprogramok megvalósítását országossá kell tenni.

Felelős:

belügyminiszter
nemzeti erőforrás miniszter

Határidő:

folyamatos

Forrás:

költségvetési törvények (2011. évi költségvetési törvény XIV. fejezet 20/1/6 Bünt megelőzéssel összefüggő kiadások 24,8 millió Ft, a továbbiakban a költségvetési törvények forrásainak függvényében.)

A Rendőrség ifjúságvédelmi iskolai programjainak (DADA és ELLEN-SZER) egységes végrehajtásáról utasításnak megfelelően a területi bünt megelőzési egységek, valamint a rendőrkapitányságok vezetői az intézkedési tervvel érintett tanévben is törekedtek arra, hogy lehetőségeiket kihasználva, a programokra jelentkező iskolák közül azok kapjanak elsőbbséget, amelyben a hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nagyobb számban tanulnak. **A 2011/12-es tanévben, a DADA programban az ország 182 települése 358 iskolájának 1 394 osztályában 29 237 gyermek vett részt, akiket 173 rendőr oktatott. Az ELLEN-SZER programban az ország 21 települése 36 iskolájának 107 osztályában 3 330 diák vett részt, akiket 26 rendőr oktatott.** Azokban az iskolákban, ahol a létszámhiány, illetve a leterheltség okán a programokat egészükben nem tudtuk végrehajtani, bünt megelőzési foglalkozások keretében kaptak tájékoztatást a diákok, a tantestülettől érkezett kéréseknek megfelelően. Oktatóink szinte mindenhol szabadidős rendezvényeken, szakmai napokon, diákvetélkedőkön és nyári táborokban is közvetítették a programok szellemiségét. A 2012/13-as tanévben az előzetes felmérések szerint a programok tanulói létszámát 2-3 %-kal tervezték növelni. **Az ORFK által szervezett belügyi rendészeti középiskolai képzés országosan 76 civil oktatási intézményben képezi a pedagógiai program részét.** Az alapvető jogi, szociológiai, kriminológiai ismeretek sok esetben szembesítik a fiatalokat cselekedeteikkel és hozzájárulnak a jogkövető viselkedés kialakításához, megerősítéséhez és így a bűnesetek megelőzéséhez.

VI.12.0.

A gyerekek és fiatalok jogkövető magatartási kultúrájának erősítésére modellprogram kidolgozásával foglalkozó munkacsoport 2012. május 30-án megtartotta alakuló ülését. A munka keretében összegyűjtésre kerültek azok a lehetséges programhelyszínek és módszerek, amelyek a modellprogram kidolgozásához elengedhetetlenül fontosak. Ezt követően elkészült és elfogadásra került a modellprogram kidolgozásának koncepcióterve. A célcsoport tekintetében az a megegyezés született, hogy a legtöbb szabálysértési ügy Borsod-Abaúj-Zemplén, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar és Pest megyékben valamint Budapesten indult. A munka további irányainak meghatározása érdekében az Emberi Erőforrások Minisztériuma képviselőivel 2013. február 7-én szakértői egyeztetésre került sor. A modellprogram kidolgozásának határideje 2013. december 31.

VI.13. Elő kell segíteni az áldozatsegítő támogatásoknak az áldozatokhoz történő hatékonyabb eljuttatása érdekében cigány önkéntesek bevonását az áldozatsegítésbe, így a cigány közösségekben, a mélyszegénységben és a telepeken élő áldozattá vált személyek az őket megillető, törvényes támogatásokat könnyebben tudják elérni.

Felelős:

belügyminiszter

Határidő:

folyamatos

Forrás:

TÁMOP 5.6.2

A TÁMOP 5.6.2 kiemelt projekt által érintett kilenc megyében az önkéntes-toborzás befejeződött, sor került a cigány nemzetiséghez tartozó önkéntesek felvételére. Minden önkéntes hospitáláson vett részt a megyei áldozatsegítő szolgálatnál. Valamennyi önkéntesünk részére szerveztünk képzéseket, így a roma nemzetiségű önkénteseknek is „Interjútechnikák, esetkezelés, empátiafejlesztés önkéntesek és önkéntes szervezők részére” címmel, amelyet belső képzésként valósítottunk meg minden régióban. **Az önkéntesek saját választásuk szerint vehettek részt a képzésen, a 14 roma nemzetiségű önkéntes közül 9 fő vett részt a tréningen és kapott tanúsítványt a részvételről.**

A TÁMOP 5.6.2. projekt támogatási időszaka lezárult, új önkéntesek felvételére és képzésére nincs lehetőség, 2013-ban ez a forrás már nem lesz elérhető, de a képzésben részesült önkéntesek folytatják munkájukat.

VI.13.0.

VI.14. A cigány érdekképviseleti szervezetek cigány önkénteseinek segítségével képzéseket kell tartani az áldozatsegítéssel foglalkozó kollégák számára, hogy hatékonyabban, előítélet-mentesen tudjanak segíteni a hozzájuk forduló áldozatoknak. Egyúttal ezt a képzést az áldozatsegítők ügyviteli vizsgára felkészítő képzésének részévé kell tenni.

Felelős:

belügyminiszter

Határidő:

átfogó képzés kialakítására 2012. szeptember 1.
az ügyviteli vizsgába történő beépítésére
2013. március 1.

Forrás:

forrást nem igényel

2011. december 29-én a KIMISZ felkérte az ORÖ-t, hogy nyújtson információt arról, hogy melyek azok a cigány érdekképviseleti szervezetek, akik bevonhatóak és segítséget tudnak nyújtani a feladat teljesítéséhez. A felkérésben egyidejűleg kértük kapcsolattartó személy kijelölését az ORÖ-től. A kapcsolattartó kijelölését követően a KIMISZ rajta keresztül, majd 2012. július 26. napján személyesen is felvette a kapcsolatot az ORÖ-vel. Az ORÖ képviselői ígéretet tettek arra, hogy megvizsgálják a rendelkezésre álló lehetséges képzéseket, amelyeket az esetleges észrevételek, javaslatok megtétele céljából megküldenek majd a KIMISZ részére is. Erre mindeközéig nem került sor. 2012. október végén az ORÖ elnökének is jeleztük a problémát, válasz még nem érkezett a megkeresésünkre. Képzések felajánlásának hiányában nem tudjuk, hogy milyen képzések elérhetőek és azok hogyan építhetők be a képzési rendszerbe. Írásos megkeresést küldtünk az ORÖ elnökének. Amennyiben érkezik tájékoztatás arról, hogy milyen képzések érhetőek el, megkezdhetjük azok megvalósítását.

VI.14.0.

VI.15. A <http://www.kih.gov.hu/> honlapon az összes hivatalosan elismert magyarországi kisebbség nyelvén, valamint a Magyarországon használatos cigány nyelveken (pl. lovári, romungro) is elérhetővé kell tenni az Áldozatsegítő Szolgálat munkájával kapcsolatos információkat.

Felelős:

belügyminiszter

Határidő:

2013. június 1.

Forrás:

költségvetési törvények (A 2012. évi tervezetében:

X. fejezet 13. címsor Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Igazságügyi Szolgálat
356,9 millió Ft

A célokat e keret egy része szolgálja közvetlenül. A további években, fenntartható módon, a költségvetési lehetőségek függvényében.)

Jelenleg angol, német, szlovén, lengyel, szerb, horvát, lovári, beás, bolgár, román és ruszin nyelven már közzétételre is került a KIH honlapján a tájékoztató anyag (ld. <http://kih.gov.hu/information-in-other-language>) 2013-ban a hiányzó négy nemzetiségi nyelven is elkészülnek a fordítások.

VI.15.0.

VII. A megvalósítás koordinációja

Az NTFS intézkedési terve 7, a Stratégia koordinációjával kapcsolatos konkrét intézkedést tartalmaz, melyek a minőségi oktatás és a szabadidő hasznos eltöltésének, egyenlő esélyű hozzáférését, a hátrányos helyzetű tanulók iskolai előmenetelének támogatását és a fejlesztési programok nyomonkövetési rendszerének kidolgozását tűzik ki célul. A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia intézkedési tervében nevesített intézkedéseken kívül további állami intézkedések is szolgálják a célokat.

Az intézkedések előrehaladását a következő táblázat tartalmazza:

Intézkedés kód	Intézkedés rövid cím	Előre-haladás
VII.1.	TFCTB, ROK-T, LJGy-ÉB, CET működtetése	T
VII.2.	Országos Szegregációs Adatbázis létrehozása	K
VII.3.	Országos Szegregációs Adatbázis használata	T
VII.4.	Nagymintás vizsgálatok	T
VII.5.	Jó gyakorlatok	T
VII.6.	Érdekérvényesítés a fejlesztéspolitikában	T
VII.7.	NTFS monitoring rendszer kialakítása	T

M: Megvalósult

T: Terv szerint halad

K: Késik

V: vezetői intézkedést igényel

VII.1. A kormányzati munkát illetően fejleszteni kell a felzárkózás politika szakpolitikai eszköztárát, a különböző szakpolitikák összehangolását szolgáló koordinációs rendszerét. A különböző szakpolitikai területek jogszabályi környezetének összehangolására módszertani fejlesztéseket kell megvalósítani.

Felelős:

közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

2012. október 31.

Forrás:

ÁROP 1.1.9. (500 millió Ft)

A felzárkózás szakpolitikai eszköztárát és a különböző szakpolitikai területek összehangolását szolgáló koordinációs rendszer működtetése folytatódott 2012-ben. A **Társadalmi Felzárkózási és Cigányügyi Tárcaközi Bizottság (a továbbiakban: TFCTB) keretein belül létrehozásra került a Monitoring munkacsoport**, melynek feladata a Stratégia program-monitoring rendszerének kialakításában való közreműködés, illetve a program-monitoring rendszerhez szükséges tárcaközi koordinációs funkciók betöltése. A TFCTB kereteiben dolgozunk a fejlesztési programokban az etnikai adatkezelés lehetőségeinek kialakításán. Az államtitkárságok együttműködésével alakítjuk ki a fejlesztési és támogatási programokban a roma résztvevők számbavételének statisztikailag és adatvédelmileg is megfelelő módszereit.

A *Roma Koordinációs Tanács* (a továbbiakban: ROK-T) ülésein rendszeresen beszámoltunk a stratégia végrehajtásáról, tematikus keretekben tekintettük át az egyes beavatkozási területeken folyó programokat. Jó gyakorlatokat mutattunk be és értékeltünk a testület tagjaival. A Tanács munkaterve szerint évente 3 ülést tart, ami meg is valósult 2012-ben.

VII.1.0.

A „*Legyen jobb a gyermekeknek!*” Nemzeti Stratégia Értékelő Bizottsága (a továbbiakban: ÉB) a Stratégia megvalósítását tekinti át ülésein. 2012-ben megvalósultak a Stratégia és az NTFS kormányhatározatban foglalt beszámolási rendszerét, határideit, valamint a ROK-T és az ÉB munkájának összehangolását célzó intézkedések.

A testületek a terveikben szereplő üléseket kivétel nélkül megtartották, folytatják munkájukat 2013-ban, s aktív szerepet vállalnak a stratégiához kapcsolódó nyomon követési, értékelési munkában.

VII.2. A Központi Statisztikai Hivatal és az Országos Roma Önkormányzat bevonásával létre kell hozni egy a Magyarországon található valamennyi szegregált lakókönyvet tartalmazó ún. Országos Szegregációs Adatbázist.

Felelős:

közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter

Határidő:

2013. március 31.

Forrás:

ÁROP 1.1.16. (800 millió Ft)

A feladat teljesítéséhez ki kell alakítani az Országos Szegregációs Adatbázist (OSZA), rögzíteni kell módszertani alapjait, meg kell teremteni a szabályozási háttérét annak, hogy adatait a pályázatok (hazai és uniós) elbírálásában figyelembe lehessen venni. A KSH az ORÖ-vel együttműködve kialakítja a rendszer módszertani alapjait. A kidolgozott módszertan nyomán a 2013 márciusától elérhető népszámlálási adatok felhasználásával, a KSH kialakítja az adatbázist. Ehhez várhatóan hazai források szükségesek. Az adatbázist várhatóan a kiépülő Társadalmi Felzárkózási Információs Rendszer kereteiben építjük ki az év második felében. A szabályozási környezet kialakítása akkor kezdődhet meg, amikor a KSH a friss adatok felhasználásával kialakította az adatbázist, s annak statisztikai érvényességéről meggyőződött.

VII.2.0.

VII.3. A kiírásra kerülő pályázatok során a területi célzás eszközeként figyelembe kell venni az Országos Szegregációs Adatbázist. Az érintett pályázatokról évente tájékoztatót kell készíteni a közigazgatási és igazságügyi miniszternek.

Felelős:

érintett miniszterek

Határidő:

az adatbázis elkészültétől folyamatosan

Forrás:

nem releváns

A rendszeres jelentéshez szükséges egy sztenderd internetes beszámoló formátum kialakítása, mely a Társadalmi Felzárkózásért Felelős Államtitkárság feladata lesz. A jelentések várhatóan a következő tervezési ciklus pályázataira állíthatók össze.

VII.3.0.

VII.4. A stratégiában foglalt célok megvalósulásának nyomon követésére, hatásainak vizsgálatára célzott, nagymintás vizsgálatokat, társadalomtudományi kutatásokat kell folytatni.**Felelős:**közigazgatási és igazságügyi miniszter
érintett miniszterek**Határidő:**

folyamatos

Forrás:

kölségvetési törvények (2012. évi tervezetében:

X. fejezet 20/9 Társadalmi felzárkózást segítő programok 900 millió Ft. A további években, fenntartható módon, a költségvetési lehetőségek függvényében.),

TÁMOP 5.4.1. (A teljes keret: 1 640 millió Ft - a célokat e keret egy része szolgálja közvetlenül.)

A TÁMOP 5.4.1 kiemelt projektben, az Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, illetve a kutatási-fejlesztési eljárás nyerteseként a GfK Hungária Kft. bonyolítja 107 millió Ft értékben a 7000 fős mintán végrehajtandó nagymintás roma kutatás projektjét, melynek célja, hogy a kutatás révén átfogó, a korábbi meghatározó jelentőségű vizsgálatokkal összevethető, a bekövetkezett változásokat tükröző képet kapjunk a hazai cigányság életkörülményeinek, változásairól. 2013-ban a nagymintás roma kutatás a tervek szerint lezajlik, öszre átfogó tanulmány és adatok állnak rendelkezésünkre a fejlesztések tervezéséhez, értékeléséhez. A kutatás tapasztalatait hasznosítjuk az uniós roma szakpolitikai egyeztető fórumokon végzett munkánk során, s jó példaként mutatjuk be.

A társadalmi folyamatok, a társadalmi különbségek, a szegénységben élők életkörülményeinek változását nyomonkövető **TÁRKI Háztartás Monitor vizsgálat** alapvető információkat nyújt a társadalmi Felzárkózási Stratégia nyomonkövetéséhez is. A 20 millió Ft értékben megkötött szerződés a vizsgálat ez évi hullámának lebonyolítását tette lehetővé. A TÁRKI Háztartás monitor felvétel elkészült (2013 tavaszára), a záró tanulmány adatait, megállapításait felhasználjuk a további fejlesztések tervezéséhez. A TÁRKI-val a 2013. évben együttműködünk a stratégia – megújítása előkészítését szolgáló áttekintő jelentésének összeállításakor a társadalmi környezet változásait bemutató tanulmány összeállításában is (a tanulmány alapja a Stratégia indikátor rendszere, valamint a Háztartás-monitor legfrissebb adatai.)

VII.4.0.

VII.5. A stratégia monitorozási rendszeréhez kapcsolódóan ki kell dolgozni a jó gyakorlatok gyűjtésének és elterjesztésének rendszerét.**Felelős:**

közigazgatási és igazságügyi miniszter

Határidő:

2012. december 31.

Forrás:

kölségvetési törvények (2012. évi tervezetében:

X. fejezet 20/9 Társadalmi felzárkózást segítő programok 900 millió Ft. A további években, fenntartható módon, a költségvetési lehetőségek függvényében.)

A felzárkózási jó gyakorlatok számbavétele programelem sikeresen megvalósult, a jó gyakorlatok dokumentációja elkészült. Az *Önkormányzati jó gyakorlatok összegyűjtését* az EMMI-TFÁT a Települési Önkormányzatok Országos Szövetségével kötött szerződéssel támogatta. A *További jó gyakorlat gyűjtési kutatások előkészítése* érdekében egy TA projekt

VII.5.0.

keretében módszeres módszertani megalapozó munkát (szisztematikus jó gyakorlat gyűjtési rendszer és adatbázis kialakításának megalapozása, az adatbázis létrehozása és nyilvánossága megteremtése, széles körben elérhető adatlekérdező felület létrehozása) és kutatást készítettünk elő.

VII.6. A 2014-2020 közti időszakra szóló kohéziós politika kereteit meghatározó jogszabályok és fejlesztési tervek tárgyalása során fokozott hangsúlyt kell helyezni a romák társadalmi integrációjával kapcsolatos érdekek érvényesítésére.

Felelős:

közigazgatási és igazságügyi miniszter
nemzeti fejlesztési miniszter
külügyminiszter

Határidő:

2013. december 31-ig folyamatos

Forrás:

nem releváns

Az EMMI-TFÁT munkatársai rendszeresen részt vesznek a tervezési folyamat megbeszélésein, s határidőre elkészítik a tervezésközi munkaanyagokat.

VII.6.0.

VII.7. NTFS monitoring rendszer kialakítása

Felelős:

közigazgatási és igazságügyi miniszter

Határidő:

2012. május 31.

Forrás:

költségvetési törvények (2012. évi tervezetében: X. fejezet 20/9 Társadalmi felzárkózást segítő programok 900 millió Ft. A további években, fenntartható módon, a költségvetési lehetőségek függvényében.)

A kormányhatározat normaszövegében szereplő intézkedés célja az intézkedési tervben foglalt feladatok megvalósulásának és hatásának nyomon követése érdekében monitoring rendszer kialakítása, melynek több eleme van. Az *indikátor rendszer kialakítása a társadalmi környezet változásainak nyomon követésére* 2012. június 1-ig kialakításra került a TÁRKI által 5 millió Ft költségvetési forrás felhasználásával, melynek adatokkal való feltöltése folyamatos. Az indikátor rendszer elérhető tétele a Társadalmi felzárkózási információs rendszerben 2012. december 15-ig megvalósult. Az *intézkedés-nyomonkövetési és jelentési rendszer* kialakítása 2013. február 15-ig megvalósult a KPMG közreműködésével 5 millió Ft költségvetési forrás felhasználásával. *A társadalmi felzárkózási információs rendszer kialakítása* a VÁTI-val közösen történik 20 millió Ft költségvetési forrás felhasználásával, a rendszer fejlesztési fázisának lezárása 2013. június 01. *A stratégia monitoring nyilvánosságának biztosítása* a stratégia végrehajtásáról szóló 2012. évi jelentés közzétételével valósult meg az ÉB és a ROK-T testületek tagjai számára.

VII.7.0.

3. Az intézkedés-monitoring rendszer kiépítése, működtetése

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia intézkedési tervének programszintű nyomonkövetésére –a Stratégia végrehajtásáról szóló első teljes éves beszámoló elkészítésnek idejére, 2013 elejére – önálló program-monitoring rendszert építettünk ki. A kialakított rendszer célja az intézkedési tervben foglalt intézkedések, programok előrehaladásának rendszeres, egységes szerkezetű, könnyen áttekinthető, a prioritásokat és végrehajtási kockázatokat tükröző nyomonkövetése.

Az intézkedések operatív szintű nyomonkövetéséhez, az intézkedés-monitoring rendszer kialakításához és működtetéséhez a TFCTB kereteiben létrehoztuk az ún. Monitoring munkacsoportot. A testület tagjai a TFCTB-ben résztvevő tárcák főosztályvezető szintű delegáltjai.

A program monitoring rendszer kiépítésével a KPMG tanácsadó céget bíztuk meg.

A fejlesztés során a tanácsadó cég a TFÁT munkatársaival, illetve a TFCTB kialakítandó Monitoring munkacsoportjának szakembereivel együttműködve dolgozta ki a Stratégia intézkedés szintű nyomon követésének eszközrendszerét, a rendszeres adatgyűjtés és adatfeldolgozás módszereit, az eredmények prezentációjának eszközeit.

A munka során, az érintett államtitkárságokkal szoros együttműködésben alakítottuk ki a programok nyomonkövetésének feltételeit, s egységes rendszerét. A nyomonkövetési rendszer alapjaként a NTFS Korm. határozatban foglalt 61 intézkedést áttekintettük, s felbontottuk ún. alintézkedésekre. Ezzel a „felbontással” az volt a célunk, hogy az így nevesített *alintézkedések* már olyan konkrét programokat tartalmazzanak, amelyek a megfelelő intézkedés-elemek, s ezekhez tartozó végrehajtási szakaszok és indikátorok azonosításával, meghatározásával tényszerűen, adatoltan nyomonkövethetők. Valamennyi alintézkedéshez ún. alintézkedés *azonosító lapokat* töltöttek ki a szakterületek képviselői (ezeken azonosították az alintézkedéseket: megnevezték, röviden leírták tartalmukat, megjelölték célcsoportjaikat, alintézkedés elemeiket, végrehajtási fázisaikat, mérföldköveiket, indikátoraikat).

Az így pontosan beazonosított alintézkedésekről ún. *nyomonkövetési lapokat* töltöttünk ki, amelyeknek célja, hogy az intézkedések előrehaladásáról, mérföldköveik, indikátoraik teljesüléséről adjanak számot. Az ezen adatlapokkal, a Monitoring munkacsoport tagjai révén működtetett adatgyűjtési rendszerben összegyűjtött információk feldolgozásához, megjelenítéséhez különféle összesítési módszereket, illetve sablon fájlokat (xls, doc, ppt) alakítottunk ki. Ezek révén egységes szerkezetű, megjelenésű, különböző szakmai, vezetői igényeknek megfelelő, sztenderdizált beszámoló formátumokban tudunk számot adni a programok előrehaladásáról. A rendszerben külön beszámoló forma szolgálja az intézkedések – harmad-, negyedévente esedékes – TFCTB-ben való áttekintését, a felsővezetői tájékoztatást és az éves kormányzati beszámolókat.

Jelen beszámoló már e program-monitoring rendszer felhasználásával készült. A rendszer alkalmazása közben számos, az indulással összefüggő tapasztalattal gazdagodtunk, melyek figyelembe vétele szükséges a további megalapozott információ-szolgáltatáshoz. A jövőben indokolt az adatszolgáltatási fegyelem erősítése, a rendszeres adatszolgáltatás megvalósítása. Megfontolandó az intézkedés-adatlap pontosítása, egy kitöltési útmutató létrehozása. Indokolt a későbbiekben az EU és hazai támogatások kezelését szolgáló információs rendszerek összekapcsolása, források összehasonlíthatósága érdekében.

4. Az intézkedések előrehaladása

Az intézkedések előrehaladásának összefoglaló értékelése

Intézkedés kód	Intézkedés rövid cím	Előrehaladás
I.1.	Gyerekházak létesítése	K
I.2.	Gyerekesély programok kiterjesztése	T
I.3.	Bölcsődei férőhely bővítése	T
I.4.	Nyári étkeztetés bővítése, ingyenes étkeztetés kiterjesztése	T
I.5.	RGyK felülvizsgálata	T
I.6.	Szociális szolgáltatások elérhetővé tétele szegregátumokban	T
I.8.	Roma helyettes és nevelő szülők	T
I.9.	Megelőző pártfogás kidolgozása és bevezetése a gyermekvédelemben	K
I.10.	Javítóintézeti tevékenység sztenderdizálása és új férőhelyek létrehozása	T
I.11.	Gyermekszegénység mérésére alkalmas indikátorrendszer	T
II.1.	Gyermekjóléti szolgáltatások elérhetővé tétele	T
II.2.	IPR felkészítés, kiegészítő illetmény	V
II.3.	Tanodák létrehozása	T
II.4.	Iskolai lemorzsolódás csökkentése	T
II.5.	Roma ösztöndíjak működtetése, értékelése	V
II.6.	Ösztöndíj - IPR összehangolás	K
II.7.	Pedagógus képzési követelmények fejlesztése	T
II.8.	Roma szakkollégiumok működtetése és fejlesztése	K
II.9.	Felsőoktatási mentori szolgáltatás	T
II.10.	Felzárkózási pedagógiai programok	K
II.11.	Sport-terek fejlesztése	K
III.1.	Hátrányos helyzetű csoportok számára képzések és szolgáltatások	K
III.2.	Munkaerő-piaci programok hátrányos helyzetűek számára	T
III.3.	Képzéssel egybekötött közfoglalkoztatás	T
III.4.	Roma nők-program	V
III.5.	Hátrányos helyzetű térségek munkahelyteremtő beruházásai, alacsony képzettségűek foglalkoztatása	T
III.6.	Szociális gazdaság típusú, helyi programok támogatása	K
III.7.	Szakképzés, felnőttképzés fejlesztése	T
III.8.	Alapvető végzettség megszerzése	T
IV.1.	Koragyermekkori szűrővizsgálatok módszertani és infrastrukturális fejlesztése	T
IV.2.	Gyermekkori mentális problémák kezelése, szolgáltatásfejlesztés	T
IV.3.	Gyermekegészségügyi ismeretek hh szülőknek	T
IV.4.	Egészségfejlesztési ismeretek és szűrések hátrányos helyzetű térségekben	T
IV.5.	Betöltetlen egészségügyi állások betöltése	M
IV.6.	Közoktatásban egészségfejlesztési programok	T
V.1.	Lakáscélú támogatások felülvizsgálata	M
V.2.	Városfejlesztési programok	T
V.3.	Komplex telepprogramok	T
V.4.	Bérlakások kialakításának szabályozása	T
VI.1.	Képzések roma önkormányzatoknak	K

VI.2.	Antidiszkriminációs médiakampányok	M
VI.3.	Roma kultúra támogatása	T
VI.4.	Egyházi roma programok	T
VI.5.	Világsátor	V
VI.6.	Kulturális felzárkózási programok	T
VI.7.	Helyi esélyegyenlőségi programok pályázatokban	T
VI.8.	Romák a rend-, és honvédelemben	T
VI.9.	Közbiztonsági tervek	T
VI.10.	Helyi bűnmegelőzési programok	M
VI.11.	Uzsora, emberkereskedelem visszaszorítása	T
VI.12.	Jogkövető magatartás segítése	K
VI.13.	Roma önkéntesek az áldozatsegítésben	M
VI.14.	Áldozatsegítés-képzések	V
VI.15.	Áldozatsegítés az interneten	T
VII.1.	TFCTB, ROK-T, LJGy-ÉB működtetése	T
VII.2.	Országos Szegregációs Adatbázis létrehozása	K
VII.3.	Országos Szegregációs Adatbázis használata	T
VII.4.	Nagymintás vizsgálatok	T
VII.5.	Jó gyakorlatok	T
VII.6.	Érdekérvényesítés a fejlesztéspolitikában	T
VII.7.	NTFS monitoring rendszer kialakítása	T

M: Megvalósult; T: terv szerint halad; K: Késik; V: vezetői intézkedést igényel;

5. A Stratégia céljainak és az intézkedési terv beavatkozásainak megfeleltetése

Pillérek (1. szint)	Célok (2. szint - Specifikus célok)	Beavatkozási területek	Intézkedés kód	Intézkedések
I Gyermek jól-lét	2.1 A gyermekek szegénységének csökkentése.	1.0 Nincs részletezve	I.1.0.	Új Biztos Kezdet Gyerekház szolgáltatások létrehozása ITGYP kistérségekben
			I.2.0.	Az integrált térségi gyermekesély programok kiterjesztése további LHH kistérségekre
			I.3.0.	A bölcsődei és az egyéb napközbeni kisgyermek ellátást szolgáló férőhelyek bővítése
			I.4.0.	A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők étkeztetésének kiterjesztése
			I.5.0.	A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény (RGYK) intézményének felülvizsgálata
			I.6.0.	A családsegítő és gyerekjóléti szolgáltatásokhoz közvetlen hozzáférés biztosítása a szegregátumokban, gettószódó településeken
			I.8.0.	Roma helyettes szülők és nevelő szülők képzése, az ellátásra szoruló roma gyermekek megfelelő elhelyezése
			I.9.0.	A gyermekkorú és fiatalkorú szabálysértést, bűncselekményt elkövetők szocializációjának és reszocializációjának elősegítése
			I.10.0.	A fiatalkorú bűncselekményt elkövetők szocializációjának és reszocializációjának, egyenlő esélyű hozzáféréseinek biztosítása, elősegítése
			II Oktatás-képzés	2.2 A roma és mélyszegénységben élő gyerekek oktatáshoz való hozzáféréseinek javítása, 2.3 Az iskolai lemorzsolódás csökkentése
II.2.0.	Az óvodai fejlesztő program szerinti foglalkozás, illetve az alap- és középfokú oktatás támogatása			
II.3.0.	A tanoda és „második esély” típusú programok folytatása			
II.4.0.	Célzott programok indítása az iskolai lemorzsolódás csökkentésére			
II.5.0.	Ösztöndíj programok folytatása			
II.6.0.	Az ösztöndíj programok, az iskolai sikeresség javítását célzó uniós fejlesztések és az integrációs pedagógiai rendszerek összehangolása			
II.7.0.	Integrált nevelési ismeretek és kompetenciák szerepeltetése a pedagógusok képzési követelményei között			
II.9.0.	A felsőoktatási intézmények mentori, koordinátori, tanácsadói szolgáltatásainak bővítése			
II.10.0.	Felzárkózást segítő pedagógiai programok kidolgozása a szükséges területeken			
II.11.0.	Meglévő, szabadon használható, sportolásra alkalmas terek fejlesztése, nyitvatartásuk meghosszabbítása			
III Foglalkoztatás	1.1 A romák, mélyszegénységben élők munkaerő-piaci integrációjának elősegítése, illetve foglalkoztatottsági szintjük emelése.	3.1 A munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű emberek munkaerőpiacra való belépése 3.2 A szak- és felnőttképzési rendszer fejlesztése 3.3 Gazdaság- és vállalkozásfejlesztés a hátrányos helyzetű, alacsony iskolai végzettségű emberek foglalkoztatása érdekében, elsősorban a nyílt munkaerőpiacon a magas élőlétszámú ágazatokban és atipikus foglalkoztatási formák alkalmazásával 3.4 A foglalkoztatás vonzóvá tétele, a munka kifizetővé tétele 3.5 A foglalkoztatás rugalmasságának növelése	III.1.0.	A leghátrányosabb helyzetű csoportok munkaerő-piaci esélyeinek növelése
			III.2.0.	A hátrányos helyzetű munkanélküliek, szegregátumokban élők számára munkaerőpiaci programok működtetése
			III.3.0.	A hátrányos helyzetű munkanélküliek számára szakmai képzésekkel egybekötött közfoglalkoztatási programok indítása
			III.4.0.	A roma nők szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatást nyújtó intézményekben való foglalkoztatását elősegítő programok indítása
			III.5.1.	A kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzetű térségekben a KKV-k munkahelyteremtő beruházásainak támogatása
			III.5.2.	A magas élőlétszámú kezdeményezések elősegítése
			III.5.3.	Alacsony iskolai végzettségűek - ezen belül különösen a nők, romák - foglalkoztatását és képzésükben való együttműködést vállaló vállalkozások előnyben részesítése
			III.7.0.	A hátrányos helyzetű emberek, elsősorban romák képzéshez való hozzáféréseinek és a piacképes szakma megszerzésének támogatása
			III.8.0.	Alapfokú végzettség, illetve a munkaerő-piaci igényeknek megfelelő szakképzés megszerzésének támogatása és nyomonkövetése
			III.6.1.	A helyi piac védelmét, a helyi termelést, felhasználást és fogyasztást ösztönző komplex programok indítása
			III.6.2.	Szociális földprogramok indítása
			III.6.3.	Szociális gazdaság típusú programok indítása
			III.6.4.	Mikrohitel programok indítása
			-	Foglalkozáspolitikai szinten kezelve
			-	Foglalkozáspolitikai szinten kezelve
IV Egészségügy	3.3 A romák, mélyszegénységben élők és gyermekek egészségi állapotának javítása, a születéskor várható élettartam növelése, valamint az egészségügyi ellátórendszerhez való hozzáférésük javítása	4.1 Egészségfejlesztés, egészségvédelem 4.2 Egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlőtlenségeinek csökkentése 4.3 Csecsemő-, gyermek- és ifjúság egészségügy fejlesztése	IV.3.0.	A korszerű gyermek-egészségügyi ismeretek nyújtása a hátrányos helyzetű szülők számára
			IV.4.1.	A legfontosabb egészségfejlesztéssel kapcsolatos üzenetek eljuttatása a hátrányos helyzetű emberek részére
			IV.6.0.	A közoktatási intézményekben programok indítása a társadalmi csoportokat veszélyeztető egészségügyi rizikófaktorokra, problémákra, szenvedélybetegségek megelőzésére
			IV.4.2.	Népegészségügyi szűréseken való részvétel ösztönzésére programok indítása az LHH településeken és szegregátumokban
			IV.5.0.	Egészségügyi alapellátás megerősítése
			IV.1.0.	A területi különbségekből fakadó hátrányok csökkentését célzó program indítása koragyermekkori fejlődési szűrővizsgálatra
IV.2.0.	Gyermek- és serdülőkorú mentális problémák kezelésére célzott, az egész ország egész területét lefedő szolgáltatások kialakítása			

V	Lakhatás	3.1 A lakhatási körülmények, a lakhatás biztonságának javítása, lakhatási lehetőségek bővítése (bérlakás).	5.1 Lakásfenntartás támogatása, adósságkezelés	V.1.0.	A lakáscélú állami támogatások rendszerének felülvizsgálatával a szociális bérlakás és lakhatási támogatások átalakítása	
				V.4.0.	A szociális bérlakások kialakítására vonatkozó keretfeltételek meghatározása	
		3.2 A települési és térségi szegregáció csökkentése	5.2 Telepprogramok, szociális városrehabilitáció, szociális lakhatás	V.2.0.	Alacsony infrastruktúrájú városi lakótelepek rehabilitációja, valamint az ott élők foglalkoztatási és társadalmi integrációjának elősegítése	
				V.3.0.	A telepeken, telepszerű lakókörnyezetben élők társadalmi felzárkózásának érdekében komplex programok végrehajtása	
VI	Bevonás, szemléletformálás, a diszkriminációs jelenségek elleni küzdelem	3.5 Az érintettek bevonása a programok tervezésébe, végrehajtásába, értékelésébe	6.1 Roma önkormányzatok, civil szervezetek képzése és bevonása	VI.1.0.	Képzések indítása a roma nemzetiségi önkormányzatok számára	
				VI.3.0.	Roma kulturális intézmények és szervezetek működésének támogatása	
		3.4 A társadalmi együttélés alapját jelentő bizalom erősítése, a romákkal szembeni diszkrimináció csökkentése	6.2 Kétirányú szemléletformálás	VI.4.0.	Az egyházak roma közösségek körében végzett missziós és pasztorációs tevékenységének támogatása	
				VI.5.0.	Roma multifunkcionális központ létrehozása (világsátor)	
				VI.6.0.	Társadalmi felzárkózást erősítő foglalkozások szervezése a kulturális intézmények bázisán	
				VI.7.0.	A helyi esélyegyenlőségi programok szerepének erősítése a fejlesztési pályázatokban	
				6.3 Kommunikáció	VI.2.0.	A mélyszegénységben élők és a romák médiában történő, sztereotípiákat mellőző ábrázolásának támogatása
					VI.8.0.	A roma fiatalok elhelyezkedésének elősegítése a rendvédelmi szervek és a honvédség állományában
				6.4 Közösségi konfliktusok – közbiztonsági problémák	VI.9.0.	Vagyon-és közbiztonsági tervek készítése a rendőrség, a polgárőrség és a roma nemzetiségi önkormányzatok együttműködésével
					VI.10.0.	Az etnikai konfliktusokkal terhelt településeken konfliktuskezelő, mediációs, bűnmegelőzési és rehabilitációs programok indítása
					VI.11.0.	Célzott rendvédelmi intézkedések az uzsora, az emberkereskedelem, valamint a prostitúció visszaszorítására
					VI.12.0.	A fiatalok jogkövető magatartásának kialakulását segítő programok, modellprogramok kidolgozása
					VI.13.0.	Cigány önkéntesek bevonása az áldozatsegítésbe
					VI.14.0.	Az áldozatsegítéssel foglalkozó kollégák számára képzések tartása
					VI.15.0.	Az Áldozatsegítő Szolgálat munkájával kapcsolatos információk elérhetővé tétele az interneten
VII	Megvalósítás koordinációja	1.2 A gyermekszegénységet, mélyszegénységet és a roma népeiséget célzó szakpolitikák, beavatkozások tervezését, nyomon követését, értékelését szolgáló adminisztrációs és statisztikai adatforrások, információs rendszerek fejlesztése.	7.1 Megvalósítás koordinációja	VII.1	A felzárkózás szakpolitikai eszköztárát és a különböző szakpolitikai területek összehangolását szolgáló koordinációs rendszer fejlesztése	
			7.2 Az intézkedések előrehaladásának nyomonkövetése	VII.5	A jó gyakorlatok gyűjtése és elterjesztési rendszerének kialakítása	
			7.3 Az intézkedések hatásának vizsgálata, indikátorrendszer fejlesztése	VII.2	Országos Szegregációs Adatbázis létrehozása	
				VII.4	Célzott nagymintás vizsgálatok és társadalomtudományi kutatások lefolytatása a célok megvalósításának nyomonkövetésére és hatásainak vizsgálatára	
			7.4 Beavatkozások korrekciója, és a következő időszak terveinek elkészítése	VII.6	A romák társadalmi integrációjával kapcsolatos érdekek érvényesítése a 2014-20-as tervek tárgyalása során	